

INFORME
DEL MECANISME
CATALÀ PER A LA
PREVENCIÓ DE
LA TORTURA
DESEMBRE 2020

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

INFORME ANUAL
DEL MECANISME
CATALÀ PER A
LA PREVENCIÓ
DE LA TORTURA
DESEMBRE 2020

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Síndic de Greuges de Catalunya

1a edició: Desembre de 2020

Informe del Mecanisme Català per a la Prevenció de la Tortura. Desembre 2020

Maquetació: Síndic de Greuges

Disseny original: America Sanchez

Foto portada: © Gencat/Departament de Justícia

ÍNDEX GENERAL

INTRODUCCIÓ	7
PRIMERA PART: ANY 2020	9
I. INFORME MONOGRÀFIC: SEGUIMENT DE LES MESURES ADOPTADES EN CENTRES PENITENCIARIS I DE JUSTÍCIA JUVENIL DAVANT LA CRISI DE LA COVID-19	11
II. VISITES REALITZADES L'ANY 2020	17
1. METODOLOGIA	21
2. VISITES REALITZADES: OBSERVACIONS, RECOMANACIONS I RESPOSTES REBUDES	25
a. Comissaries de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra	25
b. Centres penitenciaris	32
c. Centres d'internament de menors	45
d. Centres de persones amb discapacitat	51
SEGONA PART: BALANÇ DE 10 ANYS DEL MECANISME CATALÀ PER A LA PREVENCIÓ DE LA TORTURA (2011-2020)	59
I. ÀMBIT INSTITUCIONAL	61
II. VISITES REALITZADES DURANT EL PERÍODE 2011-2020	69
III. RECOMANACIONS GENERALS FORMULADES EN EL PERÍODE 2011-2020 I RESPOSTA DE L'ADMINISTRACIÓ	81
CONCLUSIONS	103

I. INTRODUCCIÓ

1. INTRODUCCIÓ

L'any 2020 ha estat excepcional per la greu crisi sanitària, econòmica i social provocada per la pandèmia de la COVID-19; una crisi que ha afectat i continua afectant el funcionament ordinari de l'Administració pública, i també del sector privat, i que ha tingut repercussions a tots els nivells.

En aquest context, el funcionament del Mecanisme Català per a la Prevenció de la Tortura (MCPT), tenint en compte la consideració i les funcions per a les quals va ser creat, també s'ha vist afectat per la pandèmia.

Cal recordar que, de conformitat amb l'article 17 del Protocol facultatiu de la Convenció contra la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants, la Llei 24/2009, de 23 de desembre, del Síndic de Greuges, en l'article primer atribueix a aquesta institució la condició d'Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura i d'altres Tractes o Penes Cruels, Inhumans o Degradants (ACPT). En fer-ho, la Llei té present les competències de Catalunya en els àmbits en què és pertinent la funció de prevenció, com ara execució penal, policia, justícia juvenil, protecció de la infància i l'adolescència o salut, entre d'altres, i també té en compte les competències i les funcions que l'Estatut d'autonomia encomana al Síndic de Greuges en l'exercici de la funció de protecció i de defensa dels drets de les persones.

La mateixa Llei disposa en l'article 69.1 que el Síndic de Greuges actua com a ACPT en tots els espais en què es trobin persones privades de llibertat, bé siguin centres o instal·lacions localitzats a Catalunya, bé siguin mitjans de transport que transcorrin pel seu territori, si aquests espais depenen de les administracions, els organismes, les empreses i les persones a què fa referència l'article 78.1 de l'Estatut.

Perquè el Síndic pugui complir el manament legal i convencional d'establir un sistema de visites periòdiques als llocs en què es trobin persones privades de llibertat per prevenir la tortura i altres tractes o penes, cruels, inhumans o degradants, **es crea un equip de treball interdisciplinari de**

professionals, que durant aquests deu anys s'ha dedicat a dur a terme aquestes visites sense previ avís, i un consell assessor, com a òrgan d'assistència i assessorament. Tant l'un com l'altre han anat canviant en la seva composició, tal com s'indica en l'apartat institucional.

En les visites a establiments de privació de llibertat ha estat habitual la participació de personal assessor del Síndic de Greuges de les àrees de Seguretat Pública, Infància i Salut, de manera que en les visites també s'han abordat aspectes que són d'especial interès i seguiment per la tasca que porta a terme la institució. Així mateix, durant aquests anys també s'ha comptat amb la col·laboració i la participació de tècnics externs, de perfil bàsicament del camp de la salut, que han assistit l'Equip en l'exercici de les funcions d'avaluació tècnica.

L'objectiu de les visites ha estat analitzar les disfuncions i els dèficits dels centres i el conjunt del sistema de privació de llibertat des d'una òptica preventiva, entrevistar-se amb les persones privades de llibertat i amb els professionals dels centres respectius, i emetre les recomanacions escaients adreçades a les administracions responsables per esmenar-les o millorar-les, per contribuir a la prevenció de la tortura i els maltractaments i a la cultura dels drets humans.

Per informar de la seva activitat, i en compliment de l'article 74 de la Llei 24/2009, des de l'any 2011 el Síndic de Greuges presenta al Parlament de Catalunya un informe monogràfic sobre les actuacions dutes a terme com a ACPT, actualment, MCPT. Es pot accedir a tots els informes presentats en el web de la institució.

Per tant, aquest és el desè informe monogràfic que es presenta al Parlament com a Mecanisme Català per a la Prevenció de la Tortura. Un informe que pretén oferir, d'una banda, una anàlisi sobre l'activitat realitzada, els resultats, els objectius assolits i els que resten pendents de compliment per les administracions competents; i de l'altra, la situació de la tortura a Catalunya durant aquest temps constatada per l'activitat supervisora i preventiva de l'MCPT als llocs de privació de llibertat.

L'informe s'estructura en dues grans parts. Una primera, corresponent a les activitats pròpies de l'any 2020, que conté dos apartats. D'una banda, com és costum en els darrers anys, s'aborda un tema de caràcter monogràfic que enguany, com no podia ser d'altra manera, fa seguiment de les mesures adoptades per l'Administració penitenciària i de justícia juvenil davant la pandèmia de la COVID-19.

El segon apartat, com també és habitual, és el relatiu a les visites realitzades l'any en curs i les fitxes corresponents. Enguany, però, aquest apartat és força reduït, atès que a partir de la declaració del primer estat d'alarma (14 de març) i atesa la crisi sanitària de la COVID-19, l'Equip de Treball de l'MCPT va decidir suspendre les visites periòdiques a centres de privació de llibertat, i la darrera visita realitzada va ser en data 11 de març. Malgrat que després de l'estiu es va tornar a reunir l'Equip i es van programar visites per al darrer trimestre de l'any, l'augment descontrolat de casos

de COVID-19 a partir de l'octubre i les noves mesures de confinament i distanciament social van aconsellar suspendre novament les visites.

La segona part de l'informe fa balanç dels primers 10 anys d'existència del Mecanisme Català per a la Prevenció de la Tortura. A aquest efecte, conté un apartat de seguiment dels deu anys de funcionament de l'MCPT, que recull l'activitat duta a terme durant aquests anys per l'MCPT a partir del nombre de visites realitzades, la composició i els canvis en l'Equip de Treball i el Consell Assessor, un apartat institucional i, en acabat, un informe sobre l'estat de compliment d'algunes de les principals recomanacions que s'han derivat i traslladat a les administracions competents durant aquest període.

Per acabar, l'informe conclou amb un apartat de les conclusions que se'n deriven i un seguit de reflexions sobre les tasques i els reptes pendents per a l'MCPT.

PRIMERA PART: ANY 2020

I. INFORME MONOGRÀFIC

SEGUIMENT DE LES MESURES ADOPTADES EN CENTRES PENITENCIARIS I DE JUSTÍCIA JUVENIL DAVANT LA CRISI DE LA COVID-19

L'Equip de Treball del Mecanisme Català per a la Prevenció de la Tortura va haver d'interrompre abruptament les visites arran de la declaració de l'estat d'alarma el 14 de març de 2020. Això no ha impedit que el Síndic, en col·laboració amb membres de l'Equip, hagi continuat la seva tasca de prevenció de la tortura i els maltractaments en el sistema penitenciari i de justícia juvenil mitjançant altres fórmules de control i supervisió.

Les activitats, la gestió i els procediments en els centres penitenciaris i de justícia juvenil s'han vist afectats per l'expansió de la pandèmia provocada per la propagació del virus SARS-CoV-2. La fàcil i ràpida expansió del virus que ha tingut lloc en el conjunt de la comunitat ha condicionat, de manera molt particular, el règim de vida i de treball ordinari a les presons i als centres educatius de justícia juvenil, tant per a les persones que hi estan ingressades com per als professionals que presten els seus serveis dins del sistema d'execució penal i de justícia juvenil.

Tant en ocasió de la primera onada de la COVID-19 (març-juny) com en la segona (a partir de l'octubre), s'han iniciat i desenvolupat investigacions, mitjançant actuacions d'ofici, relatives als efectes de la pandèmia i dels dos estats d'alarma sobre les persones internes als centres penitenciaris i de justícia juvenil.

MESURES SANITÀRIES

En un principi, els equips sanitaris dels centres penitenciaris van elaborar un pla de contingència que incloïa dividir en dos l'equip mèdic i passar a treballar en dies alterns, amb la finalitat que, si un equip quedés afectat per COVID-19, hi hagués disponible un nombre suficient de professionals de cada categoria sanitària per atendre les necessitats del centre en qüestió.

Per a les persones recloses, es van reduir les visites programades a centres hospitalaris

externs i els programes sanitaris al mínim imprescindible, perquè els centres mèdics externs eren un dels majors focus d'infecció. Per aquest motiu, es van reduir al màxim les sortides, ja que l'Administració era molt conscient que la infecció a dins dels centres penitenciaris vindria de l'exterior.

Així, es va determinar que les persones que ingressessin de nou o que tornessin de sortida hospitalària passarien catorze dies confinades en un mòdul especial, amb l'objectiu de fer-los un seguiment actiu i assegurar la no-infecció. Aquest confinament també es feia per garantir que en el moment de passar a les instal·lacions comunes del centre penitenciari la persona no esdevingués cap perill de contagi per a la resta de la població reclosa.

Malgrat les dificultats generals, es va poder facilitar als equips mèdics dels centres penitenciaris materials de protecció i, mentre no arribessin els equips de protecció individual (en endavant, EPI) del Departament de Justícia, es van cursar instruccions en el sentit de facilitar el mateix EPI al professional penitenciari que havia de fer la intervenció amb la persona interna.

Amb el Pavelló Hospitalari Penitenciari de Terrassa es va acordar que, mentre hi hagués disponibilitat de llits, les persones internes diagnosticades de COVID-19 hi serien enviades, encara que no complissin criteris d'hospitalització. Aquesta mesura pretenia procurar una protecció general i, alhora, evitar preocupacions per als professionals penitenciaris. L'acord preveia que, en cas de saturació del Pavelló, les persones ingressades amb simptomatologia lleu serien donades d'alta, per deixar lloc disponible per a les persones que realment necessitessin cures hospitalàries.

El Programa de salut penitenciària de l'ICS va confeccionar una llista amb les persones internes més vulnerables des del punt de vista sanitari, a fi de traslladar-la al Departament de Justícia i que es valoressin possibles alternatives a l'estada al centre penitenciari. La voluntat era que les persones internes més vulnerables que no poguessin ser excarcerades –per compliment de condemna– restessin ingressades en una unitat lliure de COVID-19, en mòduls residencials separats.

Tot i aquestes mesures proposades pel Departament de Salut, el Pavelló va quedar col·lapsat dies abans del període de Setmana Santa. És per aquest motiu que es va posar en funcionament una unitat d'atenció i cura a pacients COVID-19 de baixa complexitat.

A principis del mes d'abril de 2020, al mòdul residencial 4 (MR-4) del Centre Penitenciari de Quatre Camins es va detectar un brot d'infecció. Es van practicar tests a tots els reclusos del mòdul (145), 33 dels quals van resultar ser positius de COVID-19, de forma asimptomàtica. Es va procedir a separar els interns infectats i traslladar els interns no infectats a un mòdul residencial buit, desinfectat i net (MR-1). Els interns infectats van quedar ingressats a l'MR-4, que es va desinfectar i netejar.

Fins al 22 d'abril, s'havien fet 289 tests PCR als interns dels centres penitenciaris de Catalunya, cosa que representa el 4% de la població penitenciària. Les persones internes que han donat resultat positiu han estat 58 i, en conèixer la infecció, han estat aïllades sanitàriament i s'ha fet un estudi de contactes segons els procediments autoritzats en cada moment.

TRACTAMENT I ACTIVITATS

Les activitats de tractament, com ara els programes de tractament específic (violència de gènere, violència general, violència sexual, intervenció en delictes contra la seguretat del trànsit i conductes additives), i també els programes generals (competència, preparació de primers permisos, etc.), han estat suspeses, i només es permeten activitats vinculades a l'educació i a la cura de la salut, a la prevenció de la COVID-19 i activitats de dinamització i gestió emocional positiva. Les activitats en grup que són permeses queden circumscrites a un màxim de deu interns de la mateixa unitat.

La intervenció individual feta pels diferents professionals en l'àmbit de la rehabilitació també ha quedat afectada. D'aquesta manera, els professionals de tractament dediquen esforços a informar sobre la pandèmia, a fer accions de prevenció i a donar suport a la gestió emocional, atesa la situació de confinament sanitari dins dels

centres i les possibles incerteses i tensions que es poden produir en la comunitat.

Els centres de formació de persones adultes i de formació ocupacional i els espais poliesportius han estat tancats, d'acord amb les instruccions de les autoritats sanitàries. No obstant això, els interns poden sortir a espais extramodulars, seguint l'ordre de no barrejar interns de diferents mòduls residencials ni de diferents unitats.

Els interns poden fer activitat física en espais oberts, però no està permès fer activitats que impliquin contacte o proximitat.

Els monitors artístics proporcionen, de manera individualitzada, el material i les orientacions perquè la persona pugui fer l'activitat pel seu compte, amb la limitació d'eines i de materials que marca la normativa dins dels centres.

L'horari regimental ha estat adaptat a la nova situació i, per tant, es permet la pujada voluntària a la cel·la dels interns que ho sol·licitin i que no tinguin activitats. Es mantenen els recomptes periòdics i els horaris d'àpats obligatoris al menjador de la unitat. Els àpats s'han organitzat en torns per evitar aglomeracions.

Els tallers productius mantenen la seva activitat mentre es disposi de material. També s'han adoptat mesures de separació de les persones per garantir que no hi hagi contagis entre interns de diferents unitats.

Els serveis auxiliars mantenen el sistema d'organització previst, excepte els treballadors de la fleca, la bugaderia i la cuina, que han estat distribuïts en un o dos mòduls en funció dels torns i els horaris. S'ha reforçat la informació a les persones que desenvolupen tasques als office, i s'ha insistit en les bones pràctiques de manipulació d'aliments i la necessitat de rentar-se les mans freqüentment, a més de complir el pla de neteja d'estrís i instal·lacions.

Per al personal d'empreses externes (proveïdors, transportistes, etc.), es mantenen les mateixes normes de prevenció que per a la resta de personal del centre,

(mesures higièniques, distància mínima entre persones i ús de mascareta quirúrgica).

En relació amb el material de neteja, prevenció i seguretat, l'Administració ha augmentat la freqüència dels lots higiènics, i als punts comuns on hi ha aigua s'han col·locat dispensadors de sabó líquid. També, les tovalloles dels interns passen a rentar-se amb una freqüència de cada dos dies, com a mínim.

Les empreses externes han augmentat la neteja i la desinfecció a cada centre, i utilitzen desinfectants com el lleixiu o una solució d'hipoclorit sòdic.

CLASSIFICACIÓ I RÈGIM DE VIDA

Als interns que en el moment de l'esclat de la crisi sanitària estaven classificats en tercer grau de tractament penitenciari se'ls ha aplicat la modalitat de vida prevista en l'article 86.4 RP. L'Administració ha valorat l'evolució del tractament de l'intern i que aquest disposés d'un domicili adequat per complir l'ordre de confinament general a casa.

La resta de persones classificades en tercer grau han estat confinades en centres penitenciaris oberts.

Les persones ingressades en unitats dependents han estat derivades al seu domicili, llevat d'aquelles que no en disposaven o bé d'aquelles per a les quals la mesura no era adequada des del punt de vista del tractament.

El seguiment de les persones en llibertat condicional es fa de forma telefònica o telemàtica, a fi d'interessar-se pel seu estat general –tant d'aquestes persones com de les seves famílies–, i se'ls recorda l'obligació de mantenir-se confinades al seu domicili mentre duri l'estat d'alarma.

A les persones en llibertat condicional que es trobaven fora del territori en el moment en què es va decretar l'estat d'alarma, se'ls han prorrogat les autoritzacions, i s'ha informat de la decisió els jutjats de vigilància penitenciària respectius.

Els permisos ordinaris, els permisos administratius i les sortides programades han quedat suspesos.

COMUNICACIONS

Es va informar que les comunicacions havien quedat suspeses. Per aquest motiu, i amb la finalitat de reforçar el contacte de les persones internes amb les seves famílies i amistats, s'ha augmentat el nombre de trucades telefòniques setmanals fins a 20, amb duració de 8 minuts.

També s'han introduït dues modalitats noves: (1) videotrucades amb telèfon intel·ligent via WhatsApp (com a mínim 1/ setmana) i (2) videoconferències a través dels ordinadors de les aules d'informàtica i Punt ÒMNIA.

La comunicació amb les famílies ha estat un eix important per a l'Administració. Tant és així que, en un primer moment i de manera proactiva, els centres han contactat amb les famílies i persones de contacte per informar-los de la situació que comportava el confinament. També en la web del Departament de Justícia s'ha creat un espai d'informació a les famílies, i s'ha habilitat un servei d'atenció telefònica per atendre qualsevol dubte i petició d'informació en relació amb l'intern de què es tracti.

El Síndic va recomanar a l'Administració penitenciària la necessitat de progressar a tercer grau de tractament penitenciari totes les persones classificades en règim ordinari que gaudien de la modalitat de vida prevista en l'article 100.2 RP, sempre que es constatés la seva capacitat per dur un règim de vida en semilibertat. La mesura que es recomanava havia de beneficiar de forma generalitzada i no discriminar cap de les persones internes que complissin els requisits, de manera que també hauria haver beneficiat les nou persones condemnades per la Sentència del Tribunal Suprem 459/2019.

La recomanació efectuada pel Síndic es fonamentava en les indicacions del relator de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, del secretari general de les Nacions Unides i de l'alta comissionada per als Drets Humans de l'ONU, així com en les recomanacions del Subcomitè per a la

Prevenió de la Tortura de l'ONU i el Comitè de Prevenió de la Tortura del Consell d'Europa, i pretenia reduir la població penitenciària durant la situació d'emergència, prevenir el risc de contagi i disminuir la concentració de persones als espais dels centres.

Davant d'aquesta recomanació, l'Administració penitenciària ha comunicat que ha aplicat la modalitat prevista en l'article 86.4 RP a 1.139 interns, dels quals 245 van ser progressats des del segon grau de tractament penitenciari.

La Secretaria de Mesures Penals va donar indicacions perquè les juntes de tractament dels diferents establiments penitenciaris revisessin de forma individualitzada la situació dels interns que es trobaven en l'article 100.2 RP i que presentaven un risc baix o mitjà de reincidència i trencament de condemna. Les juntes van acordar la progressió de 15 interns, acords que han de ser autoritzats pel jutjat de vigilància penitenciària. Així mateix, la situació per motius de salut i edat d'algunes persones internes va ser revisada i 15 interns més van ser progressats a tercer grau en aplicació de l'article 86.4 RP.

RECOMANACIONS

El Síndic va recomanar a l'Administració penitenciària de mantenir les noves mesures adoptades, ja que eren beneficioses per a les persones internes, i també, amb les garanties d'higiene i sanitat adequades, de reprendre les activitats de tractament i rehabilitació. Més concretament:

- Procurar que els equips multidisciplinaris dels centres facin propostes de progressió a tercer grau de tractament amb aplicació de l'article 86.4 RP no telemàtic als interns que, per les seves característiques, estiguin en condicions de complir un règim de semilibertat i de poder seguir l'ordre de confinament des dels seus domicilis.
- Iniciar al més aviat possible i amb les cauteles i les garanties oportunes les activitats de tractament, especialment pel que fa als programes específics de tractament (SAC, VIDO, DEVI, VIGE i toxicomanies).
- Iniciar la pràctica esportiva individual en zones comunes, especialment als centres on no hi hagi interns contagiats de COVID-19, i sempre que es garanteixi la seguretat i la higiene de l'espai. Les màquines de musculació i gimnàs s'han de desinfectar després de cada ús.
- Iniciar, amb la fase d'inici de la “nova normalitat”, el gaudi de permisos ordinaris suspesos i de sortides programades, especialment els que es concedeixen amb finalitats terapèutiques i de tractament.
- Mantenir les noves mesures de comunicació telemàtica als centres, en el sentit que els interns puguin continuar gaudint de videotrucades i videoconferències amb família i amics.
- Iniciar, amb les màximes garanties de salut i higiene, les comunicacions orals per finestreta (mampara de vidre), i tan bon punt s'arribi a l'estat de “nova normalitat”, iniciar i recuperar les comunicacions especials suspeses (vis-a-vis íntims i de convivència).
- Mantenir l'àgil servei d'informació implementat en ocasió de la crisi sanitària, amb la derivació de les consultes que plantegen les famílies als referents respectius dels interns als centres penitenciaris (treballadors i educadors socials).
- Reduir al màxim l'estada en règim de primer grau, procurant que els interns puguin fer el programa determinat de forma intensiva, a fi de retornar amb celeritat al règim de segon grau.
- Facilitar material d'higiene (lleixiu i desinfectant) quan els interns ho requereixin de forma justificada, i disposar de gels hidroalcohòlics i sabó en zones comunes. És important seguir amb la tasca de recordar la necessitat de rentar-se les mans de manera freqüent.
- Atendre amb la màxima urgència els símptomes d'infecció per COVID-19, amb aïllament preventiu, seguiment de possibles contactes i ubicació en departaments per evitar contagis. Fer les proves de detecció als interns que presenten simptomatologia.

- Facilitar, tant a personal funcionari de vigilància com de tractament i a la resta de personal administratiu, material d'higiene, protecció i seguretat, i recordar-los, també, la necessitat de rentar-se freqüentment les mans.

- Procedir, amb les màximes garanties, a la desinfecció de les zones d'oficines, tant de règim com de tractament, especialment en centres en què alguns dels professionals han estat infectats per COVID-19.

- Facilitar la pràctica de proves diagnòstiques PCR als professionals que presentin símptomes d'infecció per COVID-19, i als que hagin estat en contacte directe (encara que sigui de baix risc) amb persones ja diagnosticades.

- Augmentar, en la mesura que sigui possible i segons disponibilitat pressupostària, el nombre de professionals de tractament dedicats a donar els programes específics, amb la finalitat de reduir l'aforament dels grups i poder fer un seguiment més individual, alhora que intensiu.

Aquestes recomanacions van ser acceptades pel Departament de Justícia el 29 de maig de 2020.

SEGONA ONADA

L'aparició de nous brots de COVID-19 en la comunitat, unida a la possibilitat d'infecció de les persones ingressades en centres penitenciaris i educatius de justícia juvenil, va comportar la incoació d'un altre expedient d'actuació d'ofici, per analitzar el treball de l'Administració de garantir el mínim risc de contagi en els establiments penitenciaris, tot continuant amb la seva tasca essencial diària.

En aquest període, les mesures adoptades per l'Administració penitenciària es van centrar en l'establiment de protocols de prevenció de COVID-19, d'acord amb la situació de represa i "nova normalitat", condicionats a les mesures de salut i protecció civil adoptades per les autoritats competents.

Així mateix, el mes de juliol el Síndic va tenir coneixement de dos incidents vinculats a la gestió de la pandèmia en centres penitenciaris, que es van investigar mitjançant les actuacions d'ofici corresponents:

a) Un grup d'interns joves del Centre Penitenciari Mas d'Enric van cremar llençols i els van llençar per les finestres per mostrar la seva disconformitat amb la substitució de les comunicacions especials (íntimes, familiars i de convivència) per comunicacions orals o videotrucades. Com a resultat d'aquests incidents, alguns reclusos van ser aïllats i ubicats al Departament Especial.

Arran de la sol·licitud d'informació feta per la institució, el Departament de Justícia comunica que, un cop es va informar els interns del motiu de la decisió presa i del funcionament de les comunicacions a partir d'aquell moment, la normalitat va tornar al centre penitenciari.

b) Incidents al Centre Penitenciari Brians arran de les noves ordres que restringien les comunicacions especials i les substituïen per comunicacions orals o videotrucades. Davant les demandes dels interns i de les seves famílies, els funcionaris van haver de permetre les comunicacions tal com estaven programades, sense poder aplicar les ordres, la qual cosa va comportar un increment del risc tant per al personal funcionari del Departament de Comunicacions com per a la població reclusa.

Posteriorment, el Departament de Justícia ha informat que es van mantenir les comunicacions durant el cap de setmana en què van tenir lloc els incidents, i que a partir del dilluns es van restringir, de conformitat amb les ordres emeses pel Comitè de Crisi.

Més recentment, s'han investigat els efectes sobre les persones internes de les noves mesures de restricció de la mobilitat adoptades pel Govern de Catalunya els mesos d'octubre i novembre, especialment durant els caps de setmana. En concret, l'afectació al gaudi de les comunicacions

orals i especials que normalment tenen lloc durant els caps de setmana.

Tot i que en el moment de tancar aquest informe encara no s'ha rebut una resposta oficial de l'Administració, l'MCPT ha pogut saber que el Departament d'Interior ha

convingut amb el Departament de Justícia l'establiment de causa de justificació a la restricció de mobilitat municipal durant els caps de setmana, els supòsits de desplaçaments de familiars i amics per mantenir comunicacions orals i especials amb interns ingressats als centres penitenciaris.

II. VISITES REALITZADES L'ANY 2020

II. VISITES REALITZADES L'ANY 2020

1. METODOLOGIA	21
2. VISITES REALITZADES: OBSERVACIONS, RECOMANACIONS I RESPOSTES REBUDES	25
a. Comissaries de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra	25
b. Centres penitenciaris	32
c. Centres d'internament de menors.	45
d. Centres de persones amb discapacitat.	51

1. Metodologia

Durant l'any 2020 s'han dut a terme 9 visites, d'acord amb la distribució següent:

- Comissaries de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra: 4
- Centres penitenciaris: 3
- Centres educatiu de justícia juvenil: 1
- Centres per a persones adultes amb discapacitat intel·lectual: 1

Pel que fa a les **comissaries de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra (PG-ME)**, les quatre visites han estat de seguiment. S'han visitat les comissaries de Terrassa, Sabadell, Badalona i Sant Adrià de Besòs. Enguany s'ha volgut posar l'èmfasi, a banda del seguiment del compliment de les recomanacions formulades en exercicis anteriors, en el protocol de trasllat de persones detingudes entre cossos policials i la disposició judicial i en l'efectivitat dels drets que assisteixen la persona detinguda arran de la modificació de l'article 520 de la LeCrim que introdueix la Llei orgànica 13/2015.

Pel que fa als drets de les persones detingudes reconeguts per l'article 520 LECrim es constata que en totes les comissaries visitades hi ha col·locat un telèfon en un dels locutors de l'àrea de custòdia des del qual la persona detinguda té dret a comunicar-se telefònicament amb un tercer de la seva elecció amb la presència d'un funcionari de la policia. S'observen diferències en l'operativa policial interna en funció de si el policia truca abans a la persona designada per demanar-li autorització o no. Així, en el cas de Terrassa o Sant Adrià de Besòs és el funcionari policial qui fa la trucada, comunica a l'interlocutor des d'on es fa la trucada, la identitat de la persona que vol comunicar i li pregunta si la vol atendre. En canvi, a Sabadell o Badalona la persona detinguda és la que fa la trucada directament.

Segons ha informat la Direcció General de la Policia (DGP) arran de les recomanacions traslladades per l'MCPT, es va emetre un comunicat intern amb afectació a tota la PG-ME, en què es recorda el dret de la persona detinguda a comunicar-se telefònicament,

sense demora justificada, amb un tercer de la seva elecció i que la trucada l'ha de fer el funcionari de la policia, que ha de preguntar a la persona destinatària si l'autoritza. La duració màxima de la trucada ha de ser de cinc minuts i es fa en presència del funcionari.

Pel que fa a l'assistència lletrada dins del termini de les tres primeres hores de la detenció, es constata que no es persona dins les tres primeres hores des de la comunicació de la detenció, sinó que acostuma a presentar-se a l'hora de la presa de la declaració de la persona detinguda. En el cas de la Comissaria de Terrassa es va poder comprovar aquest fet en examinar les diligències policials corresponents a les dues persones que hi havia detingudes en el moment de la visita. Tan sols en el cas de Sant Adrià van informar que els lletrats acostumen a ser bastant complidors, en el sentit que acudeixen dins el termini de les tres primeres hores que marca la Llei per fer la primera assistència a la persona detinguda.

Per això, enguany l'MCPT s'ha adreçat als col·legis d'advocats respectius per posar de manifest aquesta pràctica i demanar que s'adoptin les mesures necessàries per assegurar que les persones col·legiades coneixen i practiquen l'atenció a les persones detingudes dins de les primeres tres hores des de la comunicació de la detenció per part de la comissaria.

Pel que fa al trasllat de persones detingudes a disposició judicial, es constata que no hi ha instaurat el sistema de doble conducció i, per tant, les persones detingudes són traslladades a primera hora del matí. Hi ha algun cas, com la Comissaria de Sabadell, en què si bé aquesta és la pràctica general, si escau traslladar una persona detinguda a la tarda, truquen a l'autoritat judicial i aquesta acostuma a acceptar-la. També és el cas de la Comissaria de PG-ME a Sant Adrià, en què s'ha donat algun cas en què han trucat directament a l'autoritat judicial si l'atestat s'ha tancat durant el matí. Amb tot, la pràctica habitual és que només es facin al matí, malgrat el volum de detencions que fan algunes, com és el cas de la de Badalona, amb una mitjana de 2.000 detencions l'any.

Pel que fa al seguiment de les recomanacions formulades arran de visites anteriors, i en concret les relatives al condicionament de les

àrees de custòdia (ACD), es constata que les sales de ressenya encara no disposen de videovigilància. La DGP informa que la dotació de càmeres de videovigilància a l'interior de les sales de ressenya és una qüestió avaluada i identificada per la PG-ME com a necessària. Actualment, aquesta millora i d'altres estan supeditades a la disponibilitat pressupostària. En el moment que les circumstàncies siguin favorables, i sempre que l'òrgan del Departament d'Interior encarregat de la implementació i supervisió del Sistema de Qualitat en el Procés de Detenció ho avaluï, aquesta instal·lació es farà a totes les ACD.

Pel que fa als sistemes de contenció, es constata que encara s'utilitzen, com a estàndard de material logístic per a les ACD, els cascos integrals iguals als utilitzats pels motoristes, en lloc de cascos de protecció per a persones detingudes. El parer de la DGP és que actualment no coneixen una mesura que garanteixi més la seguretat del crani i la cara de les persones detingudes que els cascos amb visera que s'utilitzen.

No obstant això, sobre la recomanació traslladada referent a utilitzar els cascos de protecció antitrauma en les persones detingudes, la DGP informa que està prevista en el marc de millores del procés de la detenció. En aquest sentit, la PG-ME participa, juntament amb actors del sector assistencial i sanitari, en la comissió de treball interdepartamental que desenvolupa un procediment d'actuacions amb persones agitadaes en entorns extrahospitalaris. Actualment, aquest procediment està en fase de revisió i adaptació de les conclusions de la comissió per ajustar-lo als procediments interns de les entitats que hi participen.

Pel que fa al problema de les males olors, es constata que s'han fet actuacions per millorar aquesta situació, com és el cas de Terrassa.

Quant a les flassades que es lliuren a les persones detingudes, una novetat és que la Comissaria de Terrassa ha implementat l'ús únic de les flassades en compliment de la recomanació de l'MCPT. En el cas de la de Sabadell i Sant Adrià es constata que s'aplica el criteri de canviar-les després de quatre usos, però mentre a Sabadell el control és informàtic, a Sant Adrià encara es fa manual.

Pel que fa al protocol d'assistència mèdica a les persones detingudes per complir el Protocol d'Istanbul, en les visites s'informa que els agents policials continuen sent-hi presents i tenen accés a l'informe mèdic de la persona detinguda, adduint que això és necessari per conèixer la pauta farmacològica que puguin necessitar.

Davant d'això, la DGP continua insistint en les observacions formulades en ocasions anteriors, en el sentit que són els efectius de la policia els responsables de la custòdia de la persona detinguda. Fa palès que es tracta d'una visita mèdica en el marc d'aquesta condició, i és necessari prendre les mesures adequades per garantir la seguretat de les persones detingudes, del personal mèdic i dels mateixos agents.

Pel que fa als **centres penitenciaris**, s'ha visitat, per aquest ordre, el Centre Penitenciari Lledoners, el Centre Penitenciari Quatre Camins i el Centre Penitenciari de Dones de Barcelona.

Una novetat d'enguany ha estat la incorporació a les visites d'una assessora de l'Àrea d'Infància, amb l'objectiu d'avaluar i estudiar els espais i les intervencions que tenen lloc als centres penitenciaris per afavorir i enfortir els vincles entre progenitors interns i infants. Per això, enguany s'ha prestat una atenció especial també als espais, les condicions i el funcionament de les comunicacions ordinàries i especials entre ambdós, i s'han entrevistat els professionals de treball social del centre, a qui s'ha passat un qüestionari sobre aspectes d'interès relacionats amb aquest tema.

Arran de la reunió de treball que va tenir l'Àrea d'Infància del Síndic de Greuges amb el Grup de Gestió d'Educació i Responsabilitat Parental del Centre Penitenciari Brians 2, es té coneixement del projecte dins del pla de participació del centre que té l'objectiu de portar a terme una intervenció integral que generi una dinàmica social i un clima de convivència quant a normes, valors, hàbits i formes d'interacció com més semblant millor al de qualsevol col·lectiu social normalitzat dins del marc legal i de seguretat.

El projecte neix amb la voluntat d'implementar experiències pràctiques participatives que facilitin a les persones

que compleixen una pena privativa de llibertat la continuïtat de l'exercici del rol parental actiu i responsable, mitjançant la col·laboració i la vinculació dels serveis d'educació i de lleure, de salut, de família, socials i d'organismes de defensa dels drets dels infants i adolescents, que permeti construir una xarxa participativa que comparteixi l'objectiu comú de preservar i garantir el benestar i el futur de les famílies i, en especial, dels infants de progenitors empresonats.

A partir d'aquí, l'Àrea d'Infància obre una actuació d'ofici per estudiar les mesures existents actualment per garantir el dret de relació dels infants i adolescents amb progenitors empresonats. A més, en les fitxes de les visites es recullen les principals observacions i recomanacions formulades a la Secretaria de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Víctima.

D'altra banda, les visites s'han tornat a focalitzar, amb caràcter general, en l'entrevista de les persones privades de llibertat, d'algun professional dels equips multidisciplinaris, de personal funcionari i facultatiu, a més de la direcció del centre.

En el cas del CP Lledoners, es posa de manifest que, amb caràcter general, els interns entrevistats afirmen que no han patit maltractaments, per bé que hi ha alguna persona que denuncia actituds prepotents i abusos verbals, motiu pel qual s'ha recordat que la direcció del centre ha d'actuar disciplinàriament si té coneixement d'aquest tipus de conducta.

Els preus dels productes de la botiga del CIRE, tornen a ser una queixa recurrent manifestada pels interns, atès que continuen sent elevats.

En relació amb el registre de les instàncies i les sol·licituds dels interns, el sistema implantat per la Secretaria continua generant queixes o suspicàcies dels interns, raó per la qual el Síndic de Greuges ha obert una nova actuació d'ofici sobre aquest assumpte, per conèixer l'estat de les gestions realitzades sobre aquest tema.

En relació amb el menjar, tot i que amb caràcter general no hi torna a haver queixes sobre la qualitat dels àpats (amb alguna

excepció), en aquesta ocasió els interns coincideixen en el fet que és escàs i que hi ha dificultats per repetir si es queden amb gana, per la qual cosa s'ha demanat que la comissió d'alimentació del centre analitzi la queixa en relació amb la quantitat dels menús i la prengui en consideració i que els interns, que també integren aquesta comissió, puguin fer propostes.

En el cas del Centre Penitenciari de Dones, comen altres ocasions, es valora positivament la proximitat dels professionals amb les internes i la baixa conflictivitat del centre. En particular, es posa de manifest que l'atenció oferta als infants entre 0 i 3 anys que viuen amb les seves mares és modèlica.

Es continua posant de manifest que els lots higiènics es distribueixen per cel·la, no per persona. Si necessiten algun producte addicional el poden demanar, però no sempre els el donen. En aquests casos n'han de comprar o bé a l'economat o bé a la farmàcia quan fan la comanda mensual. Algunes internes tornen a posar en relleu que el lot no conté compreses. La Secretaria va confirmar que no estaven incloses perquè no totes en necessiten i es faciliten a petició de les dones.

Finalment, pel que fa al Centre Penitenciari Quatre Camins, cal posar de manifest que està en ple procés de reforma arquitectònica i, per tant, hi ha alguns espais com ara la infermeria orgànica o l'MR-1, que estan tancats. Aprofitaran les obres per fer una nova distribució del centre, amb unitats finalistes en què tots els interns, sigui quina sigui la unitat on visquin, puguin tenir accés als beneficis en funció dels programes que facin.

Per bé que el centre disposa d'un servei de desinfecció, desinsectació i desratització, continua sent recurrent la queixa relativa a les plagues de rates i ratolins, manifestada pels interns entrevistats i la mateixa direcció del centre.

També és una queixa recurrent dels interns la manca d'atenció psiquiàtrica i els preus de l'economat.

Pel que fa al DAE-DID, els interns ingressats continuen manifestant que s'hi troben millor que als mòduls de vida ordinària.

Cal destacar que, a banda de les entrevistes amb els interns, l'Equip es va entrevistar amb els funcionaris del DERT, que es van queixar sobre la manca de funcionaris, i es va constatar durant la visita la presència d'interns amb trastorns psiquiàtrics i conductuals que no s'adapten al mòdul i acaben sent derivats a un mòdul de més contenció.

Pel que fa als **centres d'internament de menors d'edat**, enguany s'ha visitat el centre Montilivi, a Girona. La visita es programa arran de la queixa rebuda de la magistrada del Jutjat de Menors de Girona referida a la situació del centre educatiu. La magistrada demana al Síndic que faci una visita d'inspecció perquè constata, arran de la visita que ella mateixa i la fiscal coordinadora de menors van fer el mes de setembre de 2019, una possible vulneració dels drets dels menors a causa de les mancances que van observar-hi.

La visita es focalitza en les instal·lacions, en les entrevistes amb els joves i amb la direcció del centre, i el visionament de les gravacions de les darreres immobilitzacions. Es constata que una de les millores respecte de l'anterior visita és que el centre té espais amb càmeres de videovigilància, per bé que encara falta instal·lar-n'hi més, i que les habitacions de contenció també tenen càmeres de gravació, d'imatge i de so. L'Equip també va visualitzar dues contencions, una de les quals molt desproporcionada.

Tanmateix, es constata la necessitat de crear grups de separació interiors que permetin donar una resposta diferenciada a les necessitats dels adolescents i joves en funció de la mesura imposada, l'edat i altres necessitats. També, la necessitat de dotar el centre Montilivi de recursos educatius i

formatius que cobreixin les necessitats educatives i de formació de tots els nois que compleixen mesura d'internament en règim tancat.

Pel que fa a les mesures de contenció, a banda del parer de l'MCPT que, amb caràcter general, caldria tendir a suprimir-les, es constata que en aquest centre no disposen de protocol específic, ni dels espais ni de les condicions per aplicar-les amb totes les garanties i d'acord amb els estàndards internacionals de protecció i salvaguarda dels drets humans.

Atès que la visita ha estat objecte d'una actuació per part de l'Àrea d'Infància del Síndic de Greuges, a la fitxa es recullen les recomanacions que s'inclouen en la resolució AO 1343/2020.

Finalment, l'MCPT visita un **centre de persones amb discapacitat**. És la residència per a persones amb discapacitat intel·lectual El Lluc, que acull persones amb discapacitat intel·lectual i trastorns de conducta amb necessitat de suport extens. La visita es duu a terme arran de la queixa rebuda per part de dos extreballadors del centre (dos auxiliars tècnics educatius que van treballar-hi durant l'estiu de 2019), en què es refereixen a condicions que consideren que impliquen un maltractament verbal i físic. Manifesten que l'objectiu del centre és contenir les persones i no potenciar-ne el desenvolupament.

Com recull la fitxa, no va ser possible comprovar les presumptes irregularitats denunciades pels extreballadors, però sí que s'hi han inclòs consideracions en relació amb les contencions mecàniques, tal com recullen els informes de visita que va fer la Inspecció de Serveis Socials, que també va visitar el centre per comprovar els fets denunciats.

2. Visites realitzades: observacions, recomanacions i respostes rebudes

a. Comissaries de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra

Comissaria de la PG-ME a Sabadell	
Data	29 de gener de 2020
Número de visita	Visita de seguiment (Anterior 13/01/2016)
Descripció	<p>L'Equip és atès per diversos comandaments i la cap del Servei d'Administració, que expliquen que les persones detingudes menys dues ja han passat a disposició judicial. Manifesten que els trasllats de persones detingudes que passen a disposició judicial són a les 9 hores. Si escau traslladar una persona detinguda a la tarda, truquen a l'autoritat judicial, que acostuma a acceptar-la.</p> <p>Una novetat és el registre informàtic dels usos de les flassades, que de manera ordinària es continuen canviant cada quatre usos. Es constata que a la zona de custòdia hi ha col·locada una capsa amb les flassades per a cadascuna de les cel·les. També es constata que hi ha dos contenidors per desar-hi les que s'han de rentar i les que s'han de destruir en cas de risc biològic, contagi, malalties infeccioses, etc.</p> <p>També es constata que les dutxes han quedat inutilitzades i s'han habilitat els espais com a magatzem. A preguntes de l'Equip, manifesten que en el supòsit que una persona detinguda sol·licités dutxar-se o rentar-se, per bé que no tenen tovalloles, se'ls facilitaria la manera de poder-ho fer. En cas que les persones detingudes no disposin de roba o calçat, se'ls facilita alguna peça de la qual disposa l'ACD. També tenen compreses i calces d'un sol ús.</p> <p>En el cas de les detencions dutes a terme per les policies locals (Sabadell, Sant Quirze, Sant Bernat i Castellar del Vallès), informen que demanen que vinguin amb les primeres diligències acomplertes, l'acta de lectura de drets i, si s'escau, l'informe de reconeixement mèdic.</p> <p>En el cas de detencions de persones menors d'edat, depenent dels casos, les fan romandre a la sala d'identificacions de la comissaria mentre fan les diligències amb la Fiscalia.</p> <p>Pel que fa als drets de les persones detingudes reconeguts per l'article 520 LECrim:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hi ha col·locat un telèfon al locutori de ressenya des del qual la persona detinguda pot trucar a qui vulgui en presència d'algun agent de policia. 2. Agents de policia són presents durant el reconeixement mèdic i tenen accés a l'informe mèdic de la persona detinguda. Addueixen que això és necessari per conèixer la pauta farmacològica que puguin necessitar.

Descripció	<p>3. Pel que fa a l'assistència lletrada dins el termini de les tres primeres hores de la detenció, informen que les persones lletrades es personen dins el termini assenyalat. No obstant això, quan el cap de l'OAC mostra les diligències corresponents a les dues persones que encara estan detingudes es constata el següent: pel que fa a la primera, detinguda a les 18.26 hores, hi va haver dues comunicacions a l'assistència lletrada de guàrdia del Col·legi de Sabadell a les 21.35 i a les 01.02 hores. Finalment, hi ha una trucada al matí per pactar l'hora determinada de presa de declaració. En el cas de la segona persona, detinguda a les 00.29 hores, també es va donar avís a la nit i s'hi presentarà durant el matí per a la presa de declaració juntament amb una persona intèrpret.</p> <p>4. També informen que deixen la persona designada per a l'assistència lletrada que així ho sol·liciti tenir accés a l'atestat policial. En els casos en què s'hi han trobat els han lliurat la informació requerida.</p> <p>S'entrevisten les dues persones detingudes. Una manifesta que l'assistència lletrada encara no ha vingut, malgrat que la van detenir a la matinada; que ha esmorzat; que va poder fer la trucada a la qual té dret en presència dels agents; que ha demanat un intèrpret perquè no entén gaire l'idioma i que no ha demanat assistència mèdica. La valoració del tracte rebut per part de la policia és correcte. La segona, detinguda des de la tarda del dia anterior, també manifesta que encara no ha vingut la persona lletrada; que no ha demanat comunicar la seva detenció al consolat i tampoc la visita mèdica. Ha sopat i esmorzat i valora el tracte rebut per part de la policia com a correcte.</p>
Seguiment	<p>El locutori de declaracions i la sala de ressenya de persones detingudes són les dues dependències que encara no disposen de gravació d'imatges.</p> <p>Pel que fa als sistemes de contenció, encara s'utilitzen els cascos de moto i no cascos de protecció per a persones detingudes agitadaes.</p>
Recomanacions	<p>Cal que el Col·legi de l'Advocacia de Sabadell posi els recursos necessaris per assegurar que les persones col·legiades coneixen i practiquen l'atenció a persones detingudes dins de les primeres tres hores des de la comunicació de la detenció per part de la Comissaria de PG-ME.</p> <p>Cal reiterar a la Direcció General de la Policia la necessitat d'avaluar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La dotació de càmeres de videovigilància a l'interior de les sales de ressenya. 2. Les alternatives als cascos de protecció de les persones detingudes. 3. El protocol d'assistència mèdica a les persones detingudes per complir els estàndards del Protocol d'Istanbul, tenint en compte que la pràctica habitual és ser-hi present. <p>Així mateix, es demanarà a la Direcció General si hi ha alguna instrucció comuna per a totes les comissaries sobre la manera de procedir en els supòsits en què la persona detinguda fa ús del dret a fer una trucada a la persona de la seva elecció, atès que es constata que l'operativa varia entre comissaries.</p>

Comissaria de la PG-ME a Terrassa	
Data	29 de gener de 2020
Número de visita	Segona (Anterior 13/01/2016)
Descripció	<p>L'Equip és atès per diversos comandaments de la comissaria. Informen que hi ha dues persones detingudes que van ingressar-hi la tarda del dia anterior, a disposició de la Unitat Específica d'Investigació de delictes contra la salut pública. Mentre dura la visita, hi ingressa una dona a disposició de la mateixa unitat. Un dels agents d'aquesta unitat mostra l'acta de lectura de drets que se li ha fet. Havia renunciat a l'assistència mèdica per bé que informa que ara l'ha demanat. L'altra agent, femenina, li fa la ressenya.</p> <p>També ingressa una persona que l'acaben de detenir a l'hospital. Entra força agitada i calen quatre agents per reduir-la, més dos que també hi són presents. Ateses les condicions, no li poden fer la ressenya i decideixen ingressar-la a la cel·la fins que es calmi.</p> <p>Si cal, poden contactar amb intèrprets lingüístics.</p> <p>Com a novetat, informen que les flassades es renten després de cada ús.</p> <p>Assenyalen que es fan càrrec de les detencions que fan les policies locals de Terrassa, Viladecavalls, Vacarisses i Matadepera.</p> <p>Es constata que l'agent que hi ha a l'ACD no va identificat (la tira adherent de la camisa no porta el número) i tampoc no hi va una de les agents que ha portat la persona detinguda més agitada.</p> <p>Pel que fa als drets de les persones detingudes reconeguts per l'article 520 LECrim:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ La persona detinguda pot exercir el seu dret a una trucada des del telèfon que hi ha en un dels locutoris. La trucada la fa a la persona a qui designa, però són els agents qui marquen el número i demanen autorització a la persona a qui truca. ■ Sobre el protocol d'atenció mèdica a persones detingudes, informen que les traslladen a Mútua Terrassa. No hi avisen, sinó que les porten directament. La visita es fa en presència policial, llevat que el personal mèdic manifesti el contrari, supòsit en què no s'han trobat. L'informe mèdic es lliura a la persona detinguda i a la policia, mai en sobre tancat. ■ Es demana consultar l'atestat de les persones detingudes que han passat a disposició judicial. En un cas es constata que la persona lletrada es presenta dins el màxim de les tres hores que preveu la Llei. En l'altra, tot i que no consta anotat al llibre de telefonemes, el registre de les trucades mostra que se li va telefonar al voltant de la una de la matinada, però no s'hi va presentar fins a les 8 hores. Tenen protocol·litzat amb el col·legi trucar al número de telèfon de la persona lletrada que hi ha de guàrdia, i en cas que s'allargui la detenció sense que hi acudeixi, truquen al responsable del Torn d'Ofici.

Descripció	L'Equip intenta parlar amb la persona que acaba d'ingressar-hi, però desisteix perquè no es mostra gaire col·laboradora. L'altra persona detinguda manifesta que fa una hora que és ingressada; que encara no ha vingut la persona lletrada, que encara no li han donat res per prendre i que el tracte durant la detenció ha estat correcte.
Seguiment	<ul style="list-style-type: none"> ■ La sala de ressenya de persones detingudes continua sense càmera de videovigilància a l'interior. ■ Encara no s'ha implementat la doble conducció, per bé que la policia no té cap inconvenient a fer-ho. ■ Ha millorat el problema de les males olors que es va constatar en l'anterior visita. ■ Es continuen utilitzant els cascos de moto com a mitjans de contenció.
Recomanacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cal que el Col·legi d'Advocats de Terrassa posi els recursos necessaris per assegurar que les persones col·legiades coneixen i practiquen l'atenció a persones detingudes dins de les primeres tres hores des de la comunicació de la detenció per part de la Comissaria de PG-ME. 2. Cal recordar l'obligació dels agents -i, en particular, de l'agent que cobreix el servei de custòdia- d'anar identificats en tot moment.

Comissaria de la PG-ME a Badalona	
Data	26 de febrer de 2020
Número de visita	Visita de seguiment (Anterior 17/02/2016)
Descripció	<p>Atén l'Equip de Treball l'intendent en cap de la comissaria. Informa que l'ACD no es pot visitar perquè està en obres. La previsió de finalització és de tres mesos aproximadament. Mentrestant, les persones detingudes són traslladades a la comissaria de districte de Sant Adrià i, si allà no hi ha prou espai, a Santa Coloma de Gramenet.</p> <p>En circumstàncies normals, també fan la custòdia de les persones detingudes per la Guàrdia Urbana de Badalona. Només fan una conducció al matí, tot i el volum considerable de persones detingudes que hi passen a l'any.</p> <p>Pel que fa als drets de les persones detingudes reconeguts per l'article 520 LECrim, el caporal de l'OAC informa del següent:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La persona detinguda pot trucar a qui vulgui en presència d'un agent de policia. Primer li pregunten a qui vol trucar i en deixen constància al llibre de telefonemes. 2. Informen que respecten el dret de la persona detinguda de ser reconeguda pel personal mèdic, per bé que intenten que sempre ho sigui. La presència o no dels agents de policia durant el reconeixement depèn del criteri mèdic. Tenen accés a l'informe mèdic de la persona detinguda. 3. Pel que fa a l'assistència lletrada dins el termini de les tres primeres hores de la detenció, informen que les persones lletrades no es personen amb la celeritat que els agradaria. En el cas de les detencions dutes a terme per la Guàrdia Urbana de Badalona, tenen establert que ells fan la comunicació de la detenció al Col·legi de l'Advocacia de Barcelona. Quan la persona detinguda ingressa a les dependències de Mossos d'Esquadra, truquen al Col·legi per informar que ja poden hi poden anar. En tot cas, les declaracions sempre són a dependències dels Mossos d'Esquadra. 4. També informen que deixen la persona designada per a assistència lletrada que així ho sol·liciti tenir accés a l'atestat policial, tot i que no s'hi han trobat. 5. Pel que fa a la comunicació de la detenció al consolat, informen que no ho demanen. Amb tot, tenen els telèfons dels consolats.
Seguiment	Assenyalen que el protocol de recollida i neteja de flassades continua sent de quatre usos i que no hi ha la previsió d'instal·lar cap càmera a la sala de ressenya. En canvi, les obres tenen previst millorar el sistema de climatització, tenint en compte que en l'anterior visita s'havia constatat que l'olor a la zona de cel·les d'homes continuava sent molt desagradable respecte a la primera visita realitzada l'any 2012.

Recomanacions	<p>La necessitat d'avaluar els aspectes següents:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La dotació de càmeres de videovigilància a l'interior de les sales de ressenya. 2. Les alternatives als cascos de protecció de les persones detingudes.
Comissaria de la PG-ME a Sant Adrià del Besòs	
Data	26 de febrer de 2020
Número de visita	<p>Visita de seguiment</p> <p>Anterior (13/10/2013)</p>
Descripció	<p>Atén l'Equip de Treball el sergent i el cap de torn, que informen que no hi ha persones detingudes.</p> <p>S'observa com a novetat respecte de la visita anterior que les càmeres de videovigilància són noves. Es nota una resolució més alta de les imatges.</p> <p>Pel que fa als drets de les persones detingudes reconeguts per l'article 520 LECrim, el cap de torn informa del següent:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La persona detinguda pot trucar a qui vulgui en presència d'un agent de policia. S'asseguren que efectivament la persona a qui diu que vol trucar és a qui truca. Per això, ells fan el primer contacte. Deixen constància de la trucada al llibre de telefonemes. 2. Informen que traslladen la persona detinguda per a reconeixement mèdic a l'Hospital l'Esperit Sant de Badalona (entren pel mateix lloc que les ambulàncies) i que els agents sempre hi són presents. 3. Pel que fa a l'assistència lletrada dins el termini de les tres primeres hores de la detenció, informen que les persones lletrades són bastant complidores. 4. Quant a l'accés a l'expedient per part de les persones lletrades, a vegades les persones designades per a assistència lletrada demanen una còpia de la minuta policial. 5. Pel que fa a la comunicació de la detenció al consolat, informen que no ho demanen per por de l'expulsió. <p>Mentre dura la visita, hi ingressa una persona detinguda pels Mossos d'Esquadra de l'ABP de Badalona. Informen que no ha demanat anar al centre mèdic. La detenció és per una cerca judicial, però atès que la detenció s'ha produït a la tarda, ja no hi passarà fins l'endemà. L'escorcoll, a porta tancada, el fan els dos agents i en presència del cap de torn.</p> <p>S'observa que un dels agents surt amb els efectes personals i l'altre els anota en l'aplicació. En acabat, se la fa signar conforme està tot correcte.</p> <p>També s'observa com li fan la ressenya.</p>

<p>Seguiment</p>	<p>Comissaria de districte que continua dependent de l'Àrea Bàsica Policial de Badalona. La zona de custòdia és operativa, però la persona detinguda només hi roman mentre es fan les primeres diligències policials. Tan bon punt se li pren declaració, se la trasllada a l'ABP de Badalona, responsable de la custòdia fins que passa a disposició judicial. En supòsits en què, després del trasllat a l'ABP, la persona detinguda demana ser atesa per personal mèdic o un habeas corpus, ells són els responsables de fer-ne el trasllat per al reconeixement mèdic oportú o per passar-la a disposició judicial. A vegades si es tracta d'alguna cerca judicial la traslladen directament a l'autoritat judicial sense necessitat de passar per l'ABP de Badalona.</p> <p>Com a comissaria de districte continua rebent les persones que deté la Policia local de Sant Adrià, amb l'informe mèdic corresponent.</p> <p>Una novetat respecte a l'anterior visita és que tenen un protocol que determina que les flassades es canvien cada quatre usos. Els usos els marquen directament a la flassada amb tipp-ex, per bé que el mateix sergent continua reconeixent que no és acceptable que les flassades no siguin d'ús individual.</p> <p>Pel que fa a la resta d'elements de la comissaria (mitjans de contenció, cel·les, etc.) no hi ha cap canvi respecte a la visita anterior.</p>
<p>Recomanacions</p>	<p>La necessitat d'avaluar els aspectes següents:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La dotació de càmeres de videovigilància a l'interior de les sales de ressenya. 2. Les alternatives als cascos de protecció de les persones detingudes. 3. El protocol d'assistència mèdica a les persones detingudes per complir els estàndards del Protocol d'Istanbul, tenint en compte que la pràctica habitual és ser-hi present.

b. Centres penitenciaris

Centre penitenciar de Lledoners	
Data	15 de gener de 2020
Número de visita	Sisena
Descripció	<p>La visita s'inicia amb un breu intercanvi amb l'equip de direcció del centre, que s'ha incorporat a aquestes funcions fa uns quants mesos. Una part de l'Equip visita diversos mòduls (MR 1, Departament Especial de Règim Tancat, comunicacions) i l'altra visualitza els vídeos de les immobilitzacions regimentals dutes a terme el darrer mes. En els diversos espais objecte de la visita l'Equip també s'entrevista amb els responsables dels mòduls.</p> <p>Consideracions generals</p> <p>Informen que actualment el centre té al voltant de 670 interns, aproximadament la meitat dels quals és població estrangera. Informen de l'existència de dues mediadores interculturals àrabs i de recursos per facilitar la comunicació per als interns amb més dificultats idiomàtiques.</p> <p>Hi ha una persona interna transsexual a qui s'ha ofert la possibilitat de ser traslladada al CP Dones, tot i que per ara ha declinat aquesta opció.</p> <p>Informen del protocol Risc Suïcidi. La darrera mort per presumpte suïcidi va ser a l'estiu de 2018. En aquests casos, comuniquen la defunció al jutjat d'instrucció, que aixeca el cadàver i dirigeix les investigacions. Sobre l'acompanyament a persones en protocol de Risc Suïcidi, informen que és voluntari per a l'acompanyant, per bé que es fomenta amb l'atorgament de drets extraordinaris (trucades addicionals, etc.).</p> <p>Revisió d'expedients d'immobilitzacions regimentals</p> <p>En el marc de l'actuació d'ofici 39/2019, relativa a la pràctica de les immobilitzacions regimentals en el sistema penitenciar i de justícia juvenil de Catalunya, dos membres de l'Equip visualitzen les immobilitzacions dutes a terme el darrer mes i analitzen la documentació generada per cadascuna.</p> <p>Comunicacions familiars</p> <p>En el marc de l'actuació d'ofici 220/2019, relativa l'aplicació de la Recomanació del Consell d'Europa Rec (2018) 5, per protegir i salvaguardar els drets i els interessos dels infants de progenitors empresonats, es visiten els espais on es fan les comunicacions parentals al centre i s'entrevista una treballadora social per conèixer les regles i les dinàmiques que se segueixen a aquest efecte.</p>

Descripció	<p>El centre disposa de bons espais per fomentar la parentalitat positiva en el cas d'infants menors d'onze anys, equipats amb joguines i contes, decorats amb sensibilitat i habilitats per facilitar que es generi un clima i una atmosfera familiar dins la presó, en interès dels infants. També disposen d'un espai exterior per poder interaccionar amb el pare de manera més física, xutant pilotes o corrent, per exemple.</p> <p>Amb tot, s'observen diferències en les oportunitats i el dret de relació dels infants en funció de si han complert els onze anys o no, ja que és a partir d'aquesta edat que les visites passen a tenir lloc en una sala que únicament té una taula i unes cadires.</p> <p>Es constata una molt bona predisposició del centre penitenciari per avançar en programes i mesures de parentalitat positiva, i també en una bona infraestructura d'espais al centre penitenciari que permetin la possibilitat que les visites dels infants més grans d'onze anys amb el seu progenitor no es desenvolupin simplement al voltant d'una taula, i que puguin tenir algun espai interior o exterior i algun entreteniment i/o estímul per interaccionar, tenint en compte també la importància, i de vegades complexitat, del vincle filial en l'etapa de la preadolescència i l'adolescència. També es valoren positivament les activitats familiars organitzades dins del centre.</p> <p>Departament Especial</p> <p>En el moment de la visita hi ha 14 interns, dels quals cinc estan en primer grau (art. 94) i tres, en article 10. La resta, sancionats o en separació per motius regimentals (art. 75). Alguns primers graus provenen d'altres centres penitenciaris de Catalunya.</p> <p>L'equip de tractament, compartit amb altres mòduls, està integrat per personal educador, psicòleg, treballador social, jurista, mestre i monitor d'esports.</p> <p>Segons el CUE, tots els interns fan hores de pati (entre dues i quatre) i sala. S'entrevisten quatre interns, un dels quals de nacionalitat estrangera, i un altre nacionalitzat espanyol, però d'origen equatorià.</p> <p>Mòdul 1. Ingressos</p> <p>És un mòdul d'interns preventius, regressats o d'interns amb condemnes molt curtes, de manera que no es considera adequat el canvi de mòdul, o d'interns que presenten unes característiques especials. Per tant, l'estada és per poc temps, tret dels casos que presenten unes característiques especials (el cas d'un intern que fa deu anys que hi és i està en cadira de rodes o d'un intern que és molt agressiu i, com que hi ha encaixat bé, es considera millor no canviar-ne la ubicació, o el cas dels interns que hi tenen destinacions i no és convenient que canviïn constantment).</p> <p>El CUSI del mòdul 1 indica que el dia de la visita hi ha 93 interns en total. Al voltant d'un 60-70% de la població del mòdul és estrangera, la majoria d'origen magrebí o de procedència llatina.</p>
-------------------	--

Descripció	<p>No acostuma a haver-hi problemes ni enfrontaments entre els interns, especialment perquè és el primer contacte que tenen amb el món penitenciari i els interns acostumen a fer la seva vida en solitari, sense pertànyer a clans organitzats.</p> <p>L'Equip fa una primera inspecció general a les instal·lacions del mòdul i després entrevista alguns interns (7) escollits aleatòriament.</p> <p>Entrevistes</p> <p>De les onze entrevistes amb els interns, se'n destaquen els següents elements comuns:</p> <p>Tracte. Els interns entrevistats, llevat d'un, manifesten que el tracte amb el personal funcionari i treballador del centre és correcte. No es denuncien maltractaments o abusos físics ni verbals, per bé que un intern parla de tracte prepotent d'alguns funcionaris.</p> <p>Contencions. Dos dels interns entrevistats (un al DERT i l'altre al mòdul) afirmen que han patit alguna contenció mecànica. Atès que és relativament recent, se'n pot observar la pràctica per les imatges gravades.</p> <p>Un dels interns afirma que durant el temps que va estar lligat els funcionaris, tot i que no el van agredir físicament, el van insultar. Amb caràcter general, el fet que el sistema de videovigilància del centre no inclogui so impedeix verificar aquest tipus d'al·legacions.</p> <p>Un intern del DERT afirma que ha perdut la sensibilitat del dit gros d'una mà com a conseqüència de la manera com li van col·locar les manilles quan va ser sancionat i dut a aquest departament. Manifesta, però, que no ha volgut presentar cap queixa sobre aquesta qüestió.</p> <p>Equip de tractament i activitats. Amb caràcter general hi ha bona opinió dels equips de tractament i de les activitats que es proposen al centre. No obstant això, tres interns es queixen de la poca presència d'alguns professionals (psiquiatre, treballadora social, jurista), manca d'horaris establerts i escasses activitats.</p> <p>Dels set interns entrevistats a l'MR1, tres feien destinacions, amb sous d'entre 120 i 250 euros. Aquests interns poden estar sols a la cel·la. Al DERT, dos interns manifesten que havien tingut destinacions en el passat.</p> <p>Un dels interns entrevistat al DERT, que compleix una sanció, exposa que les dues hores de pati a què té dret es programen de 8 a 10 hores del matí. La resta del dia s'està a la cel·la.</p> <p>Alimentació. Tot i que amb caràcter general no hi ha queixes sobre la qualitat dels àpats (amb alguna excepció), els interns coincideixen a dir que és escàs i que hi ha dificultats per repetir si un es queda amb gana. Això fa que depenguin de la botiga del CIRE, que consideren unànimement molt cara, per completar la seva alimentació.</p>
-------------------	---

<p>Descripció</p>	<p>Atenció mèdica. En general, els interns manifesten que quan requereixen assistència mèdica l'obtenen de manera ràpida i correcta. No obstant això, un parell d'interns exposen algun cas d'actitud despectiva per part d'un sanitari i els interns en primer grau descriuen unes visites mèdiques per avaluar la seva situació que es podrien qualificar com a superficials.</p> <p>Comunicacions. Cap intern reporta dificultats per comunicar. Set dels interns entrevistats fan comunicacions familiars, mentre que dos no tenen contacte amb la família i dos més no veuen els fills perquè no volen que sàpiguen que estan a presó. En aquest sentit, se'ls informa de com són les instal·lacions de les comunicacions i que la treballadora social els pot ajudar.</p> <p>Garanties. La majoria dels interns entrevistats coneixen els principals recursos per reclamar els seus drets. Alguns tenen una queixa presentada al Síndic.</p> <p>Pel que fa a les instàncies a la directora, tot i que molts n'han fet, exposen dubtes sobre si arriben a la seva destinació o no. En aquest sentit, un intern manifesta que algun funcionari li ha dit que li trencaria les instàncies que fes. I altres manifesten que, atès que el resguard de la instància no es lliura immediatament, sinó dies després d'haver-la lliurat, de manera que no poden portar un control de la seva tramitació efectiva.</p> <p>Persones estrangeres. Dos dels interns entrevistats practiquen la religió musulmana i asseguren que el centre no posa cap dificultat per fer-ho. Tot i això, un d'ells manifesta que li agradaria que anés al centre un imam. Segons l'havien informat, hi ha intenció de fer-ho, però encara no hi ha anat mai.</p> <p>Un dels interns, de nacionalitat marroquina, afirma que mai no l'ha visitat ningú del seu consolat, malgrat que els va posar en coneixement de la seva entrada a presó.</p>
<p>Seguiment i recomanacions</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. En l'àmbit dels preus dels productes de la botiga del CIRE, torna a ser una queixa recurrent manifestada pels interns, atès que continuen sent elevats. Per aquest motiu, cal continuar insistint davant el CIRE amb el procés de revisió a la baixa. 2. En relació amb el registre de les instàncies i les sol·licituds dels interns, el sistema implantat per la Secretaria continua generant queixes o suspicàcies, raó per la qual cal millorar-ne les garanties, cosa que es podria assolir amb la implantació de rebuts immediats o impresos autocopiats. 3. Es posa de manifest que, tot i que amb caràcter general no torna haver-hi queixes sobre la qualitat dels àpats (amb alguna excepció), en aquesta ocasió els interns coincideixen a dir que és escàs i que hi ha dificultats per repetir si un es queda amb gana, per la qual cosa cal que la comissió d'alimentació del centre prengui en consideració i analitzi les queixes en relació amb la quantitat dels menús que els interns, que també integren aquesta comissió, puguin formular.

Seguiment i recomanacions	<p>4. Cal que la direcció del centre avalui i faci un seguiment del compliment dels horaris d'activitats i l'atenció directa per part dels professionals de tractament que garanteixi una presència més alta al mòdul de l'equip tècnic.</p> <p>5. En l'àmbit del Departament Especial, cal avaluar si és adequat que les úniques dues hores de pati que té un intern sancionat hagin de ser en hores extremes del dia (en aquest cas, a primera hora).</p> <p>6. En relació amb la darrera visita, es valora positivament que només hi hagi cinc interns en primer grau i tres preventius en article 10, cosa que indica baixa conflictivitat al centre. També es posa de manifest que, amb caràcter general, els interns entrevistats afirmen que no han patit maltractaments, però bé que hi ha algun cas que denuncia actituds prepotents i abusos verbals, motiu pel qual cal insistir que la direcció del centre actuï disciplinàriament si té coneixement d'aquests tipus de conducta.</p> <p>7. Cal valorar la possibilitat que les visites dels infants que tenen més d'onze anys amb el seu progenitor no es desenvolupin simplement al voltant d'una taula i puguin dur-se a terme en algun espai interior o exterior i amb algun entreteniment i/o estímul per interaccionar.</p>
Centre penitenciari de Quatre Camins	
Data	19 de febrer de 2020
Número de visita	Visita de seguiment Anterior (28/03/2019)
Descripció	<p>Consideracions generals</p> <p>La visita s'inicia amb un breu intercanvi amb l'equip de direcció. El director informa que en el moment de la visita hi ha 1.025 interns. De fet, el miler d'interns serà la xifra operativa del centre els propers dos anys. En aquest sentit, els darrers quatre mesos ja no han admès més interns perquè estan fent-hi obres. Les obres s'executaran en quatre fases, amb una durada aproximada de sis mesos cadascuna. La primera fase acaba de començar i de moment s'ha tancat l'antic MR-1 i també la infermeria.</p> <p>El tancament de la infermeria fa sis mesos ha suposat que en aquests moments no tinguin cap persona amb problemes de mobilitat perquè el centre no està adaptat. En cas que s'hagués de fer un ingrés d'un intern amb mobilitat reduïda s'hauria de fer en un centre adaptat i això pot suposar un problema perquè s'allunya del seu entorn.</p> <p>La gent gran, major de 65 anys, està repartida pel centre. Segons la llista paramètrica que lliuren hi ha un total de 28 interns per sobre d'aquesta edat.</p> <p>Pel que fa als interns amb patiments inguaribles, l'any passat hi va haver dues progressions a tercer grau per aquest motiu, d'acord amb l'article 104.4 RP. Fan palesa la dificultat de trobar plaça en un recurs socio sanitari en els casos d'interns amb malalties greus o inguaribles.</p>

<p>Descripció</p>	<p>Informen del cas d'un intern amb una neoplàsia que està en tractament amb quimioteràpia, i està pendent d'obtenir llibertat condicional per malaltia greu i que hi hagi un recurs socio-sanitari on ser traslladat.</p> <p>El director també informa que el darrer any es van produir sis morts, tres de naturals i tres de violentes. Tres de les defuncions es van produir fora del centre.</p> <p>Hi ha algun intern amb vaga de fam, però de pocs dies. Malgrat que són vagues de caràcter instrumental, es registren com a incident. Al SIPC hi consta l'alta, el manteniment i la baixa. Se'ls fa una revisió i un control diaris. L'habitual és que no durin més de 24 hores. El dia de la visita hi ha dos interns en vaga de fam.</p> <p>També hi ha 8 persones amb protocol de risc de suïcidi, 6 en actiu i 2 en seguiment, repartides pel centre. Dues persones en protocol de risc de suïcidi actiu són al DERT.</p> <p>Es fa revisió diària dels casos. Si el risc és alt es fa un trasllat a la UHPP, si el risc és mig o baix, es fa un seguiment al mateix centre penitenciari. Tenen tres mediadors (àrabs) per facilitar la comunicació als interns que tenen més dificultats idiomàtiques. Aproximadament un 40% de la població és estrangera.</p> <p>Es visiten els espais següents: Departament de Comunicacions; MR-2 i DAE-DID, on es fan entrevistes grupals; MR-5 i DERT, on es fan entrevistes individuals amb interns i amb funcionaris.</p> <p>MR 2</p> <p>El cap de mòdul fa una explicació general del funcionament d'aquest MR, que va ser el primer al centre a posar en pràctica el model de participació i convivència. Segons explica, ha passat de ser el mòdul més conflictiu del centre a tenir una conflictivitat molt baixa. L'Equip entrevista conjuntament un grup de 8 interns.</p> <p>DAE-DID</p> <p>El director de la unitat informa que, arran de la previsió de fer-hi obres, ha disminuït el nombre d'interns i han passat dels 31 que hi havia en la visita de l'any 2017 a 20, per bé que la capacitat és de 40 places.</p> <p>El requisit per ingressar-hi continua sent que els interns tinguin una discapacitat intel·lectual reconeguda per un certificat oficial acreditatiu. Molts d'ells ingressen al centre sense tenir-lo. La unitat continua presentant un estat molt desgastat i deteriorat.</p> <p>El dia de la visita hi ha un grup fent escola i els dos interns que treballen a tallers en aquell moment no hi són. El coordinador informa que en aquests moments només hi ha dues persones fixes que treballen entre tres i quatre hores al dia. Cobren en funció de les peces que fan, però no és gaire (pot oscil·lar entre els 50-100 euros). Hi ha un altre intern amb més autonomia que surt a tallers centrals. Han demanat al CIRE que els donin més feina i poder cobrar més.</p>
-------------------	---

<p>Descripció</p>	<p>Per la resta, no hi ha canvis o novetats respecte a l'anterior visita.</p> <p>Per concloure, en el marc de la visita a la unitat, es fa una xerrada grupal amb sis interns. Primer, en presència del coordinador, i després en privat. L'entrevista es duu a terme en una sala en què l'Equip es presenta, alhora que el coordinador informa de la situació en què es troba cadascun d'ells. Excepte un, que encara no té la quarta part de la condemna, han sortit de visites programades i d'un primer permís. La meitat cobra una pensió no contributiva. La meitat tenia la discapacitat reconeguda abans d'ingressar a presó i els altres ha estat un cop dins.</p> <p>Comunicacions</p> <p>En el marc de l'actuació d'ofici 220/2019, relativa l'aplicació de la Recomanació CM/Rec (2018) 5 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa als estats membres relativa a infants amb progenitors empresonats, es visiten els espais on es fan les comunicacions parentals i s'entrevista la coordinadora de les treballadores socials per conèixer les regles i dinàmiques que se segueixen a aquest efecte.</p> <p>L'Equip segueix el circuit que faria un infant per veure el seu pare, que inclou passar per un arc de detecció de metalls. Informen que no es fan excepcions per als infants.</p> <p>Les sales de comunicacions familiars són àmplies i lluminoses i estan dotades de diverses butaques dobles, força desgastades, i una taula baixa. L'espai és agradable, però no està pensat des d'una perspectiva infantil. Destaca positivament que totes les sales tenen una paret que va ser pintada amb colors alegres per un intern del mateix centre. No hi ha, ni està previst que se n'hi puguin dur, joguines, colors, etc. El centre tampoc no disposa de cap espai o terrassa exterior, a fi que els infants puguin interaccionar amb el pare de manera més física, xutant pilotes o corrent, per exemple.</p> <p>S'ha compensat la manca d'espais de convivència familiar, amb l'organització d'activitats familiars (una per Nadal al DAE, una altra per Reis al poliesportiu i una a finals del curs escolar al DAE). La sala del teatre també s'utilitza per a actes de representació fets pels interns o actors externs, però aquests actes darrerament no han estat oberts a les famílies. Informen l'Equip del règim de comunicacions familiars i del fet que, fins que els infants tenen onze anys, l'intern gaudeix d'una visita familiar addicional.</p> <p>Seguiment</p> <p>Per bé que el centre disposa d'un servei de desinfecció, desinsectació i desratització, continua el problema de les plagues de rates i ratolins, manifestat pels interns entrevistats i per la mateixa direcció del centre.</p> <p>La infermeria orgànica està tancada per obres, a banda de la psiquiàtrica, que ja estava tancada. Tan sols hi ha dues ales de trànsit per atendre alguna urgència. Hi ha la proposta de fer una nova infermeria-psiQUIIATRIA. L'MR-1, que s'havia visitat en ocasions anteriors, s'ha tancat.</p>
-------------------	--

<p>Descripció</p>	<p>S'ha implementat el mòdul de participació i convivència al mòdul 2. El mòdul 3 està en camí i el 4 actual passarà a ser el mòdul 1. Aprofitaran les obres per fer una nova distribució del centre, amb unitats finalistes, en què totes els interns, sigui quina sigui la unitat on visquin, puguin tenir accés als beneficis en funció dels programes que es facin en cadascuna.</p> <p>Pel que fa al DAE-DID, els interns ingressats continuen manifestant que s'hi troben millor que als mòduls de vida ordinària. Es troben amb la mateixa dificultat a l'hora de trobar recursos en els dispositius de la xarxa comunitària. És una queixa recurrent dels interns la manca d'atenció psiquiàtrica.</p> <p>En l'àmbit dels preus dels productes de la botiga del CIRE, torna a ser una queixa recurrent manifestada pels interns, atès que continuen sent elevats. En aquesta ocasió els interns coincideixen que el menjar no és bo perquè està mal cuinat i el serveixen fred.</p>
<p>Entrevistes realitzades</p>	<p>En total s'entrevisten 6 interns del DAE-DID, 3 funcionaris del DERT, el cap de la unitat i 4 interns del mateix departament, 3 de l'MR-5 i 8 de l'MR-2.</p> <p>Pel que fa als ingressats al DAE-DID, les queixes són semblants a les recollides en la visita anterior: plaga de ratolins, deficiències estructurals de la unitat, manca de feina i poc remunerada a tallers del CIRE i poca atenció psiquiàtrica. Com a novetat, es queixen perquè no tenen perruquer i perquè el menjar no està ben cuinat i el mengen fred perquè se'ls ha espatllat el forn.</p> <p>Pel que fa als del DERT, dos d'ells estan en protocol de suïcidi, dormen acompanyats i tenen antecedents autolítics i d'autolesions. Exposen que tenir un televisor a la cel·la els aniria bé per distreure's. Un tercer no hi està, però té un trastorn psiquiàtric i també té antecedents d'autolesions. També manifesta que va patir maltractaments l'any 2019 a l'MR2 entre rastells i en una altra ocasió quan el van treure de la cel·la per emportar-se'l a la cel·la de subjeccions psiquiàtriques, on va ser-hi fins a l'endemà. La seva estada al DERT l'està afectant molt fins al punt que li ha demanat al psiquiatra que li revisi el primer grau. No manifesta problemes amb els funcionaris del DERT, sinó amb els del mòdul 5. El quart és un dels acompanyants dels entrevistats que hi és voluntàriament perquè el coneix i respecte del qual manifesta que el veu patir molt. El psiquiatra li ha donat a ell la medicació perquè li pugui donar a l'intern quan el vegi molt agitat.</p> <p>Els funcionaris del DERT coincideixen amb el que s'ha constatat sobre la presència d'interns amb trastorns psiquiàtrics i conductuals que no s'adapten al mòdul i acaben sent derivats a un mòdul de més contenció. Reconeixen que en part és fruit del tancament del Departament de Psiquiatria. També coincideixen en la dificultat de trobar interns acompanyants.</p> <p>També es queixen de la ràtio insuficient de funcionaris i, en concret, en període de vacances. Per la resta, la relació amb l'equip de tractament és bona, per bé que el cap de mòdul no pot assistir a les reunions perquè tenen lloc a les 13 hores.</p> <p>Els de l'MR-5 plantegen queixes que fan referència a la seva situació processal i regimental al centre i que donen lloc a l'obertura de les queixes respectives per part de l'Àrea de Seguretat del Síndic de Greuges.</p>

Entrevistes realitzades	Els de l'MR-2 no plantegen queixes sobre el funcionament del centre, sinó més aviat sobre la manca d'accessibilitat i empatia de l'equip de tractament, contràriament al dels funcionaris, a qui elogiaven pel tracte que reben, que qualifiquen de proper i col·laborador.
Recomanacions	<p>Comunicacions i parentalitat positiva</p> <p>El CP mostra bona predisposició a avançar cap a projectes que fomentin la responsabilitat parental amb l'organització d'espais de comunicacions familiars adequats. Ara bé, des del punt de vista de les necessitats dels infants, és molt restrictiu que infants més grans d'onze anys no puguin gaudir de la comunicació de convivència extra al mes, únicament d'acord amb un criteri d'edat que no respon a les seves necessitats.</p> <p>D'altra banda, potser aprofitant l'actual procés de reforma arquitectònica del CP, caldria valorar la possibilitat de repensar els espais actuals dedicats a les relacions familiars amb més sensibilitat, a fi de facilitar que durant els moments de les visites es generi una atmosfera més acollidora per als infants. Així mateix, la possibilitat de proveir jocs d'entreteniment, ninos, llapis de colors, etc. durant les visites familiars s'hauria de poder garantir, i també altres elements de decoració dels espais a escala d'infant, tot valorant la possibilitat que els infants poguessin participar en aquest procés.</p> <p>Es podria considerar la possibilitat d'obrir el teatre del CP per a representacions on també puguin assistir famílies i infants.</p>

Centre penitenciari de Dones

Data	11 de març de 2020
Número de visita	Cinquena Anterior (24/05/2018)
Descripció	<p>Consideracions generals</p> <p>Els membres equip s'entrevisten amb la directora i la subdirectora del centre. Informen de les instruccions dictades sobre el protocol COVID-19 i de l'ordre de Direcció 7/2020, sobre les mesures a seguir amb relació al COVID-19. En el moment de la visita preocupa una eventual situació de col·lapse perquè només disposen de tres habitacions al Departament Especial per poder aïllar, si escau, les internes. Ara mateix el DERT només es fa servir per complir sancions, però en cas de necessitat es podrien complir a la cel·la.</p> <p>Amb relació als nadons, també disposen d'una habitació en cas de necessitar aïllament, després és Salut Pública qui dictarà les instruccions a seguir.</p> <p>El dia de la visita hi ha 370 internes (64 preventives). Entre elles:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Dues dones en protocol de risc de suïcidi a infermeria (a més del protocol de suïcidi, aquestes internes tenen patologia mental). Ambdues internes estan acompanyades a la nit. ■ 10 dones a infermeria i 5 a l'espai polivalent.

<p>Descripció</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Una dona de més de 65 anys, però que ja està a secció oberta. <p>Pel que fa a la llibertat en casos de malaltia greu o inguarible, han tingut dues propostes últimament:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Una és a casa, però la fiscalia hi va recórrer en contra. ■ L'altra és a Brians 1. Es tractava d'una dona malalta inguarible, però que tenia molta autonomia i, com el seu delictes estava associat a violència envers la seva mare, i el seu perfil era de trastorn psicològic i amb presència de molta violència, es va considerar com a més adequat seguir l'ingrés en segon grau a Brians 1, pendent de revisió, en funció de si evolucionava positivament la seva malaltia. No hi ha un recurs socio sanitari tancat per a aquests casos. <p>En general, la Fiscalia recorre contra les propostes de llibertat per malaltia. A més, informen de situacions rellevants, però que en el moment de la visita no es produeixen al centre.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ No tenen internes que necessitin cadires de rodes perquè la mateixa estructura del centre no ho permet. Sí que han tingut casos de dones que porten crosses. ■ Van tenir-hi dues dones trans que van demanar el trasllat a Brians 1. Estaven fent gestions per a protecció internacional i atenció per l'associació ACATHI. ■ No hi ha cap interna en vaga de fam ni n'hi ha hagut des de fa mesos. Informen que abans havien de passar 24 hores per aplicar protocol, ara s'aplica tan aviat com la dona comunica la vaga de fam. <p>No s'ha produït la mort de cap interna l'any 2019.</p> <p>L'Equip visita el Departament de Mares, la zona de comunicacions, la infermeria i el mòdul general. En total, s'entrevisten 14 internes, una funcionària, una treballadora social i el director mèdic.</p> <p>El director mèdic explica que és un centre amb molt poca conflictivitat i que no tenen patologia crònica perquè en general són dones joves. La majoria d'internes que es troben a infermeria no poden estar a mòdul per alguna circumstància específica, més que per patologia orgànica.</p> <p>Comunicacions personals</p> <p>El centre només disposa de quatre sales per a comunicacions familiars i de convivència. Són petites i disposen només d'una taula baixa i sofàs tipus divan de quatre places. S'està estudiant la possibilitat de tirar un envà i fer una sala més àmplia, amb parquet, per als vis-a-vis de convivència, tot i que això suposaria perdre un espai.</p> <p>Les internes tenen dret a vis-a-vis de convivència amb els seus infants de 3 a 11 anys, fins a dos cops per setmana, normalment el mateix dia i hora, encara que la majoria de famílies només hi pot anar un cop la setmana.</p>
-------------------	---

Descripció	<p>Les comunicacions familiars amb infants a partir d'11 anys són dos cops al mes i d'una hora. Tot i això, són flexibles amb els dies i els horaris en funció de les circumstàncies o en casos de famílies que venen de fora, que poden fer les visites diversos dies seguits.</p> <p>Les comunicacions íntimes tenen una durada de 90 minuts a les habitacions previstes a aquest efecte. Amb caràcter general, les internes tenen dret a dues comunicacions vis-a-vis al mes i poden escollir si volen que siguin familiars, íntimes o una de cada.</p> <p>Comunicacions telefòniques</p> <p>La direcció exposa la problemàtica que suposa el tràfic de telèfons mòbils i es considera que s'haurà d'abordar aquesta qüestió i dictar instruccions a aquest respecte. Actualment els funcionaris dediquen molt temps buscant telèfons mòbils.</p> <p>El problema de fons és que hi ha moltes internes estrangeres, moltes sense cap referent (detingudes per exemple a l'aeroport per tràfic de drogues). Una trucada a l'estranger des de la cabina pot suposar 4 o 5 euros. Això suposa que si truca 10 vegades la setmana són 40 euros setmanals.</p> <p>S'han habilitat videoconferències amb altres centres penitenciaris i també amb dependències oficials, inclosos alguns tercers països. No s'ha pogut fer amb altres llocs per problemes d'identificació de la persona que comunica i per compatibilitats del sistema. En les entrevistes ulteriors, dues internes peruanes confirmen aquest extrem: es gasten quasi tot el que guanyen en trucades telefòniques i demanen que les comunicacions es puguin fer per videoconferència.</p> <p>Contencions</p> <p>Pel que fa a les contencions mecàniques, es duen a terme a una habitació d'infermeria o al departament especial, on hi ha tres habitacions amb contraporta de seguretat. A les habitacions on es duen a terme les contencions hi ha càmera que grava amb imatges i àudio. La gravació dura el temps que aguanta el disc dur i es conserven al despatx de la directora, no al sistema. No obstant això, el dia de la visita, malgrat que inicialment informen del contrari, resulta impossible visualitzar les contencions de l'any anterior perquè ja han estat esborrades.</p> <p>En qualsevol cas, acrediten documentalment que se'n duen a terme molt poques (quatre durant 2019). Atès que en cap de setmana no hi ha servei mèdic, si se n'ha de fer alguna, es truca al metge que estigui de guàrdia.</p> <p>En aquestes mateixes habitacions és on també es fan els escorcolls integrals.</p> <p>Consolats</p> <p>El centre intenta fer el possible per documentar les internes. Hi ha consolats que s'impliquen i d'altres que no. Brasil i Colòmbia són molt col·laboradors. En canvi, l'Equador o la Xina, no tant. Normalment les internes fan la sortida al consolat perquè el sistema que utilitzen per documentar-les no permet fer determinades gestions des del centre. Les internes surten quan gaudeixen de permisos ordinaris i, si no en tenen, en un permís extraordinari acompanyades dels Mossos d'Esquadra.</p>
------------	--

<p>Descripció</p>	<p>Departament de mares</p> <p>La unitat disposa de 12 habitacions, de les quals actualment 10 estan ocupades per mares amb infants entre 0 i 3 anys. Les habitacions són espaioses i acollidores. El Departament té un petit pati on les mares entrevistades diuen que passen força hores i que agrada molt als infants.</p> <p>El centre disposa de set places reservades a l'escola bressol que hi ha davant mateix. Si es produeix alguna baixa durant el curs, es pot cobrir si hi ha infants al centre de la mateixa franja d'edat. El dia de la visita hi anaven tres infants.</p> <p>Els infants que no surten de la presó es queden amb una educadora i una interna i fan activitats dins i fora del centre (van al parc, a la platja, al zoo, etc.). L'Equip visita aquest espai, que està ben condicionat per acollir infants d'aquestes edats.</p> <p>Els caps de setmana tots els infants surten amb la família o amb família acollidora perquè puguin estar fora del centre. És l'Ajuntament de Barcelona qui busca les famílies acollidores. A l'estiu els menors surten al casal del barri i després també surten amb família.</p>
<p>Entrevistes realitzades</p>	<p>De les 14 entrevistes realitzades al llarg de la visita, també se'n poden despendre altres consideracions:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Es valora positivament el tracte dels funcionaris i també l'actuació de l'educador. Algunes d'elles també valoren positivament la relació amb el psicòleg i la treballadora social. ■ Les sis dones entrevistades al mòdul general van manifestar que no havien rebut mai la visita del jurista, tot i que algunes feia molt temps que eren centre. En aquest sentit, la direcció va fer notar a l'Equip que un dels juristes de la plantilla feia algun temps que era de baixa. ■ No havien patit contencions, no havien presenciat cap tipus de maltractament ni en tenien coneixement. ■ El menjar és correcte. ■ Dues internes manifesten que han patit violència de gènere. En un cas, la violència va ser física per part d'un germà (amb denúncia judicial dels metges) i psicològica de l'exparella. En l'altre cas, la situació de violència és constant, però no ho vol denunciar per por que la seva filla no vagi a un centre d'acollida. S'obre queixa al Síndic per fer seguiment d'aquests casos. ■ Els escorcolls integrals que s'han practicat s'han fet segons el procediment i amb les garanties establertes. Una interna mostra a l'Equip els resguards que lliura el centre dels escrits que es presenten. És un paper en què consta l'entrega i motiu de l'escrit. ■ Les internes manifesten que els lots higiènics es distribueixen per habitació, no per persona. Si necessiten algun producte addicional el poden demanar, però no sempre els el donen. En aquests casos n'han de comprar o bé a l'economat o bé a la farmàcia quan fan la comanda mensual. Algunes internes diuen que el lot no conté compreses.

Entrevistes realitzades	<p>De les 4 internes entrevistades a infermeria:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Hi ha tres dones amb trastorn psiquiàtric. ■ Dues es troben en protocol de risc de suïcidi i dormen acompanyades. ■ Valoren positivament l'atenció sanitària que reben. ■ Fan activitats amb la resta de les companyes fora de la infermeria.
Recomanacions	<p>Com en altres ocasions, es valora positivament la proximitat dels professionals amb les internes i la baixa conflictivitat del centre. En particular, l'atenció oferta als infants entre 0 i 3 anys que viuen amb les mares és modèlica. En canvi, resulta decebedor que no es programin activitats dins del centre amb infants a partir de tres anys i es valora com a molt restrictiu que, a partir dels 11 anys, les internes no tinguin dret a comunicacions de convivència.</p> <p>A banda del principal problema del centre, que són els espais (petits, insuficients i envellits), es poden fer les recomanacions següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Continuar adoptant mesures per ampliar l'ús de les videoconferències com a mitjà de comunicació familiar, en particular per a les internes que provenen d'altres països i no tenen referents familiars a Barcelona/Catalunya. ■ Valorar la possibilitat d'ampliar les comunicacions de convivència a infants de més d'11 anys. ■ Garantir el seguiment de les contencions mecàniques i la conservació de les imatges de les càmeres de videovigilància. ■ Ampliar els contactes i la coordinació amb les oficines consulars de Barcelona per millorar les gestions en la tramitació de la documentació de les internes. ■ Garantir l'atenció de la figura del jurista a les internes que el necessitin, atesa la importància de la seva intervenció en l'equip multidisciplinari. ■ Valorar la possibilitat d'augmentar el nombre de paquets de compreses que es dispensen i que s'assignin per a cada persona i no per habitacions.

c. Centre d'internament de menors

Centre educatiu Montilivi	
Data	12 de febrer de 2020
Número de visita	Segona
Descripció	<p>Es fa la visita arran d'una comunicació rebuda per part de la magistrada del Jutjat de Menors de Girona, en què posa de manifest la situació del centre després que es transformés per al compliment de mesures d'internament tancat i semiobert. Demana que es faci una visita d'inspecció perquè constata, arran la visita que van fer ella mateixa i la fiscal coordinadora de menors el mes de juny de 2019 una possible vulneració dels drets dels menors, a causa de les mancances que van observar-hi.</p> <p>Antecedents</p> <p>L'any 2012 era un centre de règim semiobert per a menors i joves infractors. El mes d'abril de 2019 reben l'encàrrec de passar a ser un centre per a compliment de mesures d'internament tancat i semiobert. En pocs mesos hi han hagut de fer molts reajustos, atès que augmenten el nombre d'ingressos de menors i joves cautelars. De fet, han passat dels 8-10 a una capacitat de 22 places. La majoria de les coses que es feien a fora, a partir de llavors es fan dins, tots els nois passen a conviure en una única unitat, etc.</p> <p>Van remetre còpia de l'acta de la visita que van fer a la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil.</p> <p>Inici de la visita</p> <p>L'Equip és rebut pel director i el subdirector del centre, els únics comandaments. Abans de visitar les instal·lacions i entrevistar-se amb els nois ingressats, informen de quina és la situació del centre.</p> <p>Informació general i dades bàsiques dels nois ingressats</p> <p>El dia de la visita n'hi ha 18. El perfil majoritari dels nois, menys tres, és de joves estrangers sense referents familiars que compleixen mesures de règim tancat. D'aquests, la majoria són d'origen magrebí, tres algerians i tres nacionals. Oficialment, són menors d'edat i cap està pendent de fer-se la prova d'edat.</p> <p>Presenten dificultats idiomàtiques i no tenen mediador cultural ni traductor, per bé que ho han demanat a la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil. Amb tot, exposen que s'entenen.</p> <p>Els estrangers no tenen referents familiars a Catalunya. Hi ha algun cas amb germans en centres de protecció tutelats per la DGAIA.</p> <p>Els que hi havia originàriament en règim semiobert ara ja no hi són.</p>

Descripció	<p>Equip</p> <p>Posen de manifest la manca de personal educatiu. En aquests moments encara falta que s'incorporin nous professionals. També posen en relleu la dificultat per cobrir baixes i la manca d'experiència dels que s'hi incorporen. També falta ocupar la plaça de coordinador, que en aquests moments és deserta perquè cal que la persona sigui funcionària i dins del col·lectiu hi ha molt d'interí. Quan ho faci, seran tres dins l'equip directiu i es podran repartir les guàrdies.</p> <p>Exposen que l'estiu de 2019 va ser especialment difícil perquè hi havia convocades les oposicions, començava l'estiu i no trobaven personal a la borsa de treball.</p> <p>També s'hi ha incorporat personal de seguretat. És força estable i consolidat. L'empresa que presta els serveis és la mateixa que per a la resta de centres educatius de justícia juvenil, Prosegur. N'hi ha 4 en torn de matí (10-22 h) i 3 en torn de nit (22-10 h). Tres d'ells ja havien treballat en altres centres de justícia juvenil. El personal entra dins la unitat de convivència quan se'ls requereix.</p> <p>Vida al centre</p> <p>Tots conviuen al mateix espai i estan barrejats sense distinció d'edats. Davant d'això, intenten donar una atenció com més personalitzada millor, si bé són conscients dels riscos, com ara el fet que els de règim tancat poden pressionar els de règim semiobert, que fan sortides. Malgrat conviure tots en una mateixa unitat sense opció a fer canvis, manifesten que no és elevat el nombre d'incidències que es registren.</p> <p>Una de les millores que han aconseguit és que des del dia 11 de febrer tenen cuina pròpia. Per tant, el menjar es cuinarà al centre, la qual cosa suposarà una millora considerable perquè amb l'anterior empresa estaven molt descontents.</p> <p>Hi ha dos aules amb un mestre cadascuna, amb un màxim de 6 nois per cada aula segons conveni amb el Departament d'Educació (12), i dos més que fan formació fora. Els altres reben un complement de la formació que fan els mestres. Fan cinc hores de formació al dia i l'atenció és molt individualitzada.</p> <p>En aquests moments també hi ha un monitor de tallers. La intenció de CIRE és fer formació en l'àmbit de la restauració. Per començar, requereixen fer una adaptació dels antics tallers, la qual cosa permetrà que tots facin formació d'algun tipus.</p> <p>Atenció a la salut</p> <p>Tot i que molts nois no tenen cap diagnòstic psiquiàtric, més de la meitat pren psicofàrmacs. El seguiment el fa un psiquiatra del CSMIJ, que passa consulta un cop al mes, amb el benentès que el dia que ve no els pot atendre tots. També col·laboren amb el CAS Teresa Ferrer, però ara per ara només ofereixen un dia d'atenció al mes.</p> <p>El personal mèdic ve del Centre Penitenciari Puig de les Basses, tres dies la setmana, i el personal infermer, dos.</p>
------------	---

<p>Descripció</p>	<p>Instal·lacions</p> <p>La visita s'inicia a les instal·lacions del centre que va ser construït l'any 90 i, per tant, té un desgast considerable i requereix un esforç de manteniment important. Es comença per la pista poliesportiva polivalent, que té una pista de bàsquet, un futbolí i una taula de tennis taula. N'hi ha una part que està resguardada. Des del mateix pati s'accedeix a les dues aules de formació. En el moment de la visita s'observa que els nois fan classe. Es constata que hi ha sis nois per cada aula amb un professor i una professora. Una de les aules té ordinadors i l'altra, no. En la d'ordinadors el mestre informa que cadascú està matriculat en funció del seu nivell educatiu i que l'atenció és molt personalitzada. En l'altra aula és on es fan les funcions d'acollida i un dels nois es queixa perquè fa temps que esperen els ordinadors i no arriben. De moment treballen sobre paper. Els grups van rotant.</p> <p>A l'altra part del pati hi ha la zona del vestíbul: hi ha dos despatxos per a tutories i reunions amb el personal educatiu.</p> <p>Hi ha dues sales per a l'oci dels menors, una més petita amb tres butaques i una taula, i la més gran, amb més butaques, una prestatgeria i una altra taula, en la qual els joves poden mirar la televisió (en aquell moment no hi és a la sala per evitar que es faci malbé). Els espais no tenen cap tipus d'element decoratiu ni guarniment. Sembla que n'havien tingut, però els van trencar, per la qual cosa han optat per deixar les parets blanques. Les finestres, encara que petites, donen al pati i tenen radiadors. Els llums són antivandàlics, la qual cosa explica que la llum que fan sigui molt tènue. Hi ha càmera de videovigilància. Es cospa que tot és molt net, però el mobiliari és vell i desgastat.</p> <p>També hi ha dos menjadors, en un dels quals s'observen dos nois acompanyats per una monitora que paren taula. Els plats i els gots són de plàstic i els coberts, d'alumini. Hi ha instal·lada una càmera de gravació d'imatge.</p> <p>L'únic toc de color és en una de les parets del vestíbul del passadís, que té diferents dibuixos de Disney.</p> <p>A la planta baixa també hi ha el gimnàs. És un espai gran, amb moltes màquines de diferent tipus, però amb un desgast considerable, que es constata sobretot en les bancades o els seients, que estan estripats. Els matalassos també estan fets malbé. No tenen monitor d'esports i depèn de les habilitats del personal educador per promoure'n l'ús.</p> <p>A la part de dalt hi ha les habitacions dels joves. Són dos passadissos d'habitacions separades per l'anomenada <i>peixera</i>, un petit espai on es col·loca el monitor de nit per fer la vigilància.</p> <p>La majoria de les habitacions són dobles menys tres, que són individuals. Se'n visita una de cada i s'observa que tenen lliteres de dos, amb una taula d'obra i una cadira de plàstic. Les habitacions estan decorades de forma personalitzada pels nois. Els vidres de les finestres no es poden moure i les cortines, qui en té, són un tros de roba que es subjecta per banda i banda. Les portes són de metall, es tanquen amb clau i tenen una petita finestreta que permet veure'n l'interior des de fora. Totes tenen polsador a dins.</p>
-------------------	---

Descripció

Els lavabos són fora de les habitacions: en una banda hi ha tres dutxes, sense porta, i en l'altra, dos vàters amb porta corredissa i dos rentamans. Les instal·lacions són molt velles i alguns espais, com ara les parets de les dutxes, tenen humitats. Amb tot, hi ha molta netedat.

També es visita una de les habitacions de contenció. El llit és enclavat a terra, enmig de l'habitació. El llit no porta incorporades les corretges i la màrrega és de plàstic. També té càmera de gravació d'imatge i de so. El material de subjecció el té el personal de seguretat.

Finalment, es visita la sala d'escorcolls. És una petita habitació on s'escorcollen els nois quan arriben al centre i quan reingressen de permís. Hi ha els armaris on dipositen els objectes personals amb què ingressen. En aquest espai no hi ha càmera.

Encara falta instal·lar càmeres a tot el centre i espais com ara el passadís i les escales encara no en disposen.

Contencions

Hi ha dues habitacions de contenció a la planta de dalt de l'edifici, al costat de les habitacions dels nois. Tenen càmera de gravació d'imatge i de so. El llit no és articulats ni tampoc tenen un protocol de com fer les contencions. Amb tot, manifesten que en fan molt poques. Consideren dos tipus de contencions: subjecció amb manilles i subjecció al llit.

Manifesten que tenen dificultat tècnica per desar les imatges perquè no tenen un suport extern on emmagatzemar-les, atesa la capacitat que tenen. Les imatges es desaven un mes. Des del desembre que van rebre l'encàrrec de conservar-les fins a sis mesos. Es registren en la base de dades del departament.

Hi ha un pacte amb el Departament de Salut perquè s'avisí el CAP després d'aplicar-les, sigui quina sigui la mesura, tot i que reconeixen un cas en què el van subjectar amb manilles i no els van trucar. Si l'aplicació té lloc entre les 8-20 hores, s'avisí el CAP Montilivi. A partir de les 20 hores, el CAP Güell.

Les contencions les fa el personal de seguretat i la formació és a càrrec de l'empresa. També fan els escorcolls dels nois juntament amb un dels educadors en tots els casos que ingressen del carrer. L'escorcoll és amb nu integral i se'ls lliura un barnús.

Visualització contencions

Una part de l'Equip demana la llista de l'aplicació de les darreres contencions. Des de l'1 de juliol de 2019 n'hi ha registrades quatre, i d'aquestes, només una és amb subjecció mecànica al llit. Una és amb manilles, una amb força física i l'altra és un aïllament provisional. Malgrat que des del passat mes de desembre tenen l'encàrrec de conservar-les fins a sis mesos, no es conserven les imatges gravades de les dos primeres. Per tant, es visualitzen les darreres.

2/2/2020: Noi en AP (22:36) perquè, segons l'expedient, li havien trobat tabac barrejat amb substàncies tòxiques. Intenta tancar la càmera amb el matalàs, motiu pel qual s'observa que entren els de seguretat i se l'emporten. Un educador hi entra i hi parla. Marxa i es comença a alterar, donant cops, amb actitud desafiant i cridant. Mentrestant se senten els crits dels nois del costat. Finalment, a les 22.42 h hi entra el personal de seguretat i el personal educador de cap de setmana.

<p>Descripció</p>	<p>Un dels vigilants treu unes manilles i les deixa sobre el llit. En qüestió de segons, mentre es veu com un dels vigilants i l'educador parlen amb ell, un altre de seguretat l'agafa per darrera de forma violenta, fa maniobra d'estrangulació i luxació de l'espatlla i el llença contra el llit, sense matalàs. El noi està calmat i no hi oposa resistència. Un cop estirat, un li intenta col·locar les manilles, l'altre li subjecte les cames i un tercer s'hi posa a sobre, recolzant el seu propi pes sobre el noi. L'educador en algun moment també el subjecta.</p> <p>La visualització es fa llarga perquè es constata, des de l'inici, l'excés de força, la desproporcionalitat, el patiment del noi i la dificultat del personal per posar-li les manilles (les posen, les treuen i les recol·loquen en diferents ocasions). El noi plora i es queixa que li fan mal. Finalitza la contenció a les 22.48 h. L'incorporen assegut al llit i l'educador parla amb ell en presència dels altres educadors i vigilants. Li intenten treure les manilles a les 23.05 h, però tenen un problema amb les claus i no l'acaben de deslligar fins a les 23.08 h. Un cop deslligat, s'abraça amb l'educador.</p> <p>Atès que hi ha algun desajust amb les dades en el full de registre de les immobilitzacions, es demana consultar l'expedient, alhora que el subdirector mostra el registre informàtic de la immobilització feta. Se li fa notar que no s'ha fet constar l'ús de la força física com a mitjà de contenció i ho anota. També canvia l'hora de l'aïllament (segurament es tracta d'un error de transcripció). També es constata el que havia informat el subdirector, en el sentit que en aquest cas l'autorització de la subjecció mecànica es va fer amb posterioritat, atès que l'educador de nit no va avisar.</p> <p>De l'expedient, se'n desprèn que la comunicació al jutge de menors es va fer l'endemà per fax i que, si bé s'informa que l'endemà el va veure l'infermer, no hi ha cap comunicat ni informe mèdic de la visita.</p> <p>A preguntes de l'Equip, el subdirector manifesta que, després de veure'n les imatges, va decidir fer-ne una visualització conjunta amb el cap dels vigilants i, després, amb l'educador de torn de nit, perquè reconeix que la immobilització no s'hauria d'haver produït i que va ser del tot desproporcionada.</p> <p>27/01/20: Noi en AP, hora d'inici les 12.37 h, si bé en la llista consta a les 12.45 h. Es veu com un dels vigilants de seguretat (el més antic) i una educadora hi parlen i li pregunten què porta a sobre. Sembla que li han passat el detector. Desisteixen perquè ell no col·labora i se'n van. Es veu com agafa el matalàs i sembla que aprofita per treure's el telèfon que porta. El trenca i en mossega els bocins. Finalment, es veu com entra el subdirector i el director, hi parlen i el subdirector recull els trossos de mòbil del terra. L'aïllament provisional finalitza a les 14.16 h i no coincideix amb l'hora que apareix en la llista. Segons el subdirector, van detectar l'error, però no van poder canviar-ho perquè el noi va marxar a L'Alzina.</p> <p>Seguiment</p> <p>Una de les millores respecte de l'anterior visita és que el centre té espais amb càmeres de videovigilància, per bé que encara falten instal·lar-n'hi més.</p> <p>Les habitacions de contenció també tenen càmeres de gravació, d'imatge i de so.</p>
-------------------	--

<p>Recomanacions</p>	<p>Recomanacions</p> <p>Tot i que la visita al centre també ha estat objecte d'una actuació per part de l'Àrea d'Infància del Síndic de Greuges, es recullen les recomanacions que s'inclouen en la resolució AO 1343/2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Crear grups de separació interiors al centre educatiu Montilivi que permetin donar una resposta diferenciada a les necessitats dels adolescents i joves en funció de la mesura imposada, l'edat i altres necessitats. ■ Amb caràcter urgent, dotar el centre Montilivi de recursos educatius i formatius que cobreixin les necessitats educatives i de formació de tots els nois que compleixen mesura d'internament en règim tancat. ■ Assegurar que el centre disposa d'un procediment formalitzat per presentar queixes i que aquest és conegut pels nois interns. ■ Adequar les condicions materials del centre, especialment la ventilació de les habitacions i les condicions tèrmiques. <p>Recomanacions</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ No fer ús de mesures de subjecció, tenint en compte que, amb caràcter general, caldria tendir a suprimir-les, i que en el cas d'aquest centre a hores d'ara no es disposa de protocol per aplicar-les, ni dels espais ni les condicions amb totes les garanties i d'acord amb els estàndards internacionals de protecció i salvaguarda dels drets humans. ■ La contenció física ha de ser l'últim recurs i cal aplicar-la de manera proporcionada i amb garantia de la integritat física de la persona. Les immobilitzacions en cap cas poden tenir un component de càstig o sanció. Només són admissibles, com a última ràtio, en cas de conductes disruptives que posin en perill la salut o la seguretat de la persona continguda o d'altres persones. Cal que siguin dutes a terme per personal adequadament format per minimitzar-ne els possibles danys i conseqüències. ■ Les immobilitzacions s'han de fer en tot cas sota supervisió sanitària, tant durant la contenció com en els moments immediatament posteriors. ■ Adoptar les mesures necessàries perquè les funcions de vigilància i seguretat en centres de justícia juvenil les desenvolupi personal propi dels centres educatius.
----------------------	--

d. Centre de persones amb discapacitat

	Centre El Lluç
Data	5 de febrer de 2020
Número de visita	Primera
Descripció	<p>Antecedents</p> <p>L'octubre de 2019 el Síndic rep una queixa de dos extreballadors del centre (dos auxiliars tècnics educatius que van treballar-hi durant l'estiu de 2019), en què exposen condicions que creuen que impliquen un maltractament verbal i físic. Manifesten que l'objectiu del centre és contenir les persones i no potenciar-ne el desenvolupament.</p> <p>Descripció del centre</p> <p>La residència, gestionada per la Fundació Apip-Acam, va començar a funcionar el mes de març de 2004 i actualment acull 30 persones amb discapacitat intel·lectual i trastorns de conducta amb necessitat de suport extens.</p> <p>És un servei d'acollida residencial, concertat pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i ubicat a Sant Fost de Campsentelles en una zona residencial.</p> <p>Inici de la visita</p> <p>L'Equip és rebut pel director del centre. Informa que en aquests moments hi ha 29 places i una altra que s'està gestionant. Ingressen per resolució administrativa, llevat del cas d'un resident que hi va ingressar per complir una mesura penal alternativa. La majoria són persones incapacitades amb un tutor legal.</p> <p>Descripció de les dependències</p> <p>Planta baixa</p> <p>A banda de la sala de visites (amb una taula i dues fileres de quatre seients cadascuna, amb alguna cadira desenganxada i una taula molt deteriorada), hi ha el despatx del director, que actualment no el fa servir perquè està aïllat, en males condicions i separat de la resta de dependències del centre, la qual cosa no li permet tenir el control del que hi passa. No l'utilitza i l'ús que se'n fa és de magatzem.</p> <p>A la mateixa zona hi ha la sala Time Out. És un espai tancat, sense finestres, sense encoixinar, sense mobiliari, pintat de color verd, amb dues càmeres de gravació. A la porta hi ha un marc rodó a l'alçada dels ulls amb un vidre, però no es veu l'interior perquè és un vidre translúcid.</p> <p>A la zona de convivència, on hi ha la resta d'espais comuns, hi ha el despatx compartit entre la psicòloga i el director. Al costat, una de les dues sales de contenció. Té una finestra, una càmera de videovigilància, un llit amb les potes collades a terra i amb les corretges de subjecció prefixades (d'extremitats inferiors i superiors, i abdominal). El llençol, rebregat, no es veu net i s'observa que hi ha algun rastre de sang a les parets. Té el sensor de temperatura espatllat i la porta es tanca amb clau.</p>

<p>Descripció</p>	<p>Una segona habitació de contenció, sense finestra i amb el llit collat a terra i amb les corretges de subjecció prefixades, també es fa servir com a magatzem. S'observa que hi ha un armari gran i unes caixes de plàstic (com les de fruita), amb els noms de cada resident, i expliquen que és per si cal canviar-los al llarg del dia, per no haver de pujar-los a les habitacions. Les caixes estan mal amuntegades. Al costat d'aquesta habitació hi ha un lavabo.</p> <p>Finalment, en aquesta planta baixa també hi ha un rebost, la sala de control (on hi ha la medicació), la cuina, un magatzem i una sala que també comunica amb els serveis de menjador i la sala de control on hi ha la medicació. La medicació la prepara la farmàcia en blísters setmanals. A l'armari hi ha la medicació de rescat.</p> <p>A la sala de control s'observa que hi ha penjat un cartell indicatiu que es donarà el tabac en uns horaris determinats. Dos dels moments per fumar estan previstos només per a persones que facin les activitats que proposa el centre de manera correcta. En aquesta sala també hi ha un casc, tipus kick-boxing.</p> <p>Tot l'espai està vigilat per càmeres sense que hi hagi els cartells informatius deguts. També hi ha algun quadre penjat a la paret i un mural amb fotos dels residents, familiars, treballadors, etc. Les parets i el mobiliari en general d'aquesta planta estan força malmesos i desgastats.</p> <p>Primera planta</p> <p>En aquesta planta hi resideixen les dones i algun home que no té mobilitat o bé que no presenta activitat sexual. Les habitacions són individuals i dobles. Cadascuna d'elles s'identifica amb un número i amb la foto dels ocupants. Són iguals: armaris tancats amb clau, portes de seguretat (contra incendis) i llit. Estan personalitzades i tenen llum natural. Els lavabos (dos grans i adaptats) són fora.</p> <p>Al passadís hi ha càmera de videovigilància.</p> <p>Planta segona</p> <p>No es visita perquè el director informa que és simètrica a la primera. Hi resideixen els homes més joves.</p> <p>En general, les plantes primera i segona presenten una aspecte molt millor que no pas la planta baixa, amb les zones comunes. També estan comunicades per ascensor.</p> <p>A la nit no es tanquen les portes dels dormitoris, excepte les de dues habitacions. Una és d'un noi que no pot interaccionar amb el grup i l'altra és d'una persona que desplacen amb cadira de rodes, però que, atesos els seus antecedents, temen que algú hi pugui entrar i el mossegui, i també per evitar també possibles abusos sexuals.</p> <p>A la nit cada un dels dos monitors està ubicat en una de les plantes de dormitoris. A través d'una pantalla d'ordinador visualitza la planta en què es troba el seu company.</p>
-------------------	---

Descripció	<p>Condicions funcionals i documentació</p> <p>Residents. Molts d'ells ja fa molts anys que són al centre i amb perspectiva de quedar-s'hi. Es fa referència a les dificultats amb què es trobaria un resident si, provant de sortir del centre, hi hagués de tornar, per les llistes d'espera que hi ha per accedir-hi.</p> <p>En arribar al centre, una part important de les persones residents, les més autònomes, són al poliesportiu amb un tècnic esportiu de l'entitat que es desplaça pels centres de l'entitat per fer l'activitat d'esport. Les persones que romanen al centre (més grans o amb una patologia més agreujada) no són aptes per a l'activitat d'esport (algunes presenten comorbiditat) i el que fan és passejar individualment pel terreny que envolta el centre, acompanyades per un monitor.</p> <p>A través d'una finestra del pis superior s'hi veu un noi sense samarreta. Expliquen que es tracta d'un noi que presenta problemes d'agressivitat i que el tenen apartat de la resta. Aquest noi passa pràcticament tot el temps en aquest espai. Només pot tenir una interacció individual. A les nits dorm en una habitació individual sense bany i confirmen que si ha de fer les seves necessitats fisiològiques no pot sortir. L'habitació no té càmera ni cap botó d'avís. Si hi ha alguna cosa, ha de cridar. Tenen la hipòtesi que podria tenir algun tipus d'afectació neuronal, però no ho saben. Tan bon punt l'ajunten amb altres persones, s'hi tira al damunt.</p> <p>Durant la visita es fa l'hora de dinar. S'observa la majoria dels residents al menjador acompanyats de diferents monitores i dues noies en pràctiques, que hi interaccionen. Alguns tenen mobilitat reduïda i van amb cadires de roda. La sala és petita i sembla que dinaran tots al mateix torn.</p> <p>També es veu una de les noies que ha demanat estar sola. Fuma a l'habitació contigua a la sala de menjador.</p> <p>Tots fan una visita de seguiment amb la psiquiatra cada tres mesos.</p> <p>Alguns (els que tenen família) marxen els caps de setmana. En tornar se'ls escorcolla per evitar que puguin entrar objectes o substàncies no permeses, com ara mòbil o drogues. Durant la setmana, surten al pati sempre que volen.</p> <p>Professionals. L'equip està format per:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Director (dl-div) ■ 1 psicòloga (dl-div) ■ 1 infermera (dl-div, 34.45 hores) ■ 1 doctora de medicina general (pràctica privada) : 1 cop per setmana (4 h). Les receptes privades que fa les porten al CAP on el metge els fa la recepta sense problema. ■ 1 psiquiatra privat: un cop per setmana (dl).
------------	--

Descripció	<p>■ Personal monitor: 6x torn matí, 6 x torn tarda, 2 x torn nit. Els caps de setmana són 2 per torn. En cadascun dels torns un dels monitors fa les funcions de cap o responsable. Atès que a la nit només són dos, si es presenta una urgència mèdica, truquen a l'ambulància i, si cal traslladar la persona al centre sanitari, truquen a la família perquè se'n faci càrrec. El director posa de manifest que l'Administració ha permès que la Fundació retalli el 8% de personal (amb els mateixos compromisos), de manera que ara només hi ha dos integradors a la nit en lloc de tres que n'hi havia.</p> <p>El personal monitor (el dia de la visita només es veuen dones) tenen formació de cicle formatiu d'integració social. Hi ha molta rotació perquè el sou és molt baix (6,5 euros hora aproximadament).</p> <p>Sala Time Out. El director informa que es fa servir sempre que la persona no estigui agitada o hi hagi risc d'autoagressió. Exactament utilitza l'expressió "alterado pero no mucho". No obstant això, en els fulls de registre hi ha tres opcions per marcar: dorm, tranquil o agitat. Els controls, segons el protocol, els fa el personal monitor cada 30 minuts. Les imatges gravades es conserven tres dies perquè és la capacitat del disc dur. Després s'hi grava a sobre. No hi ha visualització permanent des de la sala de control.</p> <p>Es revisa el registre i consta que des de l'inici de 2020 s'ha fet servir en quatre casos. La mitjana d'estada no arriba als 60 minuts.</p> <p>Immobilitzacions. La decisió, l'aplicació, la supervisió i la possible valoració dels efectes que hagin pogut causar són a càrrec del responsable de torn. No es fa cap valoració sanitària quan es retiren.</p> <p>Hi ha una llista dels pacients a qui es poden aplicar mesures de contenció o aïllament a la sala Time Out si, a criteri del responsable de torn, calgués. Aquesta prescripció mèdica es revisa cada tres mesos. La inclusió en la llista la fa la psiquiatra. El personal monitor administra medicació oral que la psiquiatra hagi pogut indicar per a als casos en què sigui necessari. Si fos necessari un injectable, es contactaria amb el 061 perquè l'administrassin.</p> <p>Es revisa el registre d'administració de medicació de rescat del darrer mes. De la revisió, se'n desprèn que en alguns casos el personal monitor administra medicació de rescat (psicofàrmacs) en més de deu ocasions a un mateix pacient per agitació. També s'observa en un cas que se li administra placebo i posteriorment Etumina.</p> <p>Es consulta el registre de les immobilitzacions i consta que des d'inicis de 2020 se n'han fet en més d'una ocasió a 7 dels 30 residents. En un cas, se'n comptabilitzen fins a 8. S'observa que consta l'hora d'inici, les hores de revisió cada 15 minuts, la signatura del monitor o monitora i la data de finalització de la contenció. S'observa que la contenció dura una mitjana de dues hores aproximadament. En el full de registre també hi ha un camp on es fa constar la descripció de l'agitació i s'observa, d'entre els motius més comuns, els següents: conducta disruptiva, insults, actitud prepotent. Crida l'atenció que en un cas es fa constar "petició voluntaria".</p> <p>Un altre camp del registre que apareix emplenat per defecte és el relatiu a la pauta general. Hi consta el següent:</p>
------------	---

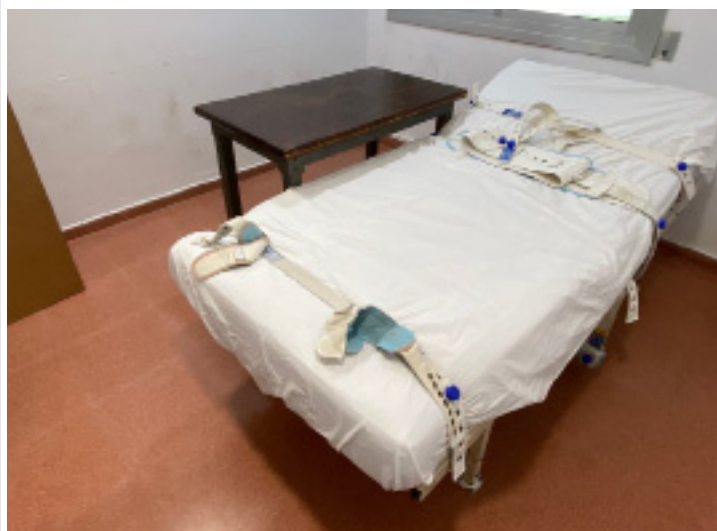
<p>Descripció</p>	<p>«Cada vegada que es faci revisió de la contenció/immobilització s'ha de valorar el color i la temperatura de les extremitats, com a finalitat de comprovar que circula bé la sang. També s'ha de valorar la respiració: ritme, profunditat, etc. Aquestes revisions s'han de fer cada 15 minuts. En aquells casos en que es té suficient experiència en l'evolució de la contenció de la persona, no hi ha factors físics de risc i la presència per al control suposa un augment de l'agitació els controls es podran fer per càmera i s'anotará "V" al costat de la signatura. Qualsevol canvi sobre l'evolució habitual s'haurà de consultar i, en cas de dubte, es farà control presencial. Com a màxim cada dues hores s'ha de procedir a fer mobilitzacions de 15 minuts o assegurar que la persona pot canviar la seva zona de suport corporal en cas que la persona dormi, es negui a ser mobilitzada o l'agitació continuï amb menor intensitat. En aquests tres casos es modificarà, si s'escau, el punt de subjecció i la longitud del correatge per a que l'amplitud de moviment del tronc i extremitats permeti a la persona canvis en la seva zona de suport corporal. Qualsevol evolució desfavorable s'haurà de consultar immediatament.»</p> <p>Els altres dos camps, el de pauta individual i de pauta i específica, són buits.</p> <p>Programació d'activitats. Una de les monitores ensenya la programació dels mesos de gener i febrer. Es canvia cada trimestre i s'organitzen en dos blocs, A i B, en funció del personal que imparteix l'activitat. De fet, les activitats les proposa el personal monitor en funció de les seves habilitats. També hi ha torn de matí i tarda. Algunes canvien entre setmana i d'altres es repeteixen. Ensenyen la programació i s'observen les següents: cuina, costura, carnaval, contacontes, fitxes, bugaderia (es desa la roba a l'armari perquè feines domèstiques no en fan, més enllà de mantenir endreçada la seva habitació), fabricació de polseres. Algunes es fan fora del centre, com ara la ràdio. No obstant això, hi ha dies en què no es pot fer alguna de les activitats programades perquè s'ha produït algun tipus de conflicte que ho impedeix.</p> <p>No es fa cap treball ni intervenció d'atenció a la sexualitat. Una de les monitores reconeix i comprèn que es troben davant una situació que no l'han tractada mai des d'una perspectiva professional i, per tant, que no saben com afrontar-la perquè elles no tenen els coneixements per fer-ho, tot i que reconeixen que alguns dels residents desenvolupen la seva sexualitat fora els caps de setmana.</p> <p>Cuina. El dinar i el sopar són precongelats i programats, amb diferents dietes. Els berenars i esmorzars són intercanviables si alguna cosa no els agrada.</p>
<p>Seguiment</p>	<p>En relació amb els fets objecte de la denúncia promoguda per dos extreballadors, de la valoració global de la visita, se'n desprèn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Que les instal·lacions del centre estan deteriorades i cal fer-hi un inversió per dur a terme obres de millora i de manteniment en general. ■ Tenen una furgoneta habilitada. ■ Les persones usuàries sembla que interactuen amb el director quan el veuen i se n'alegren.

Seguiment	<ul style="list-style-type: none"> ■ No es pot fer cap valoració respecte de la psicòloga perquè aquell dia coincideix que és fora fent un curs de formació. ■ Tant els àpats com les activitats a fer estan programades. ■ Les persones usuàries porten roba de carrer de tot tipus. ■ El pati és obert i s'afirma que en cap cas se'ls sanciona prohibint-los sortir. ■ No es constata que es castigui les persones usuàries sense algun àpat. ■ Hi ha dos casos constatats, i de què ha informat el director, de residents les habitacions dels quals es tanquen amb clau i es podria donar el cas que es fessin les necessitats a dins perquè l'habitació no té vàter. ■ Durant la visita no s'aprecia cap tracte incorrecte o inadequat per part del personal monitor envers les persones residents. ■ Del registre d'immobilitzacions sí que es constata que a les persones usuàries a qui se n'ha fet, ha estat en més d'una ocasió i per motius que no estan prou descrits ni permeten justificar-ne el motiu.
Recomanacions	<ol style="list-style-type: none"> 1. S'han de dur a terme les molt necessàries reformes que requereix el centre. 2. Cal instal·lar els cartells informatius de la instal·lació de càmeres de videovigilància. 3. Cal assegurar que les persones que han de romandre tancades de nit a les habitacions tinguin accés als banys quan ho necessitin. Es pot instal·lar un timbre o assegurar que les persones que fan la vigilància nocturna estiguin especialment atentes a aquesta situació, però en tot cas no pot ser que una persona es faci a sobre les necessitats perquè està tancada en una habitació. 4. Tant la contenció física com la farmacològica han de ser l'últim recurs i cal aplicar-les de manera proporcionada i amb garantia de la integritat física de la persona. Les immobilitzacions en cap cas poden tenir un component de càstig o sanció. Només són admissibles, com a última ràtio, en cas de conductes disruptives que posin en perill la salut o la seguretat de la persona continguda o d'altres persones. Cal que siguin dutes a terme per personal adequadament format per minimitzar-ne els possibles danys i les conseqüències. 5. Les immobilitzacions s'han de fer en tot cas sota supervisió sanitària, tant durant la contenció com en els moments immediatament posteriors. 6. Cal evitar la prescripció sistemàtica d'antipsicòtics com a contenció psicofarmacològica en casos d'agitació. En casos d'agitació, cal fer una avaluació de les causes i una supervisió facultativa, amb un seguiment sanitari de la mesura. <p>Tot i que l'efecte placebo està descrit, se'n recomana la no-utilització (fora de l'àmbit de la investigació). L'administració d'un placebo a una persona que pensa que se li està donant una droga activa suposa una vulneració dels principis d'autonomia.</p>

Recomanacions

7. Atès que al centre hi conviuen de forma estreta perfils de persones amb discapacitat joves, amb un projecte vital llarg, conjuntament amb persones grans, amb les connotacions pròpies de la vellesa, cal que els plans d'actuació o programes d'intervenció recullin les necessitats específiques de cada col·lectiu, adaptats també a la capacitat de la persona.
8. Atès que al centre hi conviuen homes i dones, caldria que disposessin d'un programa d'atenció a la sexualitat.
9. Relacionat amb el punt anterior, el personal ha de tenir informació i formació sobre l'abordatge assistencial en aquest camp i caldria que el centre disposés de professionals de referència d'atenció a la sexualitat per poder gestionar i donar solucions a situacions que puguin sorgir en el dia a dia del centre.
10. Atès que al centre hi resideixen persones amb discapacitat física, caldria incorporar un servei de fisioteràpia per donar resposta a les necessitats d'aquest tipus d'usuaris.
11. També caldria valorar la incorporació a l'equip d'un treballador social i auxiliars d'infermeria, a banda d'algun educador.

Fotografies

SEGONA PART
BALANÇ DE 10 ANYS DEL MECANISME
CATALÀ PER A LA PREVENCIÓ DE LA
TORTURA (2011-2020)

I. ÀMBIT INSTITUCIONAL

A. COMPOSICIÓ DE L'EQUIP DE TREBALL I DEL CONSELL ASSESSOR DEL MECANISME

Equip de Treball

L'article 76 de la Llei del Síndic preveu la creació d'un equip de treball dedicat a dur a terme visites periòdiques als llocs on es troben persones privades de llibertat en compliment del manament que recull el Protocol facultatiu. Aquest equip està dirigit pel síndic, o persona en qui delegui; dos membres proposats pel titular de la institució entre el seu personal, i dos membres proposats pel Consell Assessor del Mecanisme.

El 30 de setembre de 2010, el Consell Assessor va elegir Eva Labarta i José María Mena perquè formessin part de l'Equip de Treball del Mecanisme. El síndic, al seu torn, va designar com a membres de l'Equip, d'entre el seu personal, Ignasi Garcia i Mar Torrecillas. D'acord amb el procediment previst, el Parlament va ratificar la designació feta.

A partir del 2011, l'Equip comença a visitar els espais en què es troben persones privades de llibertat. Des de llavors s'han produït canvis en les persones que n'han format part.

Així, al final del 2011 Ignasi Garcia Clavel va cessar en les seves responsabilitats al Síndic de Greuges de Catalunya i, per tant, també com a membre de l'Equip de Treball. La seva plaça vacant va ser ocupada per Jaume Saura, que era membre del Consell Assessor.

El mes de maig de 2015 Jordi Sànchez i Picanyol va ser escollit president de l'Assemblea Nacional Catalana i va cessar en l'exercici del càrrec d'adjunt general al Síndic de Greuges. A proposta del síndic, el Parlament de Catalunya va nomenar Jaume Saura Estapà com a adjunt general el mes de juny de 2015. Atès que Jaume Saura era membre del Consell Assessor i de l'Equip de Treball es va haver de substituir en aquestes

tasques. En aquest sentit, el síndic va considerar oportú que la plaça vacant a l'Equip de Treball la continués ocupant un membre del Consell Assessor i va proposar que fos Olga Casado, que havia estat designada a proposta d'organitzacions no governamentals de defensa dels drets humans. Així doncs, es mantenia la pràctica, més enllà de la Llei del Síndic, que l'Equip de Treball de l'MCPT estigués integrat per dues persones del Síndic (el síndic o adjunt en qui delega i una assessora de l'Àrea de Seguretat i Justícia) i tres persones provinents del Consell Assessor.

El desembre de l'any 2016, Eva Labarta va presentar la seva renúncia com a membre de l'Equip de Treball. El 13 de febrer de 2017, la Comissió del Síndic de Greuges del Parlament de Catalunya va ratificar el nomenament de David Bondia com a membre de l'Equip de Treball del Mecanisme, en substitució d'Eva Labarta. David Bondia havia estat nomenat pel Síndic a proposta unànime del Consell Assessor del Mecanisme. Així doncs, a partir del mes de febrer de 2017, l'Equip de Treball va passar a estar integrat pel síndic, o els adjunts per delegació, José María Mena, David Bondia, Olga Casado i Mar Torrecillas.

Finalment, durant l'any en curs un dels membres designat a instàncies del Consell Assessor ha cessat voluntàriament en l'exercici del càrrec pel qual va ser nomenat. Es tracta de José María Mena, que havent estat designat pel Parlament com un dels membres del Consell Assessor l'any 2010, va passar a formar part de l'Equip de Treball a partir de 2011.

Així mateix, fins a la incorporació d'Olga Casado a l'MCPT, l'any 2017, les visites de l'Equip es van veure enfortides per la incorporació puntual de tècnics experts a l'Equip de Treball, com ara una metgessa especialista en psiquiatria i en medicina legal i forense i un metge internista, especialista en l'àmbit de la gestió sanitària. La seva participació ha permès millorar l'anàlisi dels aspectes mèdics i de l'ús de les contencions físiques i farmacològiques, que en les visites sovint s'han de saber valorar.

Consell Assessor

L'article 77 de la Llei del Síndic crea el Consell Assessor del Síndic de Greuges per a la Prevenció de la Tortura i d'altres Tractes o Penes Cruels, Inhumans o Degradants, amb la funció d'assistir i assessorar el Síndic en l'exercici de les funcions que li corresponen com a Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura (actualment, MCPT).

L'apartat tercer del mateix article disposa que “els membres del Consell Assessor són escollits pel Parlament i nomenats pel president o presidenta del Parlament per un mandat coincident amb el del síndic o síndica de greuges”. L'elecció es fa, d'acord amb el procediment que estableix el Reglament del Parlament, entre les candidatures que es presentin un cop publicada la convocatòria en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*.

A partir de llavors, els membres designats pel Parlament han anat canviant al llarg dels anys, ja sigui perquè han cessat en l'exercici del càrrec pel qual van ser nomenats o perquè han marxat voluntàriament. També hi ha hagut canvis pel que fa als substituïts de les persones que representaven els col·legis professionals, quan no podien assistir a les sessions del Consell Assessor. En aquest sentit, el Consell Assessor i l'Equip de Treball van adoptar el criteri de poder delegar fixament, en una sola persona, la seva substitució. Aquest criteri es va sotmetre a consulta de la Comissió del Síndic de Greuges al Parlament, que va estar-hi d'acord. Igualment, i d'acord amb el procediment previst, quan això s'ha produït s'ha comunicat al Parlament el nom de les persones substituïdes que assistirien a les reunions del Consell Assessor quan algun dels representants dels col·legis professionals respectius no pogués assistir-hi.

En resum, per part dels col·legis professionals d'advocats han passat Antoni Molas, Jordi de la Tienda, Ignasi Puig Ventalló, Ester Palmés i Olga Arderiu. Actualment hi ha Ignasi Puig Ventalló, en representació del Consell de l'Advocacia Catalana, i Frederic Munné, en representació del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona.

Per part dels col·legis professionals de la salut han passat Montserrat Teixedor, Màrius Morlans, Carme Puig i Vilalta, Rosa M. Servent i Núria Cuxart. Actualment, hi ha Rosa M. Servent, en representació del Col·legi de Metges de Barcelona, i M.Lluïsa Brull Gispert, en representació del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona

Sabina Puig, Olga Casado, Eva Labarta i Joan Merelo, a proposta de les ONG de defensa de drets humans. D'aquests, hi continuen Sabina Puig, Joan Merelo i Olga Casado. Olga Casado també és membre de l'Equip de Treball.

Noemí Pereda, Santiago Redondo i Victòria Camps, proposats pels centres universitaris de recerca sobre drets humans. Actualment encara hi és Noemí Pereda.

José María Mena, Jaume Saura i David Bondia, com a professionals amb experiència en la prevenció de la tortura i en el treball amb persones privades de llibertat. Actualment, Jaume Saura és l'adjunt al Síndic de Greuges i David Bondia és membre de l'Equip de Treball.

En el moment de tancar aquest informe, resten pendents de cobrir tres vacants del Consell Assessor, corresponents a professionals de centres de recerca universitaris (1), experts independents (1) i de representació de les ONG de defensa de drets humans (1).

B. RELACIONS DE COL·LABORACIÓ

En l'informe de l'Autoritat corresponent a 2011 s'assenyalava que el Parlament de Catalunya havia instat el Govern de la Generalitat a desplegar la Llei 24/2009, de 23 de desembre, del Síndic de Greuges, i a acordar amb el Govern de l'Estat que es comunicés oficialment al Subcomitè de Prevenció de la Tortura (SPT) que la institució actuava com a Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura. L'any 2012 es va reiterar aquesta petició i, en aquest sentit, el llavors president de la Generalitat va informar el Síndic sobre la carta que s'havia enviat al Govern espanyol perquè comunicés oficialment a l'SPT que el

Síndic actuava com a ACPT en aplicació del Protocol facultatiu. Durant diversos anys s'ha reiterat aquesta petició, que no ha estat mai atesa.

Així mateix, durant aquests anys també ha estat pendent la formalització d'un conveni de col·laboració amb el Defensor del Poble i, en aquest sentit, el síndic va mantenir diferents reunions amb successius titulars d'aquella institució per plantejar aquest tema amb vista a establir futurs canals de col·laboració, per bé que el Defensor del Poble va portar al Tribunal Constitucional la Llei del Síndic de Greuges pel que fa a l'existència d'un mecanisme català de prevenció de la tortura.

En data 5 de març de 2015, el Tribunal Constitucional va dictar sentència (STC 46/2015, BOE de 9 d'abril de 2015), per la qual declarava inconstitucionals determinades disposicions de la Llei del Síndic de Greuges, en el títol que estableix la condició del Síndic de Greuges com a Autoritat Catalana de Prevenció de la Tortura. En concret, el plantejament del Tribunal va ser que només l'Estat té la competència per designar a escala internacional un mecanisme nacional de prevenció de la tortura i per decidir si n'hi ha d'haver un o diversos, perquè això forma part integrant del nucli essencial de la competència exclusiva en matèria de relacions internacionals a què es refereix l'article 149.1.3 CE.

En canvi, el TC reconeix el Síndic en les seves competències de prevenció de la tortura i l'encoratja a exercir-les, a banda d'indicar que pot establir un conveni de col·laboració amb el Defensor del Poble per fer funcions en el marc del Protocol facultatiu i sol·licitar al Govern de l'Estat que el designi com a mecanisme nacional en els termes de l'article 17 del Protocol. La sentència, per tant, no qüestiona que el Síndic faci funcions de prevenció de la tortura, ni posa en qüestió la seva competència d'autoorganització, que pot incloure la creació d'òrgans com el Consell Assessor i l'Equip de Treball.

Per aquest motiu, el Síndic de Greuges va fer ús de la seva autonomia institucional

per canviar el nom d'Autoritat i, mitjançant la Resolució de 9 d'abril de 2015 (DOGC de 15 d'abril de 2015), estableix que les seves funcions de prevenció corresponen al Mecanisme Català per a la Prevenció de la Tortura i d'altres Tractes o Penes Cruels, Inhumans o Degradants, en els mateixos termes expressats en la Llei 24/2009, de 23 de desembre, del Síndic de Greuges.

Des d'aleshores, el Mecanisme ha continuat la seva tasca de prevenció de la tortura i fa visites a espais en què es troben persones privades de llibertat, cosa que posa en coneixement dels organismes i les institucions internacionals que treballen en l'exercici de la defensa dels drets humans. En aquest sentit, val a dir que es va rebre el suport i la col·laboració del Parlament de Catalunya, de l'Associació per a la Prevenció de la Tortura (APT), amb seu a Ginebra, del Comitè per a la Prevenció de la Tortura del Consell d'Europa i també de la Coordinadora Catalana per a la Prevenció i la Denúncia de la Tortura.

Així mateix, atès que les funcions que el Síndic exerceix amb les persones privades de llibertat, en qualitat d'MCPT, són coincidents amb les exercides pel Defensor del Poble com a MNPT, al marge de la relació amb el Subcomitè de Prevenció de la Tortura (SPT), es posa de manifest una vegada més la necessitat que el Síndic i el Defensor del Poble signin acords de cooperació sobre l'exercici d'aquesta activitat. Per aquest motiu, després de la sentència del TC el Síndic va enviar al Defensor del Poble una nova proposta d'acord de col·laboració entre ambdues institucions, des del reconeixement ple per ambdues del marc legal vigent de les seves competències. Tanmateix, el Defensor va respondre que no tenia intenció de subscriure cap conveni de col·laboració perquè considerava correcta la delimitació de competències existent. A hores d'ara, es continua sense el conveni esmentat.

No obstant això, cal subratllar la col·laboració en ocasió de diverses visites que ha fet una delegació del Mecanisme Nacional de Prevenció de la Tortura a diferents espais de privació de llibertat a Catalunya, en què han participat diversos membres de l'Equip de Treball del Mecanisme Català. Aquesta

experiència profitosa de col·laboració referma la necessitat de normalitzar les relacions de cooperació entre ambdues institucions.

Per tant, continua sent necessari que el Govern espanyol, seguint l'exemple de nombroses democràcies amb distribució territorial del poder, on hi ha diversos mecanismes descentralitzats, reconegui el Síndic com a Mecanisme davant les Nacions Unides per actuar a Catalunya i que el Síndic i el Defensor delimitin les seves àmbits d'actuació i coordinació en aquesta matèria.

Centre d'internament d'estrangers

La manca de col·laboració amb les institucions de l'Estat ha comportat durant aquest temps la impossibilitat per part de l'MCPT de visitar el Centre d'Internament d'Estrangers de la Zona Franca de Barcelona.

L'abril de 2012 el Síndic de Greuges de Catalunya va rebre la negativa per part de la delegada del Govern espanyol i la Comissaria General d'Estrangeria a la visita que es volia fer amb l'Equip de Treball del Mecanisme Català de Prevenció de la Tortura. La impossibilitat d'entrar al CIE de la Zona Franca torna a tenir lloc l'any 2015, moment en què arran del seu tancament per fer-hi obres de millora, i ateses les nombroses queixes rebudes a la institució pel tracte rebut i la falta d'aplicació plena del Reglament, el Síndic de Greuges va emetre una resolució en què es recomanava el tancament definitiu d'aquest centre i, progressivament, de tots els de l'Estat.

Així mateix, el mateix 2015 el Parlament de Catalunya va instar el Govern espanyol a iniciar "en el més breu termini possible un procés que conduís al tancament progressiu dels centres d'internament d'estrangers".

Més recentment, aprofitant que el CIE va tancar el dia 19 de març coincidint amb la pandèmia, i davant la possibilitat de reobertura del centre, el president del Parlament va demanar al Síndic de Greuges suport institucional després que aquest rebés per carta la negativa a la sol·licitud que va adreçar al ministre de l'Interior

perquè una delegació del Parlament pogués visitar les instal·lacions del CIE de la Zona Franca.

La visita responia a un mandat del Parlament, arran de l'aprovació de la Moció 158/XII del Parlament de Catalunya, sobre la situació dels centres d'internament per a estrangers. Entre d'altres, la Moció acorda el compromís de crear una comissió d'estudi sobre el racisme institucional i estructural en la gestió de la seguretat a Catalunya, i sol·licita a les autoritats competents que permetin la visita d'una delegació de diputats al CIE de la Zona Franca de Barcelona.

Davant d'aquesta situació, el president del Parlament de Catalunya i el síndic de greuges de Catalunya van fer, entre d'altres, les consideracions següents:

1. Des que es van crear a mitjan anys 1980 els centres d'internament d'estrangers han estat establiments controvertits i la seva eficàcia, a més, és dubtosa, perquè ni totes les persones internades acaben essent expulsades ni sovint és necessari l'internament per procedir a les expulsions.
2. En aquests centres s'hi ha detectat una important opacitat informativa i condicions materials i assistencials inadequades. Les queixes per maltractaments també han estat freqüents i darrerament s'ha pogut constatar la presència de persones menors d'edat.
3. Malgrat que el Reglament introdueix algunes novetats positives, és criticable que mantingui el caràcter policial dels centres, amb funcionaris que duen armes de foc; que no inclogui cap garantia sobre l'ús de la força, les mesures de contenció o les cel·les d'aïllament, i que deixi sense cap concreció qüestions com ara l'organització de les visites, les trucades telefòniques o el temps mínim per avisar d'una expulsió.

No obstant això, el passat dia 5 d'octubre el CIE de la Zona Franca, que s'havia buidat arran de l'inici de la COVID-19, va reobrir amb 80 interns, segons els mitjans de comunicació, que havien passat abans una quarantena preventiva i havien donat negatiu en la prova PCR.

C. RELACIONS INSTITUCIONALS

Al llarg d'aquests anys hi ha hagut diferents reunions institucionals, amb administracions, col·legis professionals i entitats de defensa de drets humans per tractar qüestions rellevants relacionades amb la tasca i la funció de l'MCPT, d'entre les quals destaquen les següents:

Amb l'Administració:

- Amb la Secretaria de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Víctima, per tractar, entre d'altres:

1. El tancament de la presó Model de Barcelona i el pla de reubicació dels interns a la resta del sistema penitenciari català.
2. L'accés directe del Síndic al sistema informàtic penitenciari català (SIPC).
3. Les principals recomanacions de l'MCPT traslladades al Departament de Justícia.
4. L'afectació de la COVID-19 als centres penitenciaris.

- Amb el Departament de Salut i l'Equip del Programa de salut penitenciària de l'Institut Català de la Salut, per preparar la formació al personal sanitari del Sistema de Salut Pública de Catalunya i dels centres penitenciaris sobre el protocol d'Istanbul.

- Amb la Direcció General de la Policia del Departament d'Interior:

1. Les principals conclusions i recomanacions dels informes de l'MCPT.
2. Les modificacions introduïdes en l'article 520 de la LECrim i els criteris que han estat adoptats per totes les forces i els cossos de seguretat per garantir una aplicació uniforme de l'operativa policial en l'àmbit dels drets de les persones detingudes.
3. Per participar en una demostració del funcionament dels conductors d'energia (DCE, pistoles elèctriques) i conèixer les característiques tècniques d'aquests dispositius i del procediment d'intervenció.

- Amb la Direcció General d'Administració de la Seguretat, per tractar les recomanacions respecte de les àrees de custòdia de les policies locals de Catalunya.

- Amb la Direcció General d'Atenció a la Infància del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, per tractar les respostes rebudes a les recomanacions formulades arran de les visites realitzades en establiments i dependències de la seva competència.

- Amb l'Institut de Medicina Legal, per tractar diversos aspectes de les visites del Mecanisme a la Ciutat de la Justícia i, en concret, sobre el procediment de reconeixement mèdic a les persones detingudes.

- Amb l'Oficina Antifrau de Catalunya, per tractar el funcionament de la contractació pública del CIRE

Amb els col·legis professionals:

- Amb el Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya, per tractar els temes relacionats amb l'assistència i el trasllat de persones detingudes i, en concret, el sistema de doble conducció.

- Amb la Comissió d'Estrangeria de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, per tractar la qüestió dels drets de les persones estrangeres privades de llibertat.

- Amb la Comissió de Deontologia del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, per tractar sobre l'assistència sanitària a persones detingudes i les recomanacions de l'MCPT sobre l'aplicació del Protocol d'Istanbul.

Amb entitats de defensa dels drets humans i altres col·lectius:

- Amb la Coordinadora Catalana per a la Prevenció de la Tortura, per tractar diversos temes relacionats amb l'exercici de la seva tasca a l'interior dels centres penitenciaris.

- Amb el col·lectiu Casandra, per tractar la situació de les dones a les presons catalanes, en seguiment de l'Informe de l'MCPT 2016.

- Amb representants d'Irídia i Amnistia Internacional, per tractar la qüestió de les pistoles elèctriques i el format de les identificacions dels membres de la BRIMO.
- Amb representants d'Irídia i del SIRECOVI, per tractar la problemàtica de les morts sota custòdia en centres penitenciaris, en particular pel que fa a la informació que es dona als familiars i el rigor que han de tenir les investigacions reservades sobre aquest tipus de processos.
- Amb membres de l'Equip del SIRECOVI, per analitzar metodologies de treball en les visites a centres penitenciaris i la tramitació, si escau, de queixes que se'n puguin derivar.
- Amb el col·lectiu “Afectats 1 d'octubre”, per tractar diverses problemàtiques sofertes per persones que van patir violència institucional durant la jornada de l'1 d'octubre de 2017.

Amb altres institucions parlamentàries:

- Amb una delegació del grup parlamentari Sortu del Parlament del País Basc, per posar en comú l'experiència del funcionament del Mecanisme a Catalunya com a possible model per al País Basc.

D. RELACIONS INTERNACIONALS

A escala internacional, cal destacar que el Síndic de Greuges i l'Equip de Treball de l'MCPT han participat en diverses reunions amb la delegació del Comitè de Prevenció de la Tortura del Consell d'Europa, a petició d'aquest òrgan, aprofitant les visites que ha fet en diferents establiments de Catalunya.

El síndic també s'ha reunit amb diversos ombudsman com ara el de Portugal, el de Regne Unit, el de Croàcia i el de la República d'Eslovènia, i s'han intercanviat experiències i bones pràctiques dels mecanismes respectius.

El síndic, l'adjunt i diversos membres del Síndic i de l'MCPT també s'han reunit, per una banda, amb el Grup de Treball de l'ONU sobre els drets de les persones afrodescendents, per tractar, entre d'altres, les identificacions basades en el perfil ètnic

per part dels cossos de seguretat. Per una altra, amb el relator especial de les Nacions Unides per a les minories, amb qui es van tractar principalment els drets de les persones estrangeres privades de llibertat, en concret la problemàtica pel que fa a l'obtenció de permisos quan estan en situació irregular i les dificultats per legalitzar la documentació per manca de suport de l'Administració.

L'MCPT ha rebut comunicacions tant de l'Associació per la Prevenció de la Tortura (APT) com del Comitè per a la Prevenció de la Tortura (CPT) del Consell d'Europa, que han agraït l'enviament dels informes i han destacat algunes de les observacions i conclusions que s'hi recullen.

Finalment, cal posar en relleu que tots els informes de l'MCPT s'han tramès al Subcomitè per a la Prevenció de la Tortura en els termes que estableix l'article 11.b del Protocol facultatiu.

E. JORNADES DE COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL DE LES VÍCTIMES DE LA TORTURA

El 12 de desembre de 1997, l'Assemblea General, en la Resolució 52/149, va proclamar el 26 de juny Dia Internacional de les Nacions Unides en Suport de les Víctimes de la Tortura, amb vista a l'erradicació i l'aplicació efectiva de la Convenció contra la Tortura i altres Tractes o Penes Cruels, Inhumans o Degradants, que va entrar en vigor el 26 de juny de 1987.

L'ús de la tortura està absolutament prohibit pel dret internacional, en tot moment i en qualsevol circumstància. L'article 14 de la Convenció, ratificada per 171 estats part, afirma que els estats han de vetllar perquè les víctimes obtinguin reparació, tant si són adultes com menors d'edat. En aquest sentit, l'article 39 de la Convenció dels drets de l'infant estipula que els estats han d'adoptar totes les mesures necessàries per promoure la recuperació física i psicològica i la reintegració social dels infants que han estat víctimes de tortura.

El 26 de juny és una data per recordar i donar visibilitat a aquestes víctimes, que

necessiten ajuda psicològica, humanitària, social i jurídica, i també les seves famílies.

Prenent com a referència aquesta data, i en compliment del mandat de l'MCPT, en la prevenció de la tortura, des del 2014 que es commemora aquesta data amb l'organització d'una activitat formativa sobre algun tema d'interès relacionat amb la temàtica que ha estat objecte d'estudi i d'un informe monogràfic.

La primera jornada es va centrar en l'aplicació del Protocol d'Istanbul en la prevenció de la tortura i els maltractaments, i sobre la tasca i les funcions dels mecanismes nacionals de prevenció, i va comptar amb la participació, entre d'altres, de Djordje Alempijevic, membre del Comitè per a la Prevenció de la Tortura del Consell d'Europa.

La segona jornada (2015) va tractar sobre el mateix tema des del vessant sanitari, raó per la qual va tenir lloc a la seu del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona. Es va centrar en el paper dels professionals sanitaris en la detecció i la prevenció del maltractament a la persona detinguda i, en concret, en el Protocol d'Istanbul i el seu desconeixement per part dels professionals de la salut al nostre país, particularment els que donen servei a centres on hi ha persones privades de llibertat; un dèficit que redunda negativament en la capacitat d'investigar i de documentar amb rigor les denúncies de tortures i maltractaments al nostre país.

La jornada de 2016 va abordar els drets de les dones privades de llibertat als centres penitenciaris de Catalunya i l'adequació als millors estàndards normatius internacionals. La principal conclusió que se'n va extreure és que, malgrat que en molts aspectes la situació de Catalunya està per sobre dels estàndards internacionals, és necessari dotar de perspectiva de gènere la política penitenciària del país i posar en marxa millores concretes en diferents àmbits.

La quarta jornada (2017) es va dedicar als adolescents en centres de protecció o privació de llibertat, un dels col·lectius més vulnerables del qual l'MCPT tenia coneixement en la seva tasca de visita i supervisió dels centres. Es va posar de manifest la necessitat d'intervenir de manera interdisciplinària, coordinada i establint un vincle de confiança. També es va posar de manifest la necessitat que els recursos materials i personals fossin adequats.

La cinquena jornada (2018) es va organitzar sobre el respecte als drets humans en la immobilització i la contenció mecànica de persones privades de llibertat. Les reflexions van girar entorn del deure de prendre mesures efectives de prevenció de les conductes disruptives per part de les persones internes, per evitar arribar a la fase de contenció mecànica quan aquestes conductes es produeixen; dels procediments més adequats per aplicar la immobilització i la contenció mecànica; del paper proactiu que han de tenir els serveis sanitaris en la supervisió de la contenció, i de l'efectivitat de les garanties jurídiques en l'aplicació d'aquestes mesures.

La sisena i darrera jornada, de l'any 2019, va examinar la resposta de les administracions públiques a l'atenció integral de les persones grans o amb malaltia greu o incurable als centres penitenciaris amb l'objectiu de superar la invisibilitat que caracteritza els dos col·lectius, que tenen una realitat social i unes necessitats específiques que de vegades no estan cobertes per l'actual sistema penitenciari, més enllà de l'adequada atenció social i sanitària que reben quan així ho requereixen.

Enguany (2020) no ha estat possible organitzar la jornada, que s'havia de dedicar a fer balanç dels primers 10 anys de funcionament del Mecanisme, per bé que esperem que aquest debat es pugui fer durant l'any vinent, quan la situació epidemiològica ho faci possible.

II. VISITES REALITZADES PER L'AUTORITAT CATALANA PER A LA PREVENCIÓ DE LA TORTURA DE 2011-2020

Durant el període 2011-2020 s'han dut a terme un total de 414 visites a 265 centres diferents, d'acord amb la distribució següent:

1. COMISSARIES DE POLICIA

En total s'han realitzat 264 visites a 193 comissaries diferents.

a) Comissaries de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra: 115 visites (84 centres).

b) Comissaries de policia local/municipal o guàrdia urbana: 131 visites (100 centres).

c) Instal·lacions de la Guàrdia Urbana de Barcelona: 18 visites (9 centres).

2. CENTRES PENITENCIARIS I UNITATS D'HOSPITALITZACIÓ

En total s'han realitzat 64 visites a 17 centres penitenciaris i unitats d'hospitalització diferents.

a) Centres penitenciaris: 57 visites (14 centres).

b) Unitat d'Hospitalització Psiquiàtrica Penitenciària de Catalunya: 2 visites (1 centre).

c) Pavelló Hospitalari de Terrassa: 3 visites (1 centre).

d) Unitat Hospitalària del Centre Penitenciari de Ponent a l'Hospital Santa Maria de Lleida: 2 visites (1 centre).

3. CENTRES GERIÀTRICS O RESIDENCIALS

En total s'han realitzat 19 visites a 18 Centres geriàtrics o residencials diferents.

4. CENTRES O RESIDÈNCIES DE SALUT MENTAL

En total s'han realitzat 6 visites a 5 centres o residències de salut mental diferents.

5. CENTRES O RESIDÈNCIES PER A PERSONES AMB DISCAPACITATS INTEL·LECTUALS O FÍSQUES

En total s'han realitzat 4 visites a 4 centres o residències per a persones amb discapacitats intel·lectuals o físiques.

a) Centres o residències per a persones amb discapacitats intel·lectuals: 2 visites (2 centres).

b) Centres o residències per a persones amb discapacitats físiques: 2 visites (2 centres).

6. CENTRES SOCIOSANITARIS

En total s'han realitzat 3 visites a 3 centres sociosanitaris.

7. CENTRES D'INTERNAMENT DE MENORS

En total s'han realitzat 54 visites a 25 centres d'internament de menors.

a) Centres educatius de justícia juvenil: 17 visites (5 centres).

b) Centres d'acolliment: 3 visites (3 centres).

c) CREI: 16 visites (5 centres).

d) Centres terapèutics: 12 visites (6 centres).

e) CRAE: 2 visites (2 centres).

f) Centres de primera acollida: 4 visites (4 centres).

1. COMISSARIES DE POLICIA

a) Comissaries de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra:

1. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a les Corts

Dates de visita: (01/03/2011), (11/02/2013), (02/10/2014), (16/03/2015), (20/04/2016) i (12/09/2018)

2. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Santa Coloma de Gramenet

Data de visita: 25/10/2011

3. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Horta-Guinardó

Dates de visita: (28/02/2011), (22/04/2014) i (25/01/2018)

4. Espai de detenció de menors i adults de la Ciutat de la Justícia de Barcelona i l'Hospitalet de Llobregat

Dates de visita: (05/04/2011), (02/12/2015), (10/10/2017) i (21/11/2017)

5. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Badalona

Dates de visita: (12/01/2012), (17/02/2016) i (26/02/20)

6. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Vic

Dates de visita: (14/02/2012) i (7/10/2015)

7. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a l'Hospitalet de Llobregat

Dates de visita: (13/03/2012), (05/11/2013) i (30/01/2018)

8. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Terrassa

Dates de visita: (22/05/2012) i (13/01/2016) (29/1/20)

9. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Cerdanyola

Data de visita: (04/07/2012) i (15/05/2019)

10. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Sabadell

Dates de visita: (28/08/2012), (13/01/2016) i (29/01/2020)

11. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Sant Boi de Llobregat

Data de visita: 13/09/2012

12. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Vilanova i la Geltrú

Dates de visita: (11/10/2012) i (09/06/2016)

13. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Figueres

Data de visita: 28/08/2012

14. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Sant Vicenç dels Horts

Data de visita: 22/11/2012

15. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Sant Feliu de Llobregat

Dates de visita: (22/11/2012) i (09/11/2016)

16. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Ciutat Vella

Dates de visita: (09/01/2013), (23/06/2015) i (06/03/2019)

17. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra al Prat de Llobregat

Dates de visita: (16/01/2013) i (22/02/2017)

18. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Sants-Montjuïc

Dates de visita: (30/01/2013) i (25/01/2018)

19. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Martorell

Data de visita: 18/02/2013

20. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Mataró

Data de visita: (07/03/2013) i (14/09/2016)

21. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Montcada i Reixac

Dates de visita: (20/03/2013) i (15/05/2019)

22. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Esplugues de Llobregat

Data de visita: 07/03/2013

23. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Vilafranca del Penedès

Data de visita: 10/04/2013

24. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Cornellà de Llobregat

Data de visita: 22/05/2013

25. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Rubí

Dates de visita: (04/07/2013), (08/02/2017) i (16/01/2019)

26. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Sant Cugat del Vallès Dates de visita: (19/09/2013) i (8/02/2017)
27. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Tremp Dates de visita: (15/07/2013) i (17/07/2017)
28. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Sort Dates de visita: (15/07/2013) i (17/07/2017)
29. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Granollers Dates de visita: (12/09/2013) i (26/10/2016)
30. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Manresa Data de visita: 25/09/2013
31. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra al Vendrell Data de visita: 03/10/2013
32. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Sant Adrià de Besòs Data de visita: (17/10/2013) i (26/02/2020)
33. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Mollet del Vallès Data de visita: 30/10/2013
34. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Tortosa Data de visita: 21/11/2013
35. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Gandesa Dates de visita: (21/11/2013) i (12/06/2018)
36. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Móra d'Ebre Dates de visita: (21/11/2013) i (12/06/2018)
37. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Tàrraga Data de visita: 23/01/2014
38. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a les Borges Blanques Data de visita: 23/01/2014
39. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Cervera Data de visita: 23/01/2014
40. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Lleida Dates de visita: (06/03/2014) i (20/03/2018)
41. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Berga Data de visita: 13/03/2014
42. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Solsona Data de visita: 13/03/2014
43. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Pineda de Mar Data de visita: 08/05/2014
44. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Ripoll Data de visita: 22/04/2014
45. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Olot Data de visita: 22/04/2014
46. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Mollerussa Data de visita: 30/04/2014
47. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Balaguer Data de visita: 30/04/2014
48. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Tarragona Dates de visita: (12/06/2014) i (23/02/2016)
49. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a la Bisbal d'Empordà Data de visita: 19/06/2014
50. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Girona Dates de visita: (19/06/2014) i (26/09/2018)
51. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Blanes Data de visita: 26/06/2014
52. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Santa Coloma de Farners Data de visita: 03/07/2014
53. Comissaria de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a Salt Data de visita: 03/07/2014

54. Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Castelldefels Data de visita: 10/07/2014

55. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Viladecans Data de visita: 10/07/2014

56. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Pont de Suert Data de visita: 17/07/2014

57. Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Vielha e Mijaran Data de visita: 17/07/2014

58. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Ponts Data de visita: 18/07/2014

59. Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Valls Dates de visita: (02/09/2014) i (13/03/2018)

60. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Montblanc Data de visita: 02/09/2014

61. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Barberà del Vallès Data de visita: 23/09/2014

62. Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a plaça Espanya (Barcelona) Dates de visita: (14/10/2014) i (25/01/2018)

63. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Santa Perpètua de Mogoda Data de visita: 28/10/2014

64. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Caldes de Montbui Data de visita: 28/10/2014

65. Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Sant Feliu de Guíxols Data de visita: 04/11/2014

66. Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Igualada Data de visita: 18/11/2014

67. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Sitges Data de visita: 22/01/2015

68. Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Arenys de Mar Data de visita: 11/02/2015

69. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Reus Data de visita: 24/02/2015

70. Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a la Seu d'Urgell Data de visita: 04/03/2015

71. Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Puigcerdà Data de visita: 04/03/2015

72. Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Premià de Mar Data de visita: 10/06/2015

73. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Sant Celoni Data de visita: 10/06/2015

74. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Banyoles Data de visita: 02/09/2015

75. Comissaria de Mossos d'Esquadra a l'Ametlla de Mar Data de visita: 15/06/2016

76. Comissaria de Mossos d'Esquadra a Amposta Data de visita: 15/06/2016

77. Comissaria de Mossos d'Esquadra a Cambrils Data de visita: 15/06/2016

78. Àrea Bàsica Policial de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Roses Data de visita: 21/09/2016

79. Comissaria de districte de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a la Jonquera Data de visita: 21/09/2016

80. Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Falset Dates de visita: (18/01/2017) i (12/06/2018)

81. Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a l'aeroport de Barcelona Data de visita: 07/06/2017

82. Comissaria de Mossos d'Esquadra a Palafrugell Data de visita: 20/02/2018

b) Comissaries de policia local/municipal o guàrdia urbana:

1. Policia Local Santa Coloma de Gramenet Data de visita: 25/10/2011

2. Policia Local de Badalona Dates de visita: (12/01/2012), (06/11/2012) i (17/02/2016)

3. Guàrdia Urbana de Vic Dates de visita: (14/02/2012) i (07/10/2015)

4. Policia Municipal de l'Hospitalet de Llobregat Dates de visita: (13/03/2012) i (30/01/2018)

5. Policia Local de Terrassa Data de visita: 22/05/2012

6. Policia Local de Montcada i Reixac Dates de visita: (04/07/2012) i (20/03/2013)

7. Policia Local de Sabadell Data de visita: 28/08/2012

8. Policia Local de Sant Boi de Llobregat Dates de visita: (13/09/2012) i (11/07/2013)

9. Policia Local de Sant Feliu de Llobregat Dates de visita: (13/09/2012) i (11/07/2013)

10. Policia Municipal Vilanova i la Geltrú Data de visita: 11/10/2012

11. Policia local Figueres Dates de visita: (25/10/2012) i (01/07/2015)

12. Policia Local del Prat de Llobregat Dates de visita: (16/01/2013) i (9/11/2016)

13. Policia Local de Martorell Dates de visita: (18/02/2013) i (14/11/2017)

14. Policia Local de Mataró Data de visita: (07/03/2013) i (14/09/2016)

15. Policia Municipal d'Esplugues de Llobregat Data de visita: 03/04/2013

16. Policia Local de Vilafranca del Penedès Dates de visita: (10/04/2013) i (19/04/2017)

17. Policia Local de Cornellà de Llobregat Data de visita: 22/05/2013

18. Policia Local de Rubí Dates de visita: (04/07/2013) i (15/04/2015)

19. Policia Local de Sant Cugat del Vallès Data de visita: 19/09/2013

20. Policia Local de Tremp Data de visita: 15/07/2013

21. Policia Local de Granollers Data de visita: 05/09/2013

22. Policia Local de Manresa Data de visita: 23/01/2014

23. Policia Local del Vendrell Data de visita: 03/10/2013

24. Policia Local a Sant Adrià de Besòs Data de visita: 17/10/2013

25. Policia Local de Mollet del Vallès Data de visita: 30/10/2013

26. Policia Local de Tortosa Data de visita: 21/11/2013

27. Policia Local de Móra d'Ebre Data de visita: 21/11/2013

28. Policia Local de les Borges Blanques Data de visita: 23/01/2014

29. Policia Local de Cervera Data de visita: 23/01/2014

30. Policia Local de Tàrraga Data de visita: 23/01/2014

31. Policia Local de Berga Data de visita: 13/03/2014

32. Policia Local de Palau-solità i Plegamans Data de visita: 03/04/2014

33. Policia Local de Montmeló Dates de visita: (3/04/2014), (16/03/2016) i (03/07/2018)

34. Policia Local de Parets del Vallès

Data de visita: 03/04/2014

35. Policia Local de la Roca del Vallès

Dates de visita:(03/04/2014) i (16/03/2016)

36. Policia Local de Palafolls

Data de visita: 08/05/2014

37. Policia Local de Ripoll

Data de visita: 22/05/2014

38. Policia Local de Sant Joan de les Abadesses

Data de visita: 22/05/2014

39. Policia Local de Mollerussa

Data de visita: 30/05/2014

40. Policia Local de Balaguer

Data de visita: 30/05/2014

41. Guàrdia Urbana de Lleida

Dates de visita: (30/05/2014) i (20/03/2018)

42. Guàrdia Urbana de Tarragona

Dates de visita: (12/06/2014), (23/03/2016) i (24/04/2019)

43. Policia Local de la Bisbal d'Empordà

Data de visita: 19/06/2014

44. Policia Municipal de Girona

Dates de visita: (19/06/2014) i (26/09/2018)

45. Policia Local de Blanes

Data de visita: (10/07/2014) i (05/07/2017)

46. Policia Local de Salt

Dates de visita: (03/07/2014) i (04/11/2014)

47. Policia Local de Castelldefels

Dates de visita: (10/07/2014) i (17/10/2017)

48. Policia Local de Valls

Dates de visita: (02/09/2014) i (13/03/2018)

49. Policia Local de Montblanc

Data de visita: 02/09/2014

50. Policia Local de Cerdanyola del Vallès

Dates de visita: (23/09/2014) i (15/05/2019)

51. Policia Local de Barberà del Vallès

Data de visita: 23/09/2014

52. Policia Local de Badia del Vallès

Data de visita: 23/09/2014

53. Policia Local de Caldes de Montbui

Data de visita: 28/10/2014

54. Policia Local de Platja d'Aro

Dates de visita: (28/10/2014) i (25/01/2018)

55. Policia Local d'Igualada

Dates de visita: (04/11/2014) i (14/11/2017)

56. Policia Local de Sitges

Data de visita: (22/01/2015) i (09/06/2016)

57. Policia Local d'Arenys de Mar

Dates de visita: (11/02/2015) i (04/09/2019)

58. Policia Local de Sant Sadurní d'Anoia

Data de visita: 18/02/2015

59. Guàrdia Urbana de Reus

Dates de visita: (24/02/2015) i (23/02/2016)

60. Policia Local de la Seu d'Urgell

Data de visita: 04/03/2015

61. Policia Local de Puigcerdà

Data de visita: 04/03/2015

62. Policia Local de Sant Cugat del Vallès (Noves dependències)

Data de visita: 15/04/2015

63. Policia Local de Premià de Mar

Data de visita: 10/06/2015

64. Policia Local de Banyoles

Data de visita: 22/09/2015

65. Policia Local de Roses

Data de visita: 21/09/2016

66. Policia Local de Montgat

Data de visita: 26/10/2016

67. Policia Local de Montornès del Vallès Data de visita: (26/10/2016) i (03/07/2018)

68. Policia Local de Cambrils

Data de visita: 15/06/2016

69. Policia Local de Mont-roig

Data de visita: 18/01/2017

70. Policia Local de Salou

Data de visita: 18/01/2017

71. Policia Local de Tordera

Data de visita: 15/02/2017

72. Policia Local d'Argentona

Data de visita: 15/02/2017

73. Policia Local de Sant Andreu de Llavaneres

Data de visita: 15/02/2017

74. Policia Local de Cubelles

Data de visita: 19/04/2017

75. Policia Local de Santa Margarida i els Monjos Data de visita: 19/04/2017

76. Policia Local de Lliçà d'Amunt

Data de visita: 17/05/2017

77. Policia Local de Ripollet

Data de visita: 17/05/2017

78. Policia Local de Santa Eulàlia de Ronçana

Data de visita: 17/05/2017

79. Policia Local de Tossa de Mar

Data de visita: 05/07/2017

80. Policia Local de Lloret de Mar

Data de visita: 05/07/2017

81. Policia Local de Sant Pere de Ribes

Data de visita: 17/10/2017

82. Policia Local de Palamós

Data de visita: 20/02/2018

83. Policia Local de Palafrugell

Data de visita: 20/02/2018

84. Policia Local d'Alcanar

Data de visita: 05/12/2018

85. Policia Local d'Ampostà

Data de visita: 05/12/2018

86. Policia Local de Deltebre

Data de visita: 05/12/2018

87. Policia Local de Castellbisbal

Data de visita: 16/01/2019

88. Comissaria de Policia Local de Castellar del Vallès Data de visita: 13/02/2019

89. Comissaria de la Policia Local de Polinyà

Data de visita: 13/02/2019

90. Comissaria de la Policia Local de Sentmenat

Data de visita: 13/02/2019

91. Policia Local de Vacarisses

Data de visita: 04/04/2019

92. Policia Local de Matadepera

Data de visita: 04/04/2019

93. Policia Local de Viladecavalls

Data de visita: 04/04/2019

94. Policia Local de Calella

Data de visita: 29/05/2019

95. Policia Local de Malgrat de Mar

Data de visita: 29/05/2019

96. Policia Local de Pineda

Data de visita: 29/05/2019

97. Policia Local de Santa Susanna

Data de visita: 29/05/2019

98. Policia Local de Canet de Mar

Data de visita: 04/09/2019

99. Policia Local de Gavà

Data de visita: 06/11/2019

100. Policia Local de Viladecans

Data de visita: 06/11/2019

c) Instal·lacions de la Guàrdia Urbana de Barcelona

1. Districte de Ciutat Vella. Guàrdia Urbana de Barcelona Dates de visita: (14/04/2011), (09/01/2013) i (15/05/2018)

2. Districte de Sant Andreu. Guàrdia Urbana de Barcelona Dates de visita: (06/09/2011), (14/10/2014) i (16/12/2015)

3. Seu d'Unitats Centralitzades de Suport Operatiu (UCSO) Dates de visita: 15/11/2011

4. Guàrdia Urbana de Barcelona-Unitat d'Accidents de Trànsit i Unitat d'Investigació Dates de visita: (15/11/2011), (10/04/2014) i (20/03/2019)

5. Districte de Nou Barris. Guàrdia Urbana de Barcelona Data de visita: (14/02/2017 o 21/12/2016) i (06/03/2019)

6. Districte de l'Eixample. Guàrdia Urbana de Barcelona Dates de visita: (13/07/2016) i (15/05/2018)

7. Districte d'Horta-Guinardó. Guàrdia Urbana de Barcelona Data de visita: (13/07/2016)

8. Districte de Sarrià-Sant Gervasi. Guàrdia Urbana de Barcelona Data de visita: (15/03/2017)

9. Oficina Conjunta de Mossos d'Esquadra - Guàrdia Urbana de Barcelona Data de visita: 21/12/2016

2. CENTRES PENITENCIARIS I UNITATS D'HOSPITALITZACIÓ**a) Centres penitenciaris****1. Centre Penitenciari de Dones**

Dates de visita: (12/01/2011), (06/02/2013), (18/05/2016), (24/05/2018) i (11/3/20)

Municipi: Barcelona

2. Centre Penitenciari de Joves

Data de visita: (15/02/2011), (14/11/2013), (22/04/2015), (09/01/2018) i (27/11/2019)

Municipi: La Roca del Vallès

3. Centre Penitenciari Brians 1 (Homes)

Dates de visita: (07/06/2011), (19/10/2016), (28/06/2017), (17/10/2018) i (26/06/2019)

Municipi: Sant Esteve Sesrovires

4. Centre Penitenciari Brians 1 (Dones)

Data de visita: (07/06/2011), (23/11/2011), (27/02/2014), (18/11/2015), (03/05/2017), (28/06/2017) i (13/02/2018)

Municipi: Sant Esteve Sesrovires

5. Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona

Data de visita: (15/12/2011), (13/06/2013), (30/01/2014), (20/05/2015), (14/07/2015) i (29/03/2017)

Municipi: Barcelona

6. Centre Penitenciari de Ponent

Dates de visita: (23/01/2012), (21/10/2014), (06/04/2016 i 7/04/2016), (31/10/2017) i (09/10/2019)

Municipi: Lleida

7. Centre Penitenciari de Figueres

Data de visita: 01/02/2012

Municipi: Figueres

8. Centre Penitenciari de Girona

Data de visita: 01/02/2012

Municipi: Girona

9. Centre Penitenciari Quatre Camins

Data de visita: (08/02/2012), (11/11/2014), (22/06/2016), (25/01/2017), (28/03/2019) i (19/2/20)

Municipi: La Roca del Vallès

10. Centre Penitenciari de Tarragona

Data de visita: 24/04/2012

Municipi: Tarragona

11. Centre Penitenciari Brians 2

Dates de visita: (28/03/2012), (03/04/2012), (03/06/2012), (23/09/2015), (31/05/2017) i (26/06/2018)

Municipi: Sant Esteve Sesrovires

12. Centre Penitenciari de Lledoners

Dates de visita: (25/03/2013), (13/03/2014), (04/11/2015), (08/03/2017), (28/11/2018) (15/01/2020)

Municipi: Sant Joan de Vilatorrada

13. Centre Penitenciari Puig de les Basses

Dates de visita: (01/07/2015), (25/05/2016), (08/05/2018) i (05/06/2020)

Municipi: Figueres

14. Centre Penitenciari Mas d'Enric

Data de visita: (03/02/2016), (05/10/2016), (12/09/2017), (09/01/2019) i (25/09/2019)

Municipi: Tarragona

b) Unitat d'Hospitalització Psiquiàtrica Penitenciària de Catalunya**1. Unitat d'Hospitalització Psiquiàtrica Penitenciària de Catalunya (UHPP-C)**

Dates de visita: (23/11/2011) i (27/02/2014)

Municipi: Sant Esteve Sesrovires

c) Pavelló Hospitalari de Terrassa**1. Pavelló Hospitalari de Terrassa**

Dates de visita: (03/05/2011), (06/05/2015) i (19/09/2017)

Municipi: Terrassa

d) Unitat Hospitalària del Centre Penitenciari de Ponent a l'Hospital Santa Maria de Lleida**1. Unitat Hospitalària del Centre Penitenciari de Ponent a l'Hospital Santa Maria de Lleida**

Dates de visita: (06/03/2014) i (08/07/2015)

Municipi: Lleida

3. CENTRES GERIÀTRICS O RESIDENCIALS**1. Centre residencial Mont Martí**

Data de visita: (11/10/2011) i (31/03/2015)

Municipi: Puig-reig

2. Residència i centre de dia Poblenou

Data de visita: 11/07/2012

Municipi: Barcelona

3. Centre per a la gent gran Vitalia

Data de visita: 13/02/2014

Municipi: Barcelona

4. Residència geriàtrica Prytanis

Data de visita: 10/04/2014

Municipi: Hospitalet de Llobregat

5. Residència Jardí Pedralbes

Data de visita: 30/04/2014

Municipi: Barcelona

6. Residència Monterols de Reus-Institut Pere Mata

Data de visita: 15/05/2014

Municipi: Reus

7. Residència Les Corts

Data de visita: 25/11/2014

Municipi: Barcelona

8. Residència i centre de dia La Sagrera

Data de visita: 26/05/2015

Municipi: Barcelona

9. Residència Caliu

Data de visita: 29/09/2015

Municipi: Barcelona

10. Residència d'avis Generalitat-ICASS de Reus

Data de visita: 23/02/2016

Municipi: Reus

11. Residència Nord Egara, SL

Data de visita: 28/09/2016

Municipi: Castellar del Vallès

12. Residència Domènech i Montaner

Data de visita: 12/12/2017

Municipi: Badalona

13. Residència Bon Pastor

Data de visita: 27/02/2018

Municipi: Barcelona

14. Residència Baró

Data de visita: 03/04/2018

Municipi: Barcelona

15. Centre residencial Maria Teresa i

Residència AFAP

Data de visita: 05/06/2018

Municipi: Barcelona

16. Residència de gent gran La Trinitat

Data de visita: 06/02/2019

Municipi: Barcelona

17. Residència llar Joan Trias de Barcelona

Data de visita: 10/07/2019

Municipi: Barcelona

18. Residència i centre de dia Mossèn Vidal i Aunós

Data de visita: 19/12/2018

Municipi: Barcelona

4. CENTRES O RESIDÈNCIES DE SALUT MENTAL

1. Hospital Benito Menni (CASM)

Data de visita: 06/02/2014

Municipi: Sant Boi

2. Hospital Psiquiàtric Universitari de Reus Institut Pere Mata

Dates de visita: (15/05/2014) i (24/10/2018)

Municipi: Sant Boi

3. Centre de Salut Mental Torribera

Data de visita: 24/03/2015

Municipi: Sant Boi

4. Hospital Psiquiàtric de Salt/Parc Hospitalari Martí i Julià

Data de visita: 26/01/2016

Municipi: Salt

5. Can Serra

Data de visita: 10/07/2019

Municipi: Hospitalet de Llobregat

5. CENTRES O RESIDÈNCIES PER A PERSONES AMB DISCAPACITATS INTEL·LECTUALS O FÍSQUES

a) Centres o residències per a persones amb discapacitats intel·lectuals

1. Centre Riudeperes

Data de visita: 4/02/2012

Municipi: Vic

2- Residència per a persones amb discapacitat intel·lectual - Mas Sauró

Data de visita: 27/10/2015

Municipi: Barcelona

3. Centre per a persones amb discapacitat intel·lectual El Lluc

Data de visita: 05/02/2020

Municipi: Sant Fost de Campsentelles

b) Centres o residències per a persones amb discapacitats físiques

1. Cottolengo del Pare Alegre

Data de visita: 07/10/2014

Municipi: Barcelona

2. Residència de grans discapacitats físics Sant Salvador

Data de visita: 25/04/2019

Municipi: Tarragona

6. CENTRES SOCIO SANITARIS

1. Centre residencial urbà. CTE Sociosanitari
Barcelona
Data de visita: 02/03/2016
Municipi: Barcelona
2. Centre sociosanitari i asil Nicolau Font
Data de visita: 05/09/2017
Municipi: Barcelona
3. Clínica Sant Antoni–Institut Mèdic i de
Rehabilitació
Data de visita: 05/09/2018
Municipi: Barcelona

7. CENTRES D'INTERNAMENT DE MENORS

a) Centres educatius de justícia juvenil

1. Centre educatiu L'Alzina
Dates de visita: (18/05/2011), (30/04/2013),
(28/04/2015), (11/01/2017), (07/03/2018) i
(30/10/2019)
Municipi: Palau-solità i Plegamans
2. Centre de justícia juvenil El Segre
Data de visita: 06/03/2014
Municipi: Barcelona
3. Centre educatiu Els Til·lers
Dates de visita: (08/05/2012) i (10/04/2018)
Municipi: Girona
4. Centre educatiu Montilivi
Data de visita: (19/06/2012) i (12/2/20)
Municipi: Girona
5. Centre educatiu Can Llupià
Dates de visita: (05/09/2012), (12/09/2013),
(08/04/2015), (06/07/2016), (24/10/2017) i
(21/11/2018) i (02/10/2019)
Municipi: Barcelona

b) Centres d'acolliment

1. Centre d'acolliment Mas Pins
Data de visita: 29/11/2012
Municipi: Barcelona
2. Centre d'acolliment Talaia
Data de visita: 05/06/2014
Municipi: Barcelona
3. Centre d'acollida L'Estrep
Data de visita: 09/09/2015
Municipi: Barcelona

c) Centres residencials d'educació intensiva (CREI)

1. CREI El Pedrenyal
Dates de visita: (26/02/2013) i (20/01/2016)
Municipi: Santa Maria de Palautordera
2. CREI Els Castanyers
Dates de visita: (30/06/2011), (24/10/2013),
(17/06/2015), (07/09/2016) i (16/01/2018)
Municipi: Palau-solità i Plegamans
3. CREI El Guaret
Data de visita: (16/09/2014) i (02/11/2016)
Municipi: Barcelona
4. CREI Can Rubió
Dates de visita: (27/03/2014), (03/06/2015),
(30/11/2016), (31/10/2018) i (22/05/2019)
Municipi: Esparreguera
5. CREI Mas Ritort
Data de visita: (04/02/2015) i (21/06/2017) -
Municipi: Tordera

d) Centres terapèutics

1. Centre terapèutic Font Fregona - Masia
Maspons
Dates de visita: (04/06/2013), (09/12/2014),
(29/03/2016), (19/06/2018) i (03/10/2018)
Municipi: Torrelles de Foix

2. Centre residencial d'atenció a les drogodependències Vallcarca

Data de visita: 10/10/2013

Municipi: Barcelona

3. ITA (Institut de Trastorns Alimentaris) -

Data de visita: 11/10/2016

Municipi: Barcelona

4. Unitat de Trastorns de Conducta de l'Institut de Trastorns Alimentaris (ITA) Data

de visita: 11/05/2016

Municipi: Barcelona

5. Centre terapèutic Julià Romea

Dates de visita: (02/03/2016) (10/04/2018)

Municipi: Barcelona

6. Centre Terapèutic Valldaura

Dates de visita: (14/10/2015) i (03/07/2019)

Municipi: Barcelona

e) Centres residencials d'acció educativa (GRAE)

1- Centre residencial d'acció educativa Comunitat Infantil de Sant Andreu

Data de visita: 01/03/2017

Municipi: Barcelona

2- Centre residencial d'acció educativa Lledoners

Data de visita: 24/05/2017

Municipi: Sant Joan de Vilatorrada

f) Centres de primera acollida

1- Alberg Sant Silvestre

Data de visita: 23/01/2019

Municipi: Dosrius

2- Centre Josep M. Batista i Roca

Data de visita: 27/02/2019

Municipi: El Masnou

3- Centre Can Brugarola

Data de visita: 27/02/2019

Municipi: Canet de Mar

4- Centre de protecció d'emergències per a joves migrants sense referents familiars Data

de visita: 10/04/2019

Municipi: Barcelona

III. RECOMANACIONS GENERALS FORMULADES EN EL PERÍODE 2011-2020 I RESPOSTA DE L'ADMINISTRACIÓ

En aquest apartat es fa un recull actualitzat de les principals i més reiterades recomanacions que s'han formulat en els primers deu anys de funcionament del Mecanisme Català per a la Prevenció de la Tortura, juntament amb la resposta obtinguda de l'Administració. S'han omès, amb alguna excepció, les recomanacions relatives a centres o unitats concretes o de caràcter molt conjuntural. El quadre recull recomanacions d'abast general adreçades al llarg d'aquest temps a les administracions responsables dels establiments on es troben persones privades de llibertat; principalment, comissaries de policia (Policia de la Generalitat i policies locals), centres penitenciaris i centres de justícia juvenil, així com altres establiments on hi ha ingressats nois i noies menors d'edat. L'MCPT també ha fet recomanacions de sistema relatives a centres geriàtrics i socio-sanitaris, hospitals psiquiàtrics i altres indrets on hi pot haver persones privades de llibertat en els termes del Protocol facultatiu de la Convenció de les Nacions Unides contra la tortura.

S'ofereix així una radiografia sobre l'evolució i l'estat actual de les situacions que generen un major risc de maltractament en els diferents espais on hi ha persones privades de llibertat a Catalunya. Es volen destacar algunes de les recomanacions formulades en aquest període.

- En l'àmbit de les policies locals, es destaca la recomanació formulada reiteradament de tancar les àrees de custòdia de persones detingudes de manera que, amb els necessaris protocols amb el cos de PG-ME, es faci aquesta custòdia a les comissaries de Mossos d'Esquadra. Atès que aquesta recomanació ha tingut una recepció desigual, l'MCPT creu imprescindible que allà on continuïn existint, les instal·lacions i els protocols de custòdia de les policies locals han de complir tots els estàndards de respecte de la dignitat i els drets de la persona privada de llibertat, cosa que no sempre s'ha constatat en les visites de l'MCPT.

- Tota persona detinguda ha de gaudir del dret a obtenir tota la informació i documentació relativa a les raons de la detenció. Durant molts anys el Departament d'Interior va ser reticent a donar les instruccions pertinents al cos de PG-ME per fer efectiva aquesta obligació, que només oferia de forma massa restrictiva. No obstant això, des de 2018 va canviar l'actuació del Departament en el sentit que defensava el Mecanisme.

- El Mecanisme ha demanat reiteradament l'ampliació del nombre de càmeres de videovigilància als centres penitenciaris, amb prioritat dels indrets més opacs o on es produeixen més denúncies de maltractament. El procés és lluny de ser complet, i és particularment difícil als centres penitenciaris més antics, però darrerament s'han fet passos en la bona direcció. La recomanació d'instal·lar el màxim de càmeres possibles, en particular als llocs més sensibles, s'estén als centres de justícia juvenil i d'altres establiments on hi ha ingressades persones menors d'edat.

Encara en l'àmbit penitenciar, s'ha de recordar el deure investigar amb més rigor, rapidesa i imparcialitat les queixes dels interns, i fer-ho tenint en compte tant els informes dels funcionaris com les al·legacions dels interns, amb elements objectius com ara els enregistraments d'imatges i els informes mèdics elaborats d'acord amb el Protocol d'Istanbul. Les investigacions internes no poden ser superficials ni burocràtiques, sinó que han de tenir voluntat i mitjans per arribar al fons de les coses.

- Algunes de les consideracions anteriors també són aplicables als centres de justícia juvenil. Cal recordar, però, que aquests centres han de tenir caràcter educatiu i que atenen població menor d'edat en situació de gran vulnerabilitat. Moltes de les recomanacions formulades en aquest període han anat adreçades a garantir l'atenció psicològica adequada amb els professionals suficients, el suport educatiu i l'acompanyament emocional. Fora de l'àmbit dels centres de justícia juvenil, en relació amb els centres que impliquen restriccions de la llibertat en el sistema protector, cal millorar la garantia de drets en l'aplicació del règim sancionador, que mai no pot afectar el dret dels joves a l'alimentació, a

l'educació o al manteniment dels vincles familiars.

■ Cal que la classificació en primer grau es fonamenti de manera molt rigorosa i individualitzada, sense recórrer únicament a referències genèriques a la perillositat o inadaptació de l'intern. Un cop feta aquesta classificació, el Mecanisme recomana que s'utilitzin el màxim d'hores possible per fer tractament social i terapèutic, de manera que es minimitzin els riscos de desestructuració personal i psicològica que genera. Cal, a més, fer una valoració flexible i dinàmica de l'aplicació d'aquest règim que tingui en compte l'evolució de l'intern i que en redueixi al mínim necessari la durada. Cal recordar que quan s'adopta com a mesura sancionadora o coercitiva, l'aïllament s'ha de comunicar immediatament al jutge perquè en faci un control.

■ El Mecanisme ha examinat durant un any imatges d'immobilitzacions i contencions mecàniques en la major part de centres penitenciaris i de justícia juvenil i s'ha traslladat a l'Administració que la immobilització física d'adults i joves en situació de privació de

llibertat ha de ser l'última ràtio en la resolució de situacions conflictives. La contenció mecànica, al seu torn, hauria de ser una mesura exclusivament sanitària. Malgrat que la Secretaria de Mesures Penals informa que aquestes mesures en cap cas tenen caràcter punitiu i només es perllonguen durant el temps imprescindible fins que desapareixen les circumstàncies que en van motivar l'aplicació, l'observació de supòsits reals per part de l'Equip ho desmenteix. Es valora positivament que la Secretaria i l'ICS estiguin elaborant una nova circular respecte d'aquesta qüestió. Preocupa, en canvi, que als centres de justícia juvenil les mesures d'immobilització i de contenció les practiqui personal de seguretat privada i que, per tant, es dispensi als joves un tracte menys garantista que als adults.

■ Finalment, cal lamentar que, com a MCPT, no s'ha aconseguit que s'obtingui el consentiment real de les persones ingressades a centres geriàtrics (sovint l'ingrés el fan familiars o cuidadors); i que, en cas que hi manqui, hi hagi la necessària supervisió judicial. L'actual crisi de la COVID-19, i el seu impacte en les residències de persones grans, fan més evident que mai la necessitat d'aquesta supervisió.

Comissaries de la policia local o guàrdia urbana

Número	Recomanació	Resposta
1	FUNCIONS DE CUSTÒDIA DE PERSONES DETINGUDES PER PART DE LES POLICIES LOCALS DE CATALUNYA	
	<p>Cal aclarir les funcions de policia judicial que han de desenvolupar les policies locals. El parer del Mecanisme és que la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra ha de ser la policia integral de Catalunya, mentre que les policies locals han de tenir un paper auxiliar.</p> <p>Bàsicament, les policies locals exerceixen funcions d'instrucció en delictes de trànsit, atemptat o resistència contra agents de l'autoritat i casos de violència de gènere de poca complexitat.</p>	<p>La realitat de les comissaries de la policia local a Catalunya és molt heterogènia, com també ho és l'estat de compliment d'aquesta recomanació.</p> <p>Així doncs, si bé es valora positivament el tancament que s'ha fet durant aquests anys d'algunes àrees de custòdia, cal continuar treballant perquè es garanteixin en tot moment i a tot arreu els drets de les persones detingudes.</p>

Número	Recomanació	Resposta
1	<p>FUNCIONS DE CUSTÒDIA DE PERSONES DETINGUDES PER PART DE LES POLÍCIES LOCALS DE CATALUNYA</p> <p>Si bé en el cas dels delictes de trànsit es podria entendre la seva tasca com a auxili per desaturar els cossos de PG-ME, el Mecanisme considera totalment desaconsellable la seva intervenció en l'àmbit de la violència de gènere i en delictes contra l'autoritat. En aquest últim cas, a més, l'assumpció de la competència podria generar confusió en la participació dels agents (que són tant víctimes i/o testimonis dels delictes com instructors) i posar en risc l'objectivitat i la imparcialitat que necessàriament ha de revestir la instrucció.</p> <p>Caldria harmonitzar els protocols de coordinació entre policia local i PG-ME, i també aprovar una llei del Parlament de Catalunya que estableixi la distribució de competències a tot el territori. La situació actual de doble estada genera un perjudici per a les persones detingudes, que veuen allargat innecessàriament el seu període de detenció. S'hauria de tendir que només la PG-ME desenvolupi tasques de custòdia de persones detingudes i s'encoratja les comissaries de policia local que encara exerceixen aquestes competències a valorar l'eficiència de continuar amb aquest sistema.</p>	<p>Per això, es recomana, una vegada més, que es valori la possibilitat de tancar les àrees de custòdia de la policia local en els casos en què se n'ha suggerit un tancament i encara continuïn obertes, i que es revisin els convenis de coordinació amb la PG-ME corresponents.</p> <p>Algunes policies locals han informat que s'han aprovat noves pautes operatives perquè les persones que siguin detingudes siguin traslladades a la comissaria dels Mossos d'Esquadra corresponent i siguin aquests qui es facin càrrec de la custòdia.</p>
2	<p>CONDICIONS MATERIALS DE LES ÀREES DE CUSTÒDIA I DRETS DE LES PERSONES DETINGUDES</p> <p>El Mecanisme recomana d'esmenar les deficiències de les comissaries que disposin d'àrees de custòdia que no garanteixen els drets mínims de les persones detingudes (absència de videovigilància, accessos perillosos, etc.), i clausurar aquelles on no es puguin fer esmenes. A més, els llocs de custòdia de persones detingudes han d'estar identificats amb els cartells informatius corresponents, i a les comissaries que encara no en tinguin, cal que s'instal·lin càmeres de videovigilància a tots els espais sensibles del circuit de detenció, incloent-hi pàrquings, cel·les, vestíbul, passadís, etc.</p> <p>Les policies locals també s'haurien de dotar d'alguna eina de registre de les persones que són detingudes i romanen a les àrees de custòdia.</p>	<p>En aquest cas, també l'adequació a la recomanació varia en funció de cada comissaria. No obstant això, el Mecanisme aprecia un progrés pel que fa a l'esmena de deficiències en les àrees de custòdia d'algunes comissaries.</p>

3 DRETS DE LES PERSONES DETINGUDES

Cal que les comissaries de policia local que tinguin àrea de custòdia de persones detingudes garanteixin l'exercici de tots els drets de la persona detinguda recollits en l'article 520 LECrim en el mateix moment de la detenció i sense esperar el trasllat a una comissaria de PG-ME per exercir-los, inclosos els drets a l'atenció lletrada dins les primeres tres hores de la detenció, la trucada personal, i la comunicació al consolat (en el cas de detenció de persones de nacionalitat estrangera).

Recordatori

També és important que la praxi policial no converteixi el dret de la persona detinguda a l'atenció mèdica en un deure, de manera que s'eviti fer aquest tràmit de manera sistemàtica prèviament al lliurament de la persona detinguda a la PG-ME.

Comissaries de la policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra

Número	Recomanació	Resposta
1	<p>DRETS DE LES PERSONES DETINGUDES RECONEGUTS EN EL MARC DE LA UE: ARTICLE 520 LECrim I FORMULARI N01</p> <p>Des de 2014 el Mecanisme ha alertat sobre la inadequada aplicació que feien els cossos policials de les directives europees relatives als drets en els processos penals a la traducció i interpretació (2010/64/UE), i al dret a la informació (2012/13/UE) i assistència lletrada (2013/49/UE). Arran de la reforma de la Llei d'enjudiciament criminal (LECrim) operada el 2015, aquests dèficits de transposició es van pal·liar parcialment. No obstant això, tot i la més adequada nova redacció de l'article 520, la interpretació que en continuaven fent els cossos policials era deficient i contrària a la voluntat garantista de les normes europees.</p> <p>En particular, hi havia moltes queixes de persones detingudes i els seus lletrats sobre les restriccions que la interpretació de l'article 520 LECrim suposava quant a l'accés a la informació "essencial" sobre la detenció. Aquest accés s'operava inicialment lliurant un formulari als lletrats - "N01. Acta de drets del detingut", que només contenia informació genèrica sobre la suposada participació en els fets de la persona detinguda i indicis.</p>	<p>Aquesta situació ha estat recentment revertida gràcies a la Sentència 21/2018, de 5 de març, del Tribunal Constitucional, que ha impulsat la Direcció General de Policia a modificar la seva interpretació de les directives.</p> <p>Actualment, el formulari N01 informa del dret a accedir als elements de les actuacions que siguin essencials per impugnar la legalitat de la detenció.</p> <p>No obstant això, el Mecanisme recorda que, per no desvirtuar el dret, cal continuar interpretant com a mera formalitat les exigències de "concreció" i "justificació" en la petició de la informació que conté el nou formulari.</p> <p>Així, la policia ha d'abstenir-se d'exigir a la persona detinguda o al seu lletrat una petició precisa dels documents o elements als quals vol accedir (perquè pot no saber de quines proves disposa la policia) o justificació concreta de la sol·licitud.</p>

Número	Recomanació	Resposta
1	<p>DRETS DE LES PERSONES DETINGUDES RECONEGUTS EN EL MARC DE LA UE: ARTICLE 520 LECrim I FORMULARI N01</p> <p>Així, es negava de facto el dret a l'accés previst per la Directiva, que es referia als materials de l'expedient que siguin fonamentals per poder impugnar de manera efectiva la legalitat de la detenció.</p>	<p>L'MCPT també recorda que no és suficient per considerar garantit l'accés el lliurament d'un informe breu sobre la detenció elaborat pels cossos policials, sinó que cal facilitar l'exhibició o el lliurament de la còpia dels documents originals.</p>
2	<p>CONDICIONS MATERIALS DE LA DETENCIÓ A LES ÀREES DE CUSTÒDIA DE PG-ME</p> <p>A) Cal disposar d'unes instal·lacions dignes per a les persones detingudes que ofereixin unes condicions adequades d'higiene i netedat, que siguin segures (circuit integral de videovigilància) i que compleixin totes les garanties. En aquest sentit, cal tirar endavant el compromís adquirit pel Departament d'Interior d'instal·lar càmeres o sistemes de videovigilància a les sales de ressenya i identificació de les comissaries, i als despatxos habilitats per fer les entrevistes amb l'assistència lletrada. Així mateix, també cal valorar de substituir els cascos de moto integrals que encara s'utilitzen com a elements de contenció per elements menys lesius.</p> <p>B) Cal instal·lar càmeres o sistemes de videovigilància a tots els furgons policials.</p> <p>C) Cal adoptar un sistema de neteja i recanvi de flassades més higiènic. El Mecanisme opina que el millor seria substituir les actuals per unes d'un sol ús i que estiguin aïllades en bosses de plàstic.</p>	<p>A) El Departament hi està treballant. Pendent de partida pressupostària.</p> <p>El Departament ha afirmat que estudia la proposta en el marc d'un protocol més ampli que s'està negociant amb la Guàrdia Urbana i el SEM, per determinar les pautes d'actuació en casos en què calgui contenir persones agitadaes.</p> <p>B) El Mecanisme ha observat que els nous furgons policials que compra el Departament d'Interior ja disposen de càmeres o sistemes de videovigilància i celebra que s'hagi acceptat la seva recomanació. Encoratja que es continui el procés de substitució fins que tots els furgons de què disposa la PG-ME estiguin correctament equipats.</p> <p>C) Pel que fa al sistema de recanvi de flassades, es valora positivament l'augment observat en la renovació i la neteja, i que s'hagin protocol·litzat amb caràcter general en quatre usos, tot i que seria millor optar per les d'un sol ús.</p>

Número	Recomanació	Resposta
2	<p>CONDICIONS MATERIALS DE LA DETENCIÓ A LES ÀREES DE CUSTÒDIA DE PG-ME</p> <p>D) S'ha d'establir algun sistema per minorar el problema de les males olors a les àrees de custòdia subterrànies.</p>	<p>D) Quant a les males olors a les plantes subterrànies, és un tema recurrent. Des de 2015 s'ha apreciat una millora en aquest aspecte a moltes comissaries. Han informat que hi ha un projecte per fer-hi obres de rehabilitació i millores funcionals i de renovació d'instal·lacions en diferents comissaries. Pendants d'assignació pressupostària per iniciar els tràmits de licitació.</p>
3	<p>DRETS DE LES PERSONES DETINGUDES</p> <p>A) En les detencions, tant les que fan les policies locals com la PG-ME, cal que es compleixin els drets a la immediata comunicació al col·legi d'advocats i a l'assistència lletrada des del primer moment.</p> <p>També cal insistir que no es posi cap trava a la designació per part de la persona detinguda del lletrat o lletrada de la seva elecció i que s'empenin diligentment tots els camps del llibre de registre i custòdia de persones detingudes, en particular, pel que fa a l'hora d'entrada i de sortida, tipus d'escorcoll, i en cas que sigui integral, els motius que n'han motivat la realització.</p> <p>B) Així mateix, quan la persona detinguda és estrangera, cal informar, a més, del dret de comunicació amb les autoritats consulars que l'empara; comunicació que s'ha de fer d'ofici en cas que la persona detinguda sigui menor o incapacitada.</p> <p>C) Cal garantir que el període de detenció sigui sempre el mínim imprescindible i que, un cop finalitzades les diligències d'instrucció, es posi la persona a disposició judicial de manera immediata. En aquest sentit, es recomana als jutjats d'habilitar un sistema de doble conducció diària que permeti portar també les persones detingudes durant el migdia o tarda davant l'autoritat judicial, de manera que no s'hagi d'allargar innecessàriament la seva detenció fins a l'endemà.</p>	<p>A) En general, s'observa un compliment adequat per part de la PG-ME tant dels drets a l'assistència lletrada i a la comunicació al col·legi (que es fa dins del termini legal de tres hores), com de l'obligació d'emplenar els llibres de registre i custòdia. No obstant això, en les detencions practicades a la nit es detecten dificultats perquè els advocats es presentin a les dependències policials en el termini esmentat.</p> <p>B) Quant al dret de comunicació consular, s'entén que també se n'està informant degudament.</p> <p>C) S'ha observat una total disposició del cos de la PG-ME per fer les tasques de doble conducció diària de les persones detingudes, si eventualment els jutjats es decideixen a modificar l'actual sistema.</p>

Número	Recomanació	Resposta
3	DRETS DE LES PERSONES DETINGUDES	
	<p>D) El Mecanisme continua insistint que les visites mèdiques s'haurien de fer com a norma general en privat, tret que el metge demani el contrari per motius de seguretat. A aquest efecte, cal recordar que el dret a una visita mèdica en privat només es pot limitar en casos excepcionals d'agitació o de risc, i que si la persona hi renuncia no se la pot forçar que se li faci una exploració.</p>	<p>D) El Departament d'Interior informa que els funcionaris policials són els responsables de la custòdia de la persona detinguda i, per aquest motiu, no és recomanable perdre el contacte visual amb la persona detinguda per garantir la seva integritat física, la del personal sanitari i de terceres persones, i també la dels agents de policia. És per l'experiència de la PG-ME que se sap que s'ha de mantenir l'alerta en els trasllats i les custòdies de les persones detingudes i preses als centres sanitaris, per evitar possibles situacions de fugides o agressions físiques. Per aquest motiu, consideren que la visita mèdica privada hauria de ser una pràctica excepcional, que només s'hauria de valorar quan concorrin les circumstàncies següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Que els antecedents o les circumstàncies personals de la persona detinguda no ho desaconsellin. ■ Que el personal sanitari mostri el seu consentiment, tant a la visita privada com a l'alliberament de les manilles. ■ Que l'espai on s'ha de fer la visita mèdica compleixi determinats requisits de seguretat.

Centres penitenciaris

Número	Recomanació	Resposta
1	<p>INSTAL·LACIÓ DE CÀMERES O SISTEMES DE VIDEOVIGILÀNCIA</p>	
	<p>A) Cal instal·lar més càmeres a tots els centres i pavellons hospitalaris penitenciaris; en particular, a les cel·les d'aïllament provisional i de contenció, a les habitacions i els despatxos on actualment es practiquen escorcolls amb nu integral, a tots els espais d'interacció intern/treballador, i a les escales que comuniquen diferents accessos a plantes.</p> <p>És igualment necessari posar rètols informatius de l'existència de videovigilància a tots els espais del centre on n'hi hagi, sense considerar com a suficient la informació genèrica (sobre l'existència d'àrees videovigilades) que es dona als accessos als centres penitenciaris.</p>	<p>A) El Departament de Justícia argumenta que en l'aspecte econòmic i d'eficàcia es considera inviable vigilar la vida a l'interior de les presons al 100%. No obstant això, davant la insistència del Mecanisme a assenyalar la necessitat de vigilar els espais més sensibles, s'han començat a prendre mesures.</p> <p>La Secretaria ha informat que, amb l'objectiu d'eliminar les zones cegues dels espais més crítics del centre, s'ha iniciat un projecte d'instal·lació de càmeres i d'àudio a les sales d'escorcolls, a les cel·les de contenció i a les cel·les d'aïllament de tots els centres penitenciaris.</p> <p>També s'està estudiant l'adquisició de càmeres subjectives, que enregistren les actuacions de forma més dinàmica, instal·lades en l'equipament dels funcionaris.</p>
	<p>B) Quant a l'emmagatzematge de les gravacions, cal ampliar el temps de conservació de les imatges a un mínim de trenta dies, incorporar l'àudio i assegurar que qualsevol imatge susceptible de ser utilitzada com a prova en un procediment sancionador sigui dipositada fins que se'n faci el primer visionament al jutjat de guàrdia.</p>	<p>B) Des del 2019 es desen totes les gravacions de les contencions mecàniques realitzades, amb àudio incorporat en el cas del CP Mas d'Enric i Ponent, que són els centres que en el moment d'elaborar l'informe en tenen.</p>
	<p>C) El Mecanisme recomana que una norma amb rang de llei reguli tant la instal·lació de càmeres o sistemes de videovigilància, com el procediment d'emmagatzematge a tots els centres i espais en què es troben persones privades de llibertat.</p>	<p>C) Sobre la recomanació de legislar, de moment continua vigent la Circular 2/2010, d'1 de juny, que estableix que les imatges s'han de conservar durant un període mínim de 15 dies i màxim d'un mes, tret d'aquelles que hagin captat conductes i/o escenes que puguin ser constitutives de delictes o infraccions administratives, cas en què es preveu que es puguin conservar fins a sis mesos.</p>

Número	Recomanació	Resposta
<p>2</p> <p>FUNCIONARIS</p>	<p>A) El Mecanisme continua insistint en la importància que els funcionaris de presons vagin en tot moment correctament identificats, i recomana de canviar el sistema actual per un en què portin el número d'identitat a totes les peces de l'uniforme o bé portin un carnet penjat al coll que sigui visible.</p> <p>B) També cal revisar la formació dels funcionaris pel que fa a noves alternatives de resolució pacífica de conflictes (i també fomentar-ne la pràctica) i establir un pla de formació continuada sobre mesures de contenció.</p>	<p>A) La Secretaria de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Víctima considera que el sistema actual d'identificació ja és prou professional i informa que quan s'han detectat disfuncions s'ha actuat en conseqüència.</p> <p>B) D'altra banda, manifesta que la formació dels funcionaris ja conté nocions sobre resolució pacífica de conflictes i mesures de contenció suficients.</p>
<p>3</p> <p>PERSPECTIVA DE GÈNERE ALS CENTRES PENITENCIARIS</p>	<p>A) El penitenciarí continua essent un àmbit molt masculinitzat. Els centres on s'internen les dones són instal·lacions fetes per homes i per a homes, que continuen sense les adaptacions arquitectòniques i materials necessàries per oferir un servei adequat des del punt de vista de la igualtat efectiva en el compliment de la condemna. Així mateix, la legislació penitenciària continua essent discriminatòria, per exemple, pel que fa a l'accés limitat a treballs remunerats o a activitats recreatives. El mecanisme considera urgent que es prenguin mesures per complir el mandat de la Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes. Cal donar veu a les dones internes i visibilitzar-ne la situació.</p> <p>B) Entre d'altres, la llei esmentada insta a incorporar la perspectiva de gènere en els programes de tractament, de rehabilitació i d'inserció sociolaboral de les persones internes. Quant al tractament específic de dones que hagin patit violència de gènere, el 2019 es recomanava que, a més de la intervenció de caràcter individual, se'n fes alguna de grupal.</p>	<p>A) S'estan fent esforços per incorporar la perspectiva de gènere als centres penitenciaris. Mostra d'això és l'aprovació, el 2018, del Programa de perspectiva i equitat de gènere en l'àmbit penitenciarí i les millores quant a les activitats disponibles per a les internes.</p> <p>B) Recentment, s'ha aprovat el Programa d'intervenció psicoeducativa amb dones privades de llibertat, en el qual ha quedat incorporat el programa EVA, com a programa específic amb el nom "Supervivents de maltractament, abús i trauma". Aquest programa té com a objectiu ajudar les dones a afrontar i superar les possibles experiències de victimització que hagin pogut patir, en forma d'abús sexual o maltractament, violència de gènere o agressió sexual adulta (en parella o no).</p>

Número	Recomanació	Resposta
3	<p>PERSPECTIVA DE GÈNERE ALS CENTRES PENITENCIARIS</p> <p>C) Una de les queixes més recurrents de les internes ha estat que el tipus de feines que desenvolupen normalment són menys qualificades i pitjor retribuïdes. Denuncien així que es vulnera el seu dret a la igualtat efectiva, ja que tenen una oferta de treball més baixa i de pitjor qualitat que els homes.</p> <p>D) Pel que fa al DERT, el Mecanisme n'ha recomanat la supressió al CP Ponent, a causa de la inadequada situació ambiental (com que és un centre amb molt poques internes sovint les que estaven en primer grau s'hi quedaven absolutament soles) i l'adequació al CP Brians 1.</p>	<p>C) Quant a les queixes amb relació a l'àmbit laboral, han informat que actualment les retribucions ja no contenen cap diferenciació per raó de gènere i s'han configurat tallers mixtos on treballen homes i dones, a banda de la consolidació introduïda el 2018 que les internes participin en activitats mixtes amb homes.</p> <p>D) Pel que fa als DERT, s'han fet les adequacions necessàries al CP Brians 1 i s'ha donat compliment a la recomanació de suprimir l'espai al CP Ponent. Si bé la Secretaria ha valorat com a inadequada la total eliminació del DERT, s'ha acordat fer-lo servir només per al compliment de sancions i traslladar de centre les internes en primer grau.</p>
4	<p>GESTIÓ DELS ECONOMATS ALS CENTRES PENITENCIARIS</p> <p>Tot i que al llarg dels anys, seguint les recomanacions formulades sistemàticament per l'MCPT, s'han anat reduint els preus dels productes dels CIRE, cal insistir a abaixar-los més, especialment en el cas de productes considerats de primera necessitat (com ara els d'higiene íntima femenina).</p>	<p>S'està treballant en aquest sentit i progressivament s'han anat aconseguint disminucions en els preus. El dia 1 de juny de 2020 va entrar en funcionament el nou model de gestió del servei. Els preus finals dels productes s'han rebaixat globalment gairebé un 22%.</p>
5	<p>DRETS DE LES PERSONES PRIVADES DE LLIBERTAT</p> <p>A) Cal investigar amb més rigor, rapidesa i imparcialitat les queixes dels interns, i fer-ho tenint en compte tant els informes dels funcionaris com les al·legacions dels interns. Així mateix, cal advertir els funcionaris regularment que no es tolerarà cap tipus d'agressió i que s'investigaran totes les denúncies.</p> <p>B) L'Administració penitenciària ha d'establir un sistema de control exhaustiu del temps que passen les persones internes que fan feina en serveis auxiliars dels centres penitenciaris en els seus llocs de treball, amb la finalitat que puguin acreditar fefaentment el temps que hi treballen, que ha de coincidir amb les hores que cotitzen al règim general de la Seguretat Social.</p>	<p>A) La Secretaria informa que les denúncies dels interns ja s'investiguen degudament i els funcionaris en són conscients.</p> <p>B) Pendent de resposta</p>

Número	Recomanació	Resposta
5	<p>DRETS DE LES PERSONES PRIVADES DE LLIBERTAT</p> <p>C) Cal recordar als funcionaris i a les institucions penitenciàries que s'ha d'informar les persones internes del dret que els assisteix de demanar comunicar-se o visitar-se amb una autoritat consular. Si bé s'informa d'aquest dret en el moment de l'ingrés, cal que també es vagi recordant al llarg de la condemna i es garanteixi que les persones estrangeres internes no tindran dificultats per exercir-lo.</p> <p>D) Cal facilitar un mínim d'estris d'higiene quan s'adopta una mesura d'aïllament.</p>	<p>C) Informen que ja es fa.</p> <p>D) Es procura facilitar a l'intern els estris d'higiene que necessita i, si no, l'intern ho pot demanar.</p>
6	<p>DRETS DE LES PERSONES PRIVADES DE LLIBERTAT EN RÈGIM TANCAT</p> <p>A) Un cop aprovada la classificació en primer grau, el Mecanisme recomana que s'utilitzi el màxim d'hores possible per fer tractament social i terapèutic, de manera que es minimitzin els riscos de desestructuració personal i psicològica que genera. A més, cal fer una valoració flexible i dinàmica de l'aplicació d'aquest règim que tingui en compte l'evolució de l'intern i en redueixi al mínim necessari la durada. Cal recordar que, quan s'adopta com a mesura sancionadora o coercitiva, l'aïllament s'ha de comunicar immediatament al jutge perquè en faci un control.</p> <p>La visita mèdica a petició de les persones internes que estan sancionades en règim tancat no es pot reduir en cap cas a preguntar a l'intern si està bé des de fora la cel·la. Cal protocol·litzar aquesta atenció i garantir que serveix per saber si les persones estan en condicions de suportar la sanció.</p>	<p>A) La Secretaria informa que ja s'avisava el jutge immediatament, o al més aviat possible, de l'adopció de la mesura d'aïllament. Argumenta que si a vegades es tarda més és per qüestions alienes a la voluntat del centre (com ara l'hora en què s'adopta).</p> <p>Així mateix, també pren nota de les recomanacions que fa el Mecanisme sobre visites mèdiques i aplicació del règim tancat.</p> <p>El 2016 es va fer una auditoria sobre el règim tancat, que va donar lloc el 2017 a la creació d'un grup de treball al Parlament.</p> <p>Fruit de l'actuació d'aquest grup de treball, també el 2017, la Direcció General de Serveis Penitenciaris va aprovar la Circular 2/2017, de règim tancat, i va elaborar un pla de xoc que s'ha anat desplegant progressivament per les presons catalanes.</p> <p>El Síndic valora positivament aquest pla de xoc, en particular pel que fa a la limitació de 18 hores a la cel·la i a l'increment de la intervenció en aquest medi. No obstant això, el Mecanisme assenyala que queda pendent fer front a les situacions en què, de facto, els interns sumen regressions consecutives a primer grau i arriben a encadenar anys en aquesta situació.</p>

Número	Recomanació	Resposta
6	DRETS DE LES PERSONES PRIVADES DE LLIBERTAT EN RÈGIM TANCAT	
	B) També correspon recordar la prohibició que hi ha d'imposar sancions d'aïllament a persones internes amb malalties mentals i la necessitat que es compleixi el que estableixen els protocols de prevenció de suïcidis.	B) Sobre el compliment dels protocols de prevenció de suïcidis, s'ha aprovat un nou protocol, que aborda tant la prevenció com l'acompanyament a les persones preses quan es produeix una mort a presó.
7	PROCEDIMENT DE CONTENCIÓ MECÀNICA	
	A) La immobilització i la contenció mecànica haurien de ser l'última ràtio en la resolució de situacions conflictives i, abans de recórrer-hi, s'han d'exhaurir totes les vies no coercitives. Per això, és necessari que les mesures de desescalada estiguin protocol·litzades i dutes a terme per un equip multidisciplinari adequadament format i amb capacitat en resolució de conflictes.	A) Des del punt de vista més general, hi ha algunes mesures de prevenció que ja s'estan posant en pràctica en el sistema penitenciari català, però cal reforçar-les.
	B) La durada d'una contenció mecànica ha de ser el temps estrictament necessari, tal com disposa la normativa penitenciària aplicable.	B) La Secretaria informa que duren el mínim temps imprescindible fins que no desapareixen les circumstàncies que en van motivar l'aplicació.
	C) El recurs a la subjecció mecànica per a fins regimentals no ha de tenir elements de càstig.	C) La Secretaria informa que en cap cas la mesura adoptada té caràcter punitiu.
	D) La contenció mecànica hauria de ser una mesura exclusivament sanitària pels riscos que comporta per a la salut de les persones. Si bé la immobilització física inicial haurà de continuar sent regimental, el seguiment, la supervisió i la finalització de la mesura de contenció han de correspondre exclusivament a criteris mèdics indicats per personal sanitari i no supeditats a mesures regimentals. Així mateix, cal una avaluació periòdica per part dels serveis sanitaris de les contencions mecàniques amb indicadors sobre la pràctica, el registre, la qualitat i la seguretat de la intervenció.	D) El procediment de contencions mecàniques ha estat revisat per la Secretaria, en coordinació amb l'ICS. S'està elaborant una nova circular.
	E) Des del punt de vista institucional, tant la direcció del centre com, eventualment, el Servei d'Inspecció de la Secretaria haurien d'analitzar cada contenció per avaluar-ne la pertinència i la proporcionalitat.	E) En el cas de les contencions sanitàries, es preveu que es comuniquin a la direcció del centre. En el cas de les regimentals, la direcció les haurà de comunicar al Servei de Centres i Règim per incloure l'incident en el registre estadístic corresponent. Així mateix, es preveu que la direcció o el comandament d'incidències comuniqui telefònicament al Servei d'Inspecció l'inici i la finalització de la mesura com a incidència de guàrdia.

Número	Recomanació	Resposta
7	PROCEDIMENT DE CONTENCIÓ MECÀNICA	
	<p>G) Cal recordar que la direcció de l'establiment penitenciari ha de comunicar immediatament al jutjat de vigilància penitenciària l'adopció i el cessament dels mitjans coercitius, amb expressió detallada dels fets que hagin donat lloc a la utilització de les circumstàncies que poden aconsellar-ne el manteniment.</p>	<p>G) Indiquen que la direcció de l'establiment penitenciari comunica al més aviat possible al jutjat de vigilància penitenciària l'adopció i el cessament dels mitjans coercitius, amb expressió detallada dels fets que han donat lloc a la utilització i de les circumstàncies que poden aconsellar-ne el manteniment.</p>
8	PERSONES GRANS O AMB MALALTIA GREU PRIVADES DE LLIBERTAT	
	<p>Cal una major sensibilització cap a les persones septuagenàries o amb malalties greus amb patiments inguaribles per part de tots els operadors jurídics i penitenciaris. En el primer cas, la manca d'accés a opcions terapèutiques específiques, que no hi ha a l'interior, repercuteix negativament en la salut de les persones internes.</p> <p>Les presons no han d'esdevenir centres sociosanitaris, però cal una major interacció entre el sistema penitenciari català i els sistemes socials i de salut, de manera que l'atenció a aquest col·lectiu per raó de la seva edat o salut es produeixi, tan bon punt sigui possible, fora de l'àmbit penitenciari. En el segon cas, cal més sensibilitat per part de juntes de tractament i jutjats de vigilància perquè, seguint el mandat legal i la jurisprudència del Tribunal Constitucional, s'atorguin tercers graus o règims de compliment flexibles a persones que es troben en una situació de malaltia greu o incurable, sense esperar que la pèrdua de la vida sigui imminent.</p>	<p>Se'n pren nota.</p>
9	PROTOCOL D'ISTANBUL	
	<p>En els últims anys el Mecanisme ha observat una millora quant a la promoció de la formació i la difusió del Protocol d'Istanbul entre els professionals i les institucions implicades en els circuits de detenció de persones. Seguint les recomanacions que s'havien fet en aquest sentit, s'han fet jornades formatives, tant per a personal mèdic com penitenciari, i també s'ha adaptat el protocol mèdic forense als estàndards d'aquesta norma internacional.</p>	<p>Els departaments de Justícia i Salut continuen treballant per difondre les recomanacions del Protocol d'Istanbul entre els professionals i per garantir una adequada aplicació del nou protocol d'actuació medicoforense.</p>

Número	Recomanació	Resposta
9	<p>PROTOCOL D'ISTANBUL</p> <p>No obstant això, cal insistir en la millora de la qualitat dels informes mèdics, que han d'incloure una descripció dels fets i de les lesions adequada als estàndards marcats pel Protocol d'Istanbul. S'insta l'Institut de Medicina Legal i Forense a supervisar l'ús i l'aplicació del nou protocol d'actuació medicoforense en cas d'al·legació de maltractaments i es recomana que es lliurin en sobre tancat els resultats de l'informe mèdic, de manera que es garanteixi el dret a privacitat.</p> <p>Finalment, també es recomana de continuar les sessions formatives i divulgatives del Protocol per a tots els professionals implicats, funcionaris de centres penitenciaris i personal sanitari.</p>	
10	<p>TANCAMENT DE LA MODEL</p> <p>La recomanació que va fer el Mecanisme que el procés de reubicació dels interns i el personal funcionari garantís els drets adquirits dels interns es va seguir durant el tancament progressiu de la presó. Així, es van utilitzar criteris de vinculació familiar, es va tenir en compte l'opinió dels interns, i es van respectar els seus programes individualitzats de tractament i la continuïtat amb els tallers productius.</p>	<p>La DGSP va seguir les recomanacions del Mecanisme amb relació al tancament i al procés de reubicació dels interns de la presó Model.</p>

Centres d'internament de persones menors d'edat

Número	Recomanació	Resposta
1	<p>CENTRES DE JUSTÍCIA JUVENIL</p>	
	<p>A) El Mecanisme recorda que el règim sancionador ha de ser conegut pels infants i els joves i que no es poden aplicar sancions que afectin el dret a l'alimentació, a l'educació o al manteniment dels vincles familiars. Així mateix, quan s'imposa l'aïllament com a sanció ha de ser només pel temps imprescindible i per motius restringits, i s'ha de fer constar en el llibre de registre de contencions i/o aïllaments. En qualsevol cas, es recomana de no imposar l'aïllament com a sanció, sinó només en els casos en què hi hagi una necessitat mèdica.</p>	<p>A) S'informa que ja s'està actuant d'acord amb aquestes recomanacions.</p>
	<p>B) Cal recordar també que tots els espais de contenció han de disposar de càmeres o sistemes de videovigilància que en permetin fer un seguiment. S'hauria de fer una formació específica al personal que treballa en aquests centres sobre contencions i no deixar que el personal d'empreses de seguretat privada s'encarregui d'aquesta tasca.</p> <p>El Mecanisme considera preocupant que es dispensi als menors un tracte menys garantista que el que es brinda a adults en una situació comparable. Desaconsella, doncs, recórrer a seguretat privada, i recomana de deixar les contencions i la seguretat en mans de funcionaris especialitzats com en els centres penitenciaris.</p>	<p>B) El Departament de Justícia respon que s'estan instal·lant càmeres als espais de contenció.</p> <p>Accepten que les contencions les faci el personal de seguretat, tot i que reconeixen que la formació que reben "no és una formació específica sobre contencions i immobilitzacions mecàniques al llit".</p> <p>Can Llupià va acordar el mes de novembre de 2017 que sempre que intervinguin professionals de seguretat en les contencions, les imatges gravades siguin objecte d'una visualització conjunta dels vigilants que hi van intervenir, del seu coordinador i d'un membre de l'equip directiu del centre, per detectar aspectes que s'han de millorar o corregir i, si escau, determinar les necessitats de formació, millora i reciclatge de la seva activitat.</p> <p>Can Llupià està fent un estudi per detectar totes les zones fosques per a la gravació d'imatges i adoptar mesures de millora. Sens perjudici d'això, el centre ha donat indicacions als professionals per evitar que les intervencions generades per un conflicte es resolguin a prop d'aquestes zones fosques.</p>

Número	Recomanació	Resposta
1	CENTRES DE JUSTÍCIA JUVENIL	
	<p>C) Així mateix, cal investigar amb més rigor, rapidesa i imparcialitat les denúncies de tortura i maltractaments que fan els infants, i fer-ho tenint en compte també la seva veu. Cal advertir els funcionaris regularment que no es tolerarà cap tipus d'agressió i que s'investigaran totes les denúncies. A més, cal insistir en la necessitat de fer difusió entre els menors de la informació i els recursos de què disposen per poder comunicar-se amb altres institucions i presentar queixes. Finalment, també es recomana de crear un cos de funcionaris especialitzats per desenvolupar la seva tasca en aquest centres específics.</p>	<p>C) S'investiguen les denúncies dels infants i joves, i els funcionaris són conscients d'aquesta realitat.</p>
	<p>D) La qüestió de la massificació als centres de justícia juvenil també és un dels problemes actuals del sistema, respecte del qual el Mecanisme recomana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Que es mantingui l'impuls dels programes de medi obert i de mediació per prevenir la reincidència. • Que es garanteixi el caràcter educatiu individualitzat de la intervenció amb els menors en centres, mitjançant l'adopció dels requisits que ho faciliten: <ul style="list-style-type: none"> ■ La dimensió dels centres: la individuació de l'atenció en un centre està directament relacionada amb el nombre de residents. Malgrat que l'Administració garanteix l'augment de l'equip educatiu en proporció a l'increment de nois en els centres on seran traslladats, aquesta mesura, en si mateixa, no evita la massificació, ni les limitacions que imposa. En aquest sentit, cal fer constar que l'elevada concentració de menors és un obstacle per a l'atenció individualitzada. ■ Model organitzatiu: estretament relacionat amb l'anterior, l'organització del centre de menys dimensions permet un tracte afectiu i personalitzat als interns, elements indispensables en un procés de reinserció educativa, i més especialment en el cas dels adolescents i joves, la personalitat dels quals està en desenvolupament, tenint en compte que sovint requereixen un tracte que conciliï la fermesa de les normes amb la flexibilitat de la personalització. 	<p>D) El Departament de Justícia és conscient del problema de massificació.</p> <p>S'han reobert les unitats de de Til·lers (noies) i Montilivi.</p>

Número	Recomanació	Resposta
<p>1</p>	<p>CENTRES DE JUSTÍCIA JUVENIL</p> <p>E) Cal garantir la separació efectiva dels adolescents menors dels adults joves als centres educatius del Departament de Justícia mitjançant la seva assignació en unitats diferenciades, si no és que consten motius d'interès que s'han de poder justificar cas per cas.</p> <p>Cal que als centres tancats l'organització de les unitats i de les activitats es faci d'acord amb l'edat dels interns, segons si són menors o majors d'edat, i que aquesta separació afecti tota la seva vida quotidiana.</p> <p>Cal que als centres tancats l'equip educatiu per als menors d'edat estigui format específicament per treballar amb nois i noies menors de 18 anys, requisit que no seria exigible als educadors que treballen en les unitats de joves que finalitzen el compliment de mesura privativa de llibertat.</p> <p>Cal que els centres oberts estudiïn la forma d'organitzar la vida partint del factor edat, en la mesura que sigui possible, i especialment amb relació a la formació i les activitats, i també al tracte educatiu especialitzat.</p>	<p>E) Als tres centres de justícia juvenil que disposen de més d'una unitat de convivència (L'Alzina, Can Llupià i El Segre) s'han fet canvis organitzatius per prioritzar el criteri d'edat a l'hora de distribuir els interns i per mantenir la separació dels majors i menors d'edat en unitats diferents, llevat dels casos individualitzats, previstos en la Llei i que justifiquen que puguin estar junts.</p>
<p>2</p>	<p>CENTRES DE PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS(RECOMANACIONS GENERALS)</p> <p>Cal garantir la suficiència de personal i que no se superen les ràtios, especialment en els torns de nit. A més, a causa del desgast que genera aquesta feina cal incrementar la rotació del personal. També cal dotar aquests centres dels mediadors culturals que siguin necessaris per garantir-hi la convivència.</p> <p>Es troba a faltar un treball específic sobre les situacions de maltractaments que han patit alguns infants i joves abans de l'ingrés, especialment sobre violència masclista i abordatge de situacions de dependència del consum de tòxics. Cal garantir el dret a la recuperació física i emocional dels infants que han passat per aquestes situacions i, per això, es recomana de revisar el Pla director d'actuació general de manera immediata.</p>	<p>El Departament és conscient del problema de ràtios i hi està treballant per trobar-hi solucions.</p> <p>Sobre la manca de treball específic de situacions de maltractament prèvies, seguiment insuficient dels referents i defectes en el règim sancionador, la Secretaria de la Infància va ordenar el 2018 obrir un expedient informatiu als centres afectats i ha exigut que cessin de manera immediata les pràctiques no compatibles amb els drets dels infants. Així mateix, ha demanat al Departament d'Educació informació sobre el funcionament de la unitat d'escolarització.</p>

Número	Recomanació	Resposta
2	<p>CENTRES DE PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS(RECOMANACIONS GENERALS)</p> <p>També es detecta un seguiment insuficient amb els referents en el cas dels infants tutelats i es recomana d'augmentar la fortalesa d'aquest vincle tan necessari per al seu desenvolupament.</p> <p>El Mecanisme recorda que el règim sancionador ha de ser conegut pels infants i els joves i que no es poden aplicar sancions que afectin el dret a l'alimentació, a l'educació o al manteniment dels vincles familiars. Així mateix, quan s'imposa l'aïllament com a sanció ha de ser només pel temps imprescindible i per motius restringits, i s'ha de fer constar en el llibre de registre de contencions i/o aïllaments. En qualsevol cas, es recomana de no imposar l'aïllament com a sanció, sinó només en els casos en què hi hagi una necessitat mèdica.</p> <p>Cal recordar també que tots els espais de contenció han de disposar de càmeres o sistemes de videovigilància que en permetin fer un seguiment. S'hauria de fer una formació específica al personal que treballa en aquests centres sobre contencions i no deixar que el personal d'empreses de seguretat privada s'encarregui d'aquesta tasca.</p> <p>El Mecanisme considera preocupant que es dispensi als menors un tracte menys garantista que el que es brinda a adults en una situació comparable. Desaconsella, doncs, recórrer a seguretat privada, i recomana de deixar les contencions i la seguretat en mans de funcionaris especialitzats com en els centres penitenciaris.</p> <p>Així mateix, cal investigar amb més rigor, ràpida i imparcialitat les denúncies de tortura i maltractaments que fan els infants, i fer-ho tenint també en compte la seva veu. Cal advertir els funcionaris regularment que no es tolerarà cap tipus d'agressió i que s'investigaran totes les denúncies. A més, cal insistir en la necessitat de fer difusió entre els menors de la informació i els recursos de què disposen per poder comunicar-se amb altres institucions i presentar queixes.</p>	<p>Pel que fa a la instal·lació de càmeres en espais de contenció, informen que està en procés, i sobre les denúncies de maltractaments, informen que els funcionaris són conscients d'aquesta prohibició i que s'investiguen degudament tots els casos.</p> <p>En el Protocol d'inspecció del Departament en l'àmbit d'infància es preveu la valoració que fan del servei els mateixos infants i adolescents, la prescripció i administració de medicació, la contenció física i farmacològica i altres mesures educatives. No obstant això, no es valoren els riscos psicosocials dels professionals.</p> <p>En les visites d'inspecció també es tenen en compte el control i el registre de mesures de contenció i educatives per part del centre.</p> <p>La DGAIA informa que la supervisió i el seguiment del compliment de les obligacions en matèria de seguretat i de salut laboral per part de les entitats que gestionen els centres. Per tant, ja es fa un seguiment regular, emmarcat en l'activitat d'inspecció i verificació del Departament.</p>

Número	Recomanació	Resposta
3	<p>CENTRES D'ATENCIÓ IMMEDIATA A INFANTS MIGRANTS SENSE VINCLES FAMILIARS</p> <p>Persisteix, des de fa anys, la problemàtica generada per la manca d'espais adequats on acollir els infants i joves que arriben sense referents familiars. Abans de ser traslladats al centre d'acollida corresponent, mentre la Fiscalia en determina l'edat, no tenen on anar.</p> <p>La sobreocupació als centres i l'augment de l'arribada que hi ha hagut els últims anys fan que aquesta espera sovint s'allargui dies, i les solucions provisionals que s'han anat oferint (d'allotjar-se a la Ciutat de la Justícia, a les oficines de la DGAIA o a les comissaries de Mossos) no han servit per solucionar definitivament el tema.</p> <p>Actualment, aquesta primera acollida d'emergència es fa en albergs i cases de colònies disperses per a tot el territori, on l'estada d'aquests joves s'allarga esperant a tenir plaça als centres de protecció de menors adequats a la seva situació individual.</p> <p>En vista d'aquesta situació el Mecanisme reitera que cal elaborar un pla integral per a la millora de l'acollida d'aquests infants. La seva estada en un centre d'emergència, mentre la Fiscalia en determina l'edat, ha de durar el mínim possible, i s'ha de garantir l'accés dels adolescents migrants sense referents familiars amb problemes de salut mental o comportaments disruptius a CREI, centres terapèutics o altres recursos alternatius que possibilitin una protecció més adequada de les seves necessitats educatives.</p> <p>També cal que la DGAIA n'assumeixi la tutela al més aviat possible i tramiti la documentació per regularitzar-ne la situació. En especial, cal evitar que els adolescents surtin del circuit de protecció com a immigrants irregulars per dilacions en el procés de tramitació de la documentació corresponent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Entrada en funcionament, l'agost de 2019, del Dispositiu d'Atenció Immediata (DAI): un recurs que atén els menors un cop han estat identificats en arribar. Al DAI se'ls fa una primera valoració mèdica i social i reben atenció humanitària mentre esperen que se'ls traslladi al recurs de protecció que se'ls ha assignat. ■ S'ha creat dins de la DGAIA un equip especialitzat per atendre els joves migrants sols, connectat permanentment amb els serveis d'emergència de la mateixa DGAIA i amb els Mossos d'Esquadra. ■ S'han habilitat nous serveis de protecció d'emergència en aquelles demarcacions on encara no n'hi havia, com ara Tarragona i Terres de l'Ebre, i s'han anat consolidant i ampliant els que ja existien en altres demarcacions.

Número	Recomanació	Resposta
3	<p>CENTRES D'ATENCIÓ IMMEDIATA A INFANTS MIGRANTS SENSE VINCLES FAMILIARS</p> <p>L'acompanyament a la transició a la vida adulta i la vinculació del centre al territori, així com l'acceptació al veïnat, són aspectes que també s'han de millorar, i també cal resoldre les mancances de tipus material que presenten alguns dels centres.</p> <p>Finalment, cal recordar que també en aquests centres l'aplicació de les normes disciplinàries s'ha d'ajustar els estàndards internacionals, i que és necessari que l'Administració supervisi de manera constant els centres i escolti els infants.</p>	
4	<p>CENTRES TERAPÈUTICS</p> <p>Es detecten mancances en el treball de les relacions afectivosexuals i l'abordatge de la prevenció d'embarassos no desitjats. És per això, que el Mecanisme recomana de reforçar la formació afectivosexual amb perspectiva feminista i la informació sobre mètodes anticonceptius que es dona, i també l'accessibilitat a materials útils a aquest efecte.</p> <p>També insisteix que l'aplicació de normes disciplinàries s'ha d'ajustar als estàndards internacionals i que s'han de resoldre les mancances de tipus material que presenten alguns centres.</p>	<p>La DGAIA informa que als centres ja es fan tallers d'educació afectivosexual, i la psicòloga visita els adolescents una vegada al mes, com a norma general. També es fa molta teràpia grupal.</p>
	<p>Són rellevants els casos dels centres Font Fregona i Maspons, que van ser objecte d'un expedient del Síndic (AO 188/2018) per la gravetat de les deficiències en matèria de drets dels infants. Es detecten mancances pel que fa a la relació amb els referents i l'aplicació de les contencions i règim sancionador, i també vulneracions de diversos drets fonamentals (com ara el dret a la identitat, intimitat i dignitat, dret a l'alimentació, dret a l'educació, dret a la seguretat jurídica, dret de queixa, dret a la recuperació física i emocional i dret al manteniment dels vincles familiars).</p>	<p>La DGAIA no ingressa infants tutelats als centres Font Fregona i Maspons.</p> <p>El Departament de Salut treballa en la problemàtica d'adequació dels tractaments i els perfils dels infants, i actualment s'està elaborant un model de programa d'abordatge integral de casos de salut mental i addiccions d'elevada complexitat, amb el conjunt de professionals i experts del sector.</p>

Centres geriàtrics i socio-sanitaris

Número	Recomanació	Resposta
1	<p>A) L'MCPT recomana que novament entri en vigor la Instrucció 1/2017 i es doti els jutjats de més personal per a fer la funció de garantia dels drets de les persones grans ingressades en geriàtrics que no poden manifestar la seva voluntat.</p> <p>Aquesta instrucció, que dona compliment al mandat del Codi civil de Catalunya, estableix que no es poden considerar "voluntaris" els ingressos de persones grans no incapacitades judicialment fets amb el consentiment d'un familiar que actua com a guardador de fet. Obliga els titulars dels establiments residencials a comunicar aquests casos a l'autoritat judicial en 72 hores i a esperar que s'hi pronunciï per acceptar l'ingrés.</p>	<p>A) El 2017, donant compliment a les recomanacions fetes en anys anteriors per l'MCPT, es va aprovar la Instrucció 1/2017, que regulava les situacions d'ingrés en guarda de fet.</p> <p>L'aplicació i la immediata derogació (amb motiu de la saturació provocada als jutjats) d'aquesta nova norma el 2017 és la causa que avui dia encara continuï en aplicació el Decret 176/2000, una norma que (com ha reiterat l'MCPT) és contrària al Codi civil de Catalunya.</p>
	<p>B) Necessitat de millorar i mantenir les infraestructures dels centres visitats.</p>	<p>B) S'han fet millores i s'han esmenat les principals deficiències constatades.</p>
	<p>C) Pel que fa a les residències de gent gran, cal tenir present que el perfil de les persones que els ocupen ha anat canviant al llarg del temps, de manera que ara per ara fan més funcions de centre socio-sanitari. El Departament de Treball, Benestar i Famílies hauria de ser sensible a aquest canvi i adequar la tipologia i les ràtios de professionals dels centres a aquesta realitat.</p>	<p>C) El Departament informa que les ràtios són les adequades.</p>

Centre d'internament d'estrangers (CIE)

Número	Recomanació	Resposta
1	<p>Durant els deu anys de funcionament del Mecanisme, s'ha denegat sistemàticament l'accés al CIE. Un any més, l'MCPT demana poder visitar l'espai per verificar l'estat de compliment dels drets de les persones detingudes i reitera que s'hauria de tancar.</p>	<p>Encara ara no s'ha pogut visitar i s'ha reobert.</p>

CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

Aquest any 2020 s'ha commemorat el 75è aniversari de les Nacions Unides, i en el Dia Internacional en Suport de les Víctimes de la Tortura els mecanismes de les Nacions Unides contra la tortura van advertir de forma unànime que la pandèmia de la COVID-19 havia derivat en un augment dels casos de tortura i maltractaments a tot el món, i que les persones supervivents de la tortura estaven especialment exposades al risc de contraure la malaltia a causa de la seva situació vulnerable.

En aquest context de privació de llibertat, s'ha constatat que les persones que no podien sortir lliurement s'enfrontaven a una nova amenaça que ha afectat a tothom. L'MCPT ha seguit de primera mà l'impacte que ha tingut la pandèmia, principalment als centres de privació de llibertat, en què d'un dia a l'altre es van suspendre a les persones internes els beneficis penitenciaris per les restriccions acordades durant l'estat d'alarma i, després, arran la segona onada de la pandèmia.

Malgrat això, l'MCPT ha pogut constatar que l'Administració penitenciària en poc temps ha adoptat mesures per facilitar els contactes exteriors de les persones internes i promoure, en la mesura que sigui possible, la progressió a tercer grau de tractament, esforços que cal posar en valor i que permeten constatar que el canvi de paradigma és possible. Per tant, cal continuar en aquesta línia, tot cercant alternatives que evitin l'estada o l'allargament del compliment de les penes de presó imposades.

Si bé la pandèmia de la COVID-19 ha impedit dur a terme el mandat de l'MCPT de fer visites sense avís previ a espais de privació de llibertat, no s'ha deixat de treballar en la prevenció dels maltractaments, tal com es desprèn de l'informe que es presenta. Així mateix, coincidint amb el desè aniversari de l'existència de l'MCPT, es pot concloure que l'activitat que s'hi recull posa de manifest la importància d'un òrgan que s'ha convertit en un referent a Catalunya en matèria de supervisió dels espais de privació de llibertat i de l'actuació de les administracions públiques amb competències en aquesta matèria.

El Mecanisme Català per a Prevenció de la Tortura es va constituir al llarg de l'any 2010 i va començar a fer visites periòdiques a establiments on hi ha persones privades de llibertat l'any 2011. En aquests deu anys s'han realitzat més de 400 visites a un total de 265 centres diferents: més de 80 comissaries de Policia de la Generalitat, més de 100 comissaries de policia local, tots els centres penitenciaris, de justícia juvenil i d'internament de menors d'edat han estat visitats en diverses ocasions, amb centenars d'entrevistes a aquestes persones privades de llibertat; altres tipologies de centre (hospitals psiquiàtrics, centres residencials de persones amb discapacitat o de gent gran, centres socio-sanitaris, etc.) també han estat objecte d'atenció del Mecanisme.

La metodologia de les visites en alguns aspectes ha estat la mateixa al llarg dels anys: hi ha una programació prèvia que intenta conjugar la màxima diversitat d'espais i de territori, amb la necessària intensificació dels centres que poden plantejar més riscos en termes de maltractament; les visites es fan sense avís previ a l'Administració, tal com estableix la Llei del Síndic, i les visites les fa un equip de naturalesa mixta, on hi ha personal de la institució i experts provinents del Consell Assessor.

No obstant això, també hi ha hagut canvis metodològics significatius: les visites han passat de ser quinzenals els primers anys a ser pràcticament setmanals els darrers temps. Sovint són més llargues, i han passat de centrar-se en la inspecció i el funcionament dels espais a estar basades principalment en les entrevistes a persones privades de llibertat (en particular en centres penitenciaris i centres d'internament de joves). Els resultats de cada visita, que es comunicaven al final de l'any al principi, actualment es van traslladant a les administracions competents a mesura que l'Equip conclou l'informe pertinent, etc.

Fruit d'aquestes visites, s'han fet desenes de recomanacions i suggeriments a les administracions competents sobre aquests centres, moltes de les quals són avui dia una realitat, tal com s'ha pogut observar en aquest informe. D'altres, en canvi, encara no han estat acceptades o no han

estat posades en pràctica per les administracions. D'aquí se'n deriva un primer repte per al Mecanisme: continuar el diàleg amb les administracions catalanes competents perquè s'avinguin a dur a terme les reformes legislatives, reglamentàries i procedimentals necessàries per executar les recomanacions pendents de l'MCPT.

L'experiència d'aquest primer decenni permet concloure que hi ha espais de privació de llibertat, com ara algunes comissaries de policia local o els centres penitenciaris més antics, que continuen presentant mancances estructurals significatives que els fan propicis a un tracte com a mínim degradant per a les persones internes. Així mateix, hi ha protocols de funcionament, com ara en l'àmbit de les contencions mecàniques, que necessiten una actualització urgent.

És en aquest context en el qual s'ha situat la tasca de l'MCPT, amb el benentès que la prevenció de la tortura no es refereix únicament a la violència física o psíquica, sinó que també pot concórrer amb determinades pràctiques o procediments d'actuació no normatius, o en el funcionament intern dels espais tancats, els quals, per la seva persistència, intensitat o característiques, poden vulnerar greument la dignitat de les persones privades de llibertat.

En aquest sentit, l'MCPT ha posat de manifest durant aquests deu anys que la interpretació dels conceptes de *maltractament* i *rigor innecessari* s'ubica dins l'àmbit de la jurisprudència emanada del Tribunal Europeu de Drets Humans, segons la qual les condicions de massificació, la reclusió de les persones internes en espais reduïts, sense llum, amb ventilació insuficient i en condicions higièniques penoses implica un tracte inhumà i degradant.

És cert que les denúncies creïbles relatives a abusos verbals, o fins i tot maltractaments físics, sense que siguin comunes ni generalitzades, no han minvat durant aquest període. No obstant això, el Mecanisme fa un balanç globalment positiu de la tasca acomplerta. Hi ha millores evidents, tal com s'ha pogut observar en les pàgines anteriors, que en bona mesura són

fruit de les recomanacions i la insistència de l'MCPT.

En l'àmbit de la prevenció de la tortura, l'MCPT ha recomanat que les denúncies de tortura i maltractament s'investiguin de manera ràpida i eficaç, i que, si s'escau, s'adoptin mesures legals contra els funcionaris públics. S'ha posat de manifest que les denúncies que ha recollit l'MCPT in situ s'han derivat a les àrees competents del Síndic de Greuges perquè se'n faci l'estudi i l'anàlisi.

En alguns casos, com s'ha posat de manifest, la visita ha donat lloc a actuacions paral·leles del Síndic de Greuges, que han redundat en la formulació de les recomanacions traslladades a les administracions competents. Per la seva banda, s'ha constatat que l'Administració també ha iniciat les seves investigacions internes quan hi han estat requerides, sens perjudici de les actuacions dels jutjats i tribunals de l'àmbit penal en la investigació i la resolució de les queixes presentades per persones internes.

Cal recordar que el Tribunal Europeu de Drets Humans ha condemnat l'Estat espanyol per haver vulnerat l'article tercer del Conveni europeu de drets humans en diverses ocasions. Les condemnes són principalment per la falta d'una investigació adequada de possibles casos de tortura, tractes inhumans o degradants.

Les persones privades de llibertat s'han de tractar amb respecte a la seva integritat física i moral. D'altra banda, el personal funcionari té dret a la presumpció d'innocència quan és denunciat per una actuació incorrecta. Per tant, els drets respectius s'han de respectar i emparar mitjançant un sistema de garanties ajustat a dret.

Tanmateix, l'anàlisi de les entrevistes realitzades a centenars de persones privades de llibertat ha posat de manifest les dificultats que tenen les persones internes a l'hora d'actuar davant la justícia, determinades per la dificultat de provar i de contradir la versió dels fets ja consumada i establerta en els escrits emesos pel personal funcionari, i també per la falta d'identificació d'alguns d'ells o per la manca d'una

investigació urgent i ràpida amb totes les garanties.

Per això, la instal·lació progressiva de dispositius d'enregistrament i d'emmagatzematge d'imatges als espais de detenció ha permès dotar de seguretat jurídica tant les persones internes com les actuacions del personal funcionari en l'exercici de les seves funcions, sempre dins del respecte del dret a la intimitat i a la protecció de dades de caràcter personal.

En aquest context, també són importants les recomanacions que ha fet l'MCPT sobre l'aplicació del Protocol d'Istanbul en l'àmbit de la investigació de les denúncies sobre presumptes maltractaments, una eina indispensable en l'àmbit de la prevenció de la tortura, i també pel que fa a l'exercici del dret de les persones detingudes a ser ateses per un metge d'acord amb els estàndards del Protocol.

Així mateix, cal posar en relleu que l'MCPT ha incorporat la perspectiva de gènere en l'exercici del seu mandat en l'anàlisi dels

diferents vessants de la privació de llibertat.

Per finalitzar, val a dir que durant aquest temps també ha estat essencial comptar amb l'assessorament de tots els professionals que formen part del Consell Assessor, o que n'han format part, i també de tècnics externs que han participat en les visites realitzades per l'Equip. També cal posar en valor les indispensables relacions de col·laboració i de coneixement mutu amb altres mecanismes i organismes internacionals de defensa dels drets humans, així com la de la societat civil.

En el futur immediat, el Mecanisme assumeix un triple repte: d'una banda, ampliar la presència de l'MCPT a tot el territori i respecte de tots els espais de privació de llibertat sota competència seva; en segon lloc, continuar comptant amb la participació d'experts especialistes en la realització de les visites i, finalment, guanyar en intensitat i profunditat tant durant les visites com en els informes i les recomanacions que hi estan relacionades.

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Síndic de Greuges de Catalunya
Passeig Lluís Companys, 7
08003 Barcelona
Tel 933 018 075 Fax 933 013 187
sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

